

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Lvcæ Pinelli Societatis Iesv, Theologi, Exercitia
Spiritualia Qvadráginta, De Sacrosancto Eucharistiæ
Sacramento**

Pinelli, Luca

Coloniae, 1608

I. Exercitia spiritualia quadráginta, de Sacrosancto Eucharistiæ
Sacramento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59691)

EXERCITIVM I.

De amore quem Christus in hoc sanctissimo Altaris Sacramento exhibuit.

PVNCTA MEDITATIONIS.

I. **C**ONTEMPLARE frater mi, ingentem, quem tibi Christus in pretiosissimo huius Sacramenti donatione declaravit amorem: in quo semetipsum verum DEVM & hominem tibi donando, nihil nec maius, nec carius, nec animæ tuæ salutaris largiri potuit.

2. **C**ONSIDERA, Christi amorem tam flagrantem & effusum extitisse, ut semetipsum nullam rationem habuerit, quod tuis commodis & utilitatibus confuleret; nam prodicionem suam, quam à Iuda iam conceptam & auspiciatam esse nouerat, disturbare atque euertere non curauit; sed ad instituendum pro salute tuâ venerabile hoc corporis & sanguinis sui Sacramentum, omnes suas curas & cogitationes contulit.

3. **E**XPENDERE tecum, Christo Seruatori satis non fuisse gloriosum corpus suum, ad

2 EXERCITIVM I.

ad perennem sui memoriam tibi relinque-
re: verum etiam voluisse, ut idem corpus a-
nimæ tuæ robur & vires conferret, eique
pignoris æternæ gloriæ loco esset. Quod
evidentissimum ardentissimi amoris illi-
us erga te est argumentum.

4. **C O N S I D E R A** magnum fuisse
inter I E S V Christi erga nos amorem, &
nostram ingritudinem certamen: ille
Christum ad huius eximij doni collationē
impellebat, hæc vero non donum sed sup-
plicium flagitabat: sed vicit amor, quia
Christus Saluator, non attendit ingrati-
tudinē nostrā, pretiosissimo ac saluberrimo
hoc dono nos impertiuit.

5. **C O N S I D E R A** amorem effecisse, ut
quamuis augustissimo hoc Sacramento,
neque digni, neque capaces essemus, imo
propter scelera nostrā graues potius pœnas
mereremur: nihilominus benignissimus
I E S V S ex hoc mundo transiturus, pro fla-
gellis quibus in nos animaduertere debe-
bat, singulari hoc Sacramento nos dona-
uerit.

COLLOQVIVM.

Quid ô Domine, bonitatis vidisti in
me, propter quod me tantoperè di-
lexisti, ut in venerabili Sacramento Altaris
remet-

DE SAC. EUCHARISTIAE. 3

temetipsum, coram quo ne Cherubim quidem digni sunt consistere, cuiusque maiestatem tota celestis aula reueretur, verè presentem relinquere volueris: O Spiritus Angelici, en verè possum affirmare, illum qui cælum & terram tremere facit, meum esse. quia DEVS illum mihi donauit. *Nobis enim datus nobis natus est ex intacta virgine.*

O bone IESVS, si penitius me introspicere voluisses, materiam potius odij, quam amoris & beneficiorum in me conferendorum occasionem reperire potuisses. Imo propter peccata & negligentias meas, à te potius vti rebellis & ingratus repelli merebar: sed charitas tua multitudinem peccatorum meorum operuit, eaque ab oculis tuis abscondit ac prohibuit, ne ad me cum virga, quemadmodum iustitia requirebat, sed caelesti cum munere, vti misericordiae tuae conueniebat, accurreres. Sufficiebant Domine, innumera, quæ præcesserant à te mihi impensa beneficia, qualia erant Creationis, Conseruationis, Incarnationis & alia, quæ numerari nequeunt: sed vt video, qui verè diligit, nunquam conferendis in amatum beneficijs satiari potest: atq; vt animaduerto, amor amati errores ac vitia contegit, ne in amati amore frigescat, atq; ab eo benefactis ornando se cohibeat.

A 2

Quid

EXERCITIVM I.

4
Quid igitur faciemus Anima mea ? Quid dabimus huic Domino, ita nos diligenti? Non vides, DEVM Patrem, & Filium inter se quasi certamen quoddam instituire, vter ardentius nos diligit, maioribusque nos beneficijs cumulet ? Pater ita dilexit mundū, vt filium suum vnigenitum ei donaret. Filius ita dilexit nos, vt nobis corpus & sanguinem suū impertuerit. O amorem potētissimum. O donum pretiosissimum. Anima mea certemus nos etiam cū DEO, & si non possumus ei dare æquiualens, donemus ei vt minimum quod possumus & habemus. Tribuamus igitur illi cor nostrū, & vt hoc donum ei gratum iucundumque sit, largiamur ei illud animo prompto ac hilari, & cum amore, quia amor non nisi amore compensari potest.

ORATIO.

Amorosissime IESV, qui de cælis descēdisti vt ignem mitteres in terram, te obsecro per viscera charitatis tuæ, ita cor meum igne caelesti succende, vt cum amore, & per amorem laudem, honorem & suscipiam admirabile hoc Altaris Sacramentum,

DE SAC. EUCHARISTIAE. 5

mentum, à te per amorem salutis me a gratia institutum.

MIRACULA.

Refert Iacobus de Voragine *serm de sanct. s. Sacram.* Et ex eo Alphonsus Vigliegas *de Fruct. Sanctorum. Disc. 27.* Fœminam quandam ita cœlestis huius Sacramenti amore flagrasse, vt cum die quadam vehementi illius percipiendi desiderio, teneretur, & à Parocho facultatem obtinere nequiuisset, mœrore confecta, in angulum quendam Ecclesiæ sese abdiderit, seque totam lachrymis tradiderit. Dumq; illa acerba comploratione suam **D E O** infœlicitatem quereretur, ecce tibi ingreditur Ecclesiam venerandæ auctoritatis Prælatus, multis stipatus clericis. Hic sereno & blâdo vultu ad eam conuersus interrogat, cur ita plangeret. Illa cum fletus sui hanc causam esse respondisset, quod denegata sibi fuisset à Parocho facultas cœlestem sponsum suum, quem super omnia diligeret atque desideraret, in Sacramento Eucharistię suscipiendi; Prælatus iussit eam accedere ad tabernaculum, in quo sacræ hostiæ asseruabantur; lectoque Confiteor, è tabernaculo pixidem cū sacris hostijs protulit,
atque

atque earum vnam (erant autem ternæ) mulieri porrexit, dicens : *Corpus meum custodiat animant tuam in vitam aeternam* ; Ex quibus verbis mulier intellexit, eum esse Christum. Reposita autem pyxide, omnibusque peractis, Prælatus ille cum Clericis repente disparuit. Mulier vero ingenti, supra quam dici potest, consolatione delibuta fuit. Dumque in Christi benignitate exultaret, eique pro tanto beneficio gratias ageret, superuenit Parochus. Huic cum foemina totum rei successum exposuisset, ille tabernaculum referans, pixidemque in qua trinas reliquerat hostias examinans, binas duntaxat reperit. indeque rei veritatem intellexit. Quamobrem stupefactus, simul cū foemina Deo gratias retulit, qui sic affictos consolatur, atque se diligentes nunquam deserit,

Idem auctor refert, S. Hilarium Episcopum Pictavorum, cuidam singulari castitate, atque in Deo pietate puellæ, promississe, se daturum ei sponsum sole speciosiore atque fulgentiore. Illa sponsi huius amore inflammata, petijt eum sibi demonstrari. S. Hilarius eam ad Missam suam inuitavit: Finitis verò Missarum sollempnijs, vocavit illam, & prolato corpore Domini, ait ad eam: *Filia ecce hic est spon-*
sus

DE SAC. EVCHARISTIAE. 7

sus à me tibi aliquoties promissus : suscipe igitur eum magna cum animi deuotione ac reuerentia. Illa amore illius succensa, tanto cum desiderio accessit, tanto cum affectu suscepit, & in spiritu tam fortiter ei se vniuit, vt anima eius à corpore separata fuerit, & ineffabili cum iubilo ad perstruendum caelestis sponsi nuptijs euolauerit. Fuit tum tibi exaudita caelestis melodia, Angelicorum spirituum concinentium & dicentium. *Gloria in altissimis DEO. Veni sponsa Christi, & percipe coronam quam tibi Dominus ex omni aeternitate preparauit.*

DOCUMENTVM.

Fili quandoquidem Christus amore impulsus, hoc amoris Sacramentum tibi donauit, necessarium est, vt tu etiam illum ames, si vis animam tuam ingenti illius desiderio teneri. Hoc autē desiderio flagrans, id consequeris, vt Christum suscipiens, exultes : & illo priuatus, cum hac muliere, affligaris & contristeris. Sicq̄, verificabitur in te illud Chrysostomi, Vnus sit nobis dolor, hac mensa priuari.

3 EXERCITIVM II.

Orabis pro S. Ecclesia Catholica, vtei
DEVS largiatur spiritum amoris & gra-
titudinis, quo pretioso huic muneri quod
à IESV Christo sponso suo accepit, factis
& operibus respondeat.

EXERCITIVM II.

*De sapientia quam Christus in hoc
Sacramento demon-
stravit.*

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE Animapia,
quomodo pomi vetiti comestio
nos à DEO separavit, & à Paradiso terre-
stri exturbavit: Sed Christus sua sapientia
de alio nobis cibo prouidit, nimirum de
sanctissimo Altaris Sacramento, cuius es-
sus DEO nos coniungit, & ad cælestis Pa-
radisi gaudia perducit.

2. **C**ONSIDERA Christi sapientiam,
in eo quod modum ac rationem adinuen-
nit, quo nos in tractatione atque sumptio-
ne salutiferi huius Sacramenti securiores
redderet. Si enim semetipsum ibi, in gloria
& Maiestate sua exhibuisset, nemo propter
diuinæ

DE SAC. EVCHARISTIAE. ¶

diuinæ Maiestatis splendorem accedere ausus esset: sed cęlestis noster Moyses Christus, velo accidentium se contextit, vt maiori cum securitate à nobis tractaretur & sumeretur.

3. **CONSIDERA** præterea, si Christus manifestè carnem & sanguinem suum in hoc Sacramento nobis proposuisset, neminem facillè ad illius sumptionem accessurum fuisse: maluit ergo sub speciebus panis & vini, quæ sunt communis hominum eibus, se occultare, vt sic homines libentius accederent, atque ad illius sumptionem inuitarentur.

4. **EXPENDE** Christum demonstrasse sapientiam suam in hoc Sacramento, quia cum nosset, aduentu suo cessatura esse omnia veteris legis sacrificia, instituit mysticum hoc Sacramentum, quod simul esset Sacrificium & Sacramentum; vt veluti Sacrificium **DEVM** nobis propitiaret, & veluti Sacramentum animas nostras sanctificaret.

5. **CONSIDERA** Christum in Sacramenti huius institutione, vsum fuisse sapientia sua, non vt illam mundo inaniter ostentaret, neque vt per eam homines attonitos redderet: sed vt nostris potissimum, vtilitatibus consuleret: quam ob causam

ei plurimum obligati sumus.

COLLOQUIUM.

EXplicare me non sufficio Domine, utrum magis reluceat in tua sapientia, stupor an amor. Si enim considero artificium, quo in admirandi huius Sacramenti institutione usus es, stupor tam ingens mihi esse videtur, ut omnia cetera vincat. Si autem oculos mentis, ad finem, propter quem illud instituisti, videlicet ad salutem & utilitatem nostram, conuerto, amor ita mihi omnia superare videtur, ut alia longo post se intervallo relinquat. Quocirca ut securiori via insistam, nec aliquid temperè definiam, confiteor sapientiam tuam non minus stuporem quàm amorem spirare: uterque enim est infinitus. O Sancti Angeli, si obstupuistis in Verbi aeterni incarnatione, cum cerneretis diuinitatem nostræ humanitatis veste quodammodo contextam, quantus erit stupor vester, intuendo nunc Diuinitatē, Animam, & Carnem Christi: accidentibus panis obuelatam? Quid dicetis conspiciendo, quod increata sapientia edificauit sibi domum, ut nobiscum maneat, usque ad consummationem seculi?

Surge

DE SAC. EVCHARISTIAE. 11

Surge anima mea & vide, quomodo Regina Saba ab ultimis terrarum finibus, Hierosolymam ingenti cum labore ac sumptu perrexerit, ut Salomonis sapientiam præsens cerneret, & audiret. Et tu habes in hoc Sacramento illum, qui Salomone maior est. Habes DEI Filium, cuius sapientia, Salomonis sapientiam infinitis partibus superat. Quam igitur excusationem prætexes, si cælestis huius Salomonis in sacra hostia præsentis, non eam, quam par est, rationem habueris? Itineris longitudo, viarum asperitas, laboresque Reginae Austri tuam condemnabunt socordiam & dormitantiam. Munera, quæ Salomoni obtulit, tuam atque avaritiam & ingratitude: Idque eò amplius, quod Salomon quidem sapientia sua ad utilitatem & commodam propria usus est, nimirum ad domus suæ rectam administrationem, & ad subditorum suorum causas ritè cognoscendas & dijudicandas. Christus verò sapientia sua ad utilitatem nostram usus est, ut videlicet animas nostras meritis & æterna gloria locupletaret.

O te beatâ animâ meâ, si ab hac sapientia nūquã discesseris, quia si Regina Austri beatos iudicavit seruos Salomonis, eò quod corâ eo semper assisterent, illiusque sapientiâ oculis

oculis & auribus haurirent, quanto tu be-
 atior futura es, si non modo huic diuinæ
 sapientiæ semper astiteris, sed etiam eadem
 impletus fueris.

ORATIO.

Benignissime IESV, æterna DEI Patris
 sapientia, quemadmodum tibi placu-
 it, sublimia hæc mysteria à mundi sapien-
 tibus abscondere, & humilibus ac parui-
 lis ea reuelare: ita queso placeat tibi hæc
 mihi gratiam impertiri, vt omnem infeli-
 cis huius sæculi sapientiam, qua apud te
 nihil nisi stultitia est, deirem, & in tua
 sapientia sic proficiam, vt non tantum my-
 steria à te reuelata cognoscam, sed etiam
 secundum illa vitam & actus meos insti-
 tuam. Amen.

MIRACVLVM.

Ioannes Diaconus in vita S. Gregorij lib. 2.
 cap. 41. scribit de matrona quadam, quæ
 S. Gregorio Missarum solennia per statio-
 nes celebranti oblationes obtulerat. Cui
 cum postea sacra mysteria traditurus esset,
 ac manum exporrigens diceret: Corpus Do-
 mini

DE SAC. EVCHARISTIAE. 19

*mini nostri IESV Christi, custodiat animam tuam
&c. lasciuia subrisit. Ille continuo dexteram
ab eius ore conuertens, partem illam Do-
minici corporis super altare deposuit. Ex-
pletis vero Missarum solennijs, matronam
coram populo, quam obrem Dominicum
sumptura corpus ridere praesumpserit, in-
quisiuit. At illa diu mussitans, tandem pro-
rupit. Quia panem, inquit, quem proprijs ma-
nibus me fecisse cognoueram, tu corpus Domini
perhibebas. Tunc Gregorius pro incredulita-
te mulieris, cum tota plebe se in orationem
prostrauit. Et oratione expleta, particulam
panis in carnem mutatam reperit. Qua in-
credulae demonstrata, & illam ad fidei gra-
tiam reuocauit, & populum in ea miraculo
confirmauit. Rursusque in orationem pro-
stratus, carnis frustum in panis primordia
reformauit, & matronae iam credulae por-
rexerat, quae multis cum lachrymis, & mag-
na animi sui voluptate illum sumpsit.*

DOCUMENTVM.

*F*lli si fixis oculis Solem intueri velis, fa-
cile visus iacturam facies, quia Solis
lumen magnum & potens est, pupilla autem
oculorum tuorum exiguae ac debiles sunt:

pari ratione si intellectu tuo per exiguos
 diuinis mensurare volueris, tecumq; cogitare
 DEVM nihil supra id quod tu capere vel
 intelligere valeas, efficere posse, anima
 aspectum, id est fidem amittes, & instar
 huius matronæ in infidelitatis focum incidet,
 vti enim Scriptura inquit: Scrutator
 Maiestatis opprimetur à gloria. Quamobrem
 fili mi, noli velle inuestigare, quomodo hoc
 vel illud in hoc Sacramento fieri possit,
 sed totum refer ad omnipotentem DEI
 sapientiam, quæ plura scit & potest, quam
 tu intelligentia possis comprehendere.

Orabis pro summo Pontifice, vt DEVS
 largiatur ei sapientiam, Ecclesiam sibi
 concreditam per veram doctrinam,
 & sanctæ vitæ exempla rectè moderandi.

EXER.

EXERCITIVM III.

*De potentia quam Christus in hoc
Sacramento demon-
stravit.*

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. CONTEMPLARE animapia, in-
gentem illorum paucorum conse-
crationis verborum efficaciam, quæ à DEO
talem acceperunt virtutem, vt Christum
de cælis attrahere, & panis ac vini substāti-
am in verum Christi corpus & sanguinem
transsubstantiare valeant.

2. CONSIDERA naturalem acciden-
tium proprietatem esse, inhærerere substan-
tiæ, sed in hoc Sacramento Christi potenti-
am effecisse, vt accidentia panis & vini:
quæ sunt, quantitas, figura, color, odor, &
sapor, subsistant per se, sine substantia panis
& vini: quod est supra naturæ ordinem, sed
non supra Christi potentiam.

3. CONSIDERA alios cibos in substā-
tiam manducantis conuerti, at Christi Sal-
uatoris potentiam effecisse, vt cælestis ei-
bus huius Sacramenti, dignè manducantē
in se transmutet, sibi que similem, hoc est,
sanctum.

sanctum, spiritualement, & diuinum efficiat.

4. CONSIDERA dæmones tanto sacræ huius Eucharistiæ odio incensos esse, vt si possent, ex omnibus Ecclesijs eam auferrent: sed tantam est contrario esse eiusdem Eucharistiæ potentiam, vt Dæmones non modò illam formident, sed etiam eò, vbi illa asseruatur, appropinquare non audeant.

5. CONSIDERA Christi potentiã, augustissimum hoc Sacramentum à quamplurimis hæresibus quæ illud impugnarunt, defendisse: nam virtute Christi, hæreses profligatæ, & Sacramentum hoc illustrius redditum, clarius agnitum, maiorique in æstimatione ac pretio apud homines habitum fuit.

COLLOQVIUM.

MAnifestum est, Domine, mensuram voluntatis tuæ, esse potentiam tuam, quia tantum facis, quantum vis: non eadē est nostræ voluntatis conditio, qui multa facere vellemus, sed in opus ea conferre nequimus, quia potestas nostra eo vsque se non extendit. Clarum præterea est, te omni tempore eximia & præclara opera esse-

DE SAC. EVCHARISTIAE. 19

effecisse, quia potentia tua semper magna extitit.

Recordare Domine, quod antequam filijs Israël Manna de caelo praeberes, illos à durissima Aegypti seruitute, in manu potētī & brachio excelsō liberaueris: vt significares, ei qui Māna caeleste gustare cupiat, opus esse, primum ab inordinatis animi passionibus & peccati seruitute vindicari. Caterum, pie Domine tu non ignoras, ex nobismetipsis nihil nos posse, sed omnem sufficientiam nostram à te existere; quare nisi potenti manu tua nobis opitulatus fueris, in miserijs Aegypti cōsenescemus, nec tibi Sacrificium offerre, neque Manna caeleste gustare poterimus: quod etiam populo tuo Israël euenisset, nisi tu manum tuam contra Pharaonis tyrannidem extendisses. Recordare praeterea nos esse populum tuum, & filios tuos, multisq; miserijs & calamitatibus oppressos iacere.

Et quid Domine proderit nobis, quod in augustissimi huius Sacramenti institutione, & in Ecclesie conseruatione, immensā potentiam tuam demonstraueris, si illud gustare, atque percipere digni non sumus? Necessaria est nobis igitur tua potentia, quae nos de indignis, dignos constituat. O sancti Patriarchae, qui potentiae & signorum,
quae

quæ DEVS vestri gratia in AEGYPTO patrauit, oculati testes extitistis, dicite nobis, quibus officijs aut obsequijs DEVM vobis demerulistis, quod tantis vos beneficijs ornaret? Sed ô si diligenter attendamus, longè præclariora nos à DEO beneficia percepisse inueniemus. Accepimus enim DEI filium, qui se nobis in cruce moriens in pretium, & in hoc Sacramento in cibum contulit, quo refecti ad cælestem patriam perueniremus. Verum tu Domine nostri, nihil nos posse nisi primò Sacramentum hoc suam in nobis potentiam ostendat, nosque totos in se conuertat. Quandoquidem ergo Domine potentia tuataalis est, vt nihil eam vincere possit, fac Domine, vt nunquam virtuti huius Sacramenti resistam, sed volens libensque illi me in se conuertendum offeram, vt sic vnus tecum spiritus efficiar.

ORATIO.

Magne & omnipotens DEVS, te oro, tuâ potentia meam subleuet imbecillitatem, vt cum Matre tua dicere valeam: Fecit mihi magna qui potens est. Fac, Domine, vt sub tua protectione semper

per viam, quia tūm, quocunque ambulauero, non timebo mala quoniam tu mecum es, & te mihi adistente nemo unquam proualebit aduersum me.

MIRACVLVM.

Legitur in vita S. Clarae, temporibus illis quibus Imperator Fredericus Ecclesiam vehementer opprimebat, accidisse, quod Saraceni gens pessima, in monasterium illius irrueret. Cumque caeterae moniales formidine plenae, trepidantes ad matrem accurrerent, eique haec cum lachrymis referrent; Illa impauida corde, arrepto sacratissimo Christi corpore, ad ostium processit, illudque eo in loco, per quem hostes ascensum moliebantur, tanquam fidele scutum constituit. Deinde se totam in oratione coram Domino prosternens, Christo cum lachrymis ait. *Placet, mi Domine, inermes ancillas tuas quas tuis amoribus inu utrius, manibus ecce tradere paganorum.* Moxque denouae gratiae propitiatorio, vox quasi pueruli ad eius aures insonuit. *Ego vos semper custodiā.* Nec mora, statim canū illorū paefacta fuit audacia, & per muros, quos ascēderāt, celeriter descendētes, Christi virtute detur-

deturbati sunt. Refert hoc Surius Tom. 4.
& Alph. Vigliegas de Fruct. sanct. disc.
27.

DOCUMENTVM.

Fili, si desideras per augustissimum hoc
Sacramentum ab hostibus anima de-
fendi ac protegi, exemplo S. Clara, Sacra-
mentum hoc singulari pietate ac religione
venerare, cole, & omnem fiduciam tuam
in illo constitue, Nam cum ille ibi presens
sit, ad cuius presentiam columna cali &
Demones contremiscunt, illo tibi assisten-
te, atq; te protegente securus esse potes,
no mundu, non carnem, non demones ad-
uersum te preualituros: quemadmodum
nec Saraceni, aduersum has Christi vir-
gines, hoc presidio fretas preualere potue-
runt.

Orabis pro Imperatore, vt DEVS illum
contra fidei hostes potentem, & Ecclesie
strenuum defensorem & protectorem fa-
ciat.

DE SAC. EUCHARISTIAE. 21
EXERCITIVM IV.

*De bonitate, quam Christus in hoc
Sacramento demon-
stravit.*

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. CONTEMPLARE anima Christi-
ana, quam magna fuerit Redempto-
ris nostri bonitas, in eo quod nobis augu-
stissimum hoc Sacramentum contulit:
quam ex doni excellentia cognoscere po-
teris, quod cum rem infiniti valoris conti-
neat, sequitur etiam bonitatem à qua eadē
proficiscitur, esse infinitam.

2. CONSIDERA eiusdem bonita-
tis magnitudinem ex circumstantijs intel-
ligi posse, potissimum ex amore, quo cum
cœleste hoc donum nobis impartitus est:
is enim quia immensus est, consequitur
quoque bonitatem immensam & intermi-
nabilem esse.

3. CONSIDERA Christum præterea
in hoc euidentissimum bonitatis suæ argu-
mentum dedisse, quod in eximij huius do-
ni collatione, non sua spectavit commoda,
sed ad nostram duntaxat utilitatem respe-
xit.

4. **ADVERTE** Christum adhæc, quantæ bonitatis sit, demonstrasse in eo, quod in augustissimo hoc Sacramento, Christianis omnibus se manducandum exponat, ne illis quidem, qui pro tanto beneficio nullas ei gratiarum actiones referunt, ideoq; ingritudinis crimine se commaculant, exceptis: nam tantò bonitas eius manifestius elucet, quantò vniuersaliter cunctis se communicat.

5. **CONSIDERA** modum, quo cum Christus se nobis in hoc Sacramento communicat, & inde multò luculentius bonitatem illius refulgere conspicias. Quia ut merita nostra auget, voluit nos credere, se in hostia consecrata verè præsentem adesse, ut quoties eum veneremur, honorarem, aut adorarem, toties augmentum gratiæ in terris, & gloriæ in cælis promereremur, quod nequaquam fieret, si Christum oculis corporeis in sacra hostia cerneremus.

COLLOQVIUM.

QVando tu Domine, cælos & elementa condidisti, immensam bonitatem tuam in nos haud obscure demonstrasti, quia nobis, & ad ministerium nostrum cæli
mouen-

inuenitur : nobis terra fructus progerminat : nobis mare pisces producit : nobis cætera animantia seruiunt. Sed quid mundi creationi cum augustissimo hoc Sacramento : Quid terræ cum DE I Filio, in sacra hac hostia verè præsentis : Quæ comparatio inter donare aliquid, & donare semetipsum ? Anima mea, vis nosse quam magna sit obligatio tua ? tanta est, quanto maior est DEVS mundo. Verum animaduerte, non in hoc dono substituisse diuinam bonitatem, sed multo excellentius se manifestasse in effectu doni. Non enim cæli, & planetæ conuersione sua, nec terra fructuum progerminatione, nec mare piscium productione nos meliores, probiores, diuinisque oculis gratiores efficit, sed hæc ad conseruationem tantummodo vitæ humanæ vobis profunt : At saluti-ferum hoc Sacramentum, nos probos & sanctos reddit, meritis locupletat, gratia decorat, gloria coronat, diuinoque conspectui, acceptiores & iucundiores constituit. O bonitatem infinitam. O fontem omnis boni nostri : Nonne igitur confusione digni erimus, si inter infideles aliqui Christianis probiores & virtutibus ornatiores reperiantur ?

Nonne

Nonne maius supplicium merebimur, si post tantum donum gentiles in bonis & præclaris actionibus moliendis, nos superauerint? Cælestis Sol qui in Sacramento hoc refulget, non lucescit infidelibus & incredulis, sed nobis duntaxat Christianis: nobis dicitur, *Ambulate dum lucem habetis*. Cæterum, Domine, quamuis inficiari nequeam nobis hunc solem lucere: sed ut ad cælum, ad patriam videlicet nostram pertingere queamus, non modo lux, sed etiam vires nobis necessariae sunt. Eia anima mea, Dominus I E S U S pro immensa bonitate sua, eodem Sacramento de utroque tibi prouidit. Cibus vires præbet ad ambulandum: Lux verò semitam comonstrat. Ecce anima mea, Venerabile hoc Altaris Sacramentum, quia Christum iustitiæ Solem in se complectitur, est lux, ad viam contemplandam nos illuminans. Est & cibus animarum nostrarum, ad iter peragendum nos roborans & confortans. Si enim panis subcineritius, qui fuit sanctissimi huius Sacramenti figura, tantam fortitudinem Helix Prophetae suppeditauit, ut in fortitudine cibi illius ambulauerit, usque ad montem DEI Oreb, ubi DEVM cospexit: quanto magis id faciet cælestis hic cibus qui per illum panem præfiguratus fuit?

ORA-

ORATIO.

Misericordissime IESU, fons viue om-
nis bonitatis, te obsecro per amorem
quo Ecclesiam tuam complecteris, hanc
mibi gratiam impertire, vt voluntas mea
nunquam discedat à te, quo Bonitas tua
nullo vnquam tempore separetur à me.
Fac Domine, vt ita beneplacito tuo, cõfor-
mis sim, vt nihil velim, nisi quod tu me vel-
le vis, sicq; per diuinissimum hoc Sacra-
mentum, aliquam tue bonitatis partem
consequi merear, Amen.

MIRACVLA.

Paschasius in lib. De Corpore Domini cap.
14 scribit, Presbyterum quendam ad-
modum religiosæ ac sanctæ conuersatio-
nis, D E V M diligentissimis precibus oraf-
se, vt sibi Christum in sacra hostia visibili-
ter pro consolatione sua ostendere digna-
retur. Exauditus est post multas & assiduas
preces, & quodam tempore in forma spe-
ciosissimi pueri inter Missarum solennia,
eum contemplatus est: ex cuius aspectu, in-
credibilem animo hausit voluptatem. Idẽ
Paschasius ait: D E V M huiusmodi miracu-
la

la edere consueuisse, partim ad confirmandos simplicium animos, vti fecit in eo miraculo quod S. Gregorio Pontifici contigit, & nos supra retulimus: partim ad eorū qui D E V M feruenti affectu diligunt consolationem, quemadmodum huic Presbytero euenit.

Contrà verò de Ludouico Rege Francorum literis proditum est; cū aliquando per Ecclesiam quandam, in qua tum hostia consecrata, in veram carnem miraculosè immutata cernebatur, transiret, atque ab alijs ad eam spectandam inuitaretur, recusauit dicens: Se firmissimè credere, in hostia consecrata Christum Dominum in carne, sanguine, anima, & diuinitate verè præsentem esse: hæc autem miracula, D E V M ad incredulorum in fide confirmationem, atque omnis dubieratis ab animis eorum sublationem, fieri permittere: ideoque incredulos ad hoc spectaculum inuitari debere; non se, qui hoc indubitanter crederet. Alio tempore, cū idem Rex rei diuinæ interesset, atque à milite quodam admoneretur, oculos ad aliud altare conuertere, vt alterius sacerdotis celebrantis sacram hostiam, in speciosissimi infantuli speciem conuersam cerneret, nihil se commouere voluit; sed respondit: se malle
Christum

DE SAC. EUCHARISTIAE. 27

Christum oculis fidei quàm corporis in-
cueri, propterea quod hac ratione plura si-
bi merita congregaret. Hanc historiam re-
fert Henr. part. 1. Instit. ser. 5.

DOCUMENTVM.

Fili da operam, vt quantum ex te est,
exemplo sacerdotis huius, IESVM ar-
dentissime diligas, sic enim non deerit tibi
diuina consolatio: & si non datum fuerit
tibi, oculis corporeis Christum in sacra ho-
stia contemplari, veluti Presbytero huic
concessum fuit, dabitur tibi, vt minimum,
vt illuminatis animæ oculis, lumine fidei
eum contempleris, eoque perfruaris, qui a-
spectus certior est quam corporea visio, &
fructuosior, quam si manibus eum contin-
geres, quemadmodum Rex Francorum
Ludouicus rectè sensit.

Orabis pro Rege nostro, vt D^eus illi vi-
tæ sanctitatem, atque gubernandi periti-
am largiatur:

EXERCITIVM V.

*De humilitate quam Christus in hoc
Sacramento demon-
stravit.*

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE anima fidelis, quomodo Christus diuinissimum hoc Sacramentum instituturus, tantam in se humilitatem exhibuit, vt etiam Angelos attonitos reddiderit. Quia surgens à mensa, præcinxit se linteo, & ante Apostolos suos in genua procumbens, sordidos eorum pedes lauit.

2. **C**ONSIDERA, quomodo humilis IESVS quamuis exploratum haberet, iam à Iuda se hostibus suis Iudæis vili pretio venditum esse, non tamen in eum excanduit, sed humillimè tantam iniuriam tolerauit, & in vicem tanti sacrilegij puniendi, semetipsum ei in salutifero hoc Sacramento præbuit, vt sic eum ad lapsus sui agnitionem reuocaret.

3. **R**EVOLVE quomodo Christus Dominus, maiestatis & excellentiæ suæ quodammodo oblitus, non modò se nobis
in

DE SAC. EVCHARISTIAE. 29

in cibum in Sacramento hoc mystico præbuit, sed etiam ab hominibus indignis, sceleratis & factilegis, sumi non dedignatur.

4. EXPENDE tecum Christi humilitatem, quo ad idem Sacramentum: quia licet in cælis in gloria sua adoretur & colatur ab Angelis; nihilominus quoties Sacerdos confectat, etiam in terris in sacra hostia verè præsens esse, ac versari ad hominum salutem & utilitatem non detrectat.

5. CONSIDERA, Christum humilè non dedignari, etiam ad Sacerdotis scelerati sacra consecrationis verba proferentis, de cælis in altare descendere: nec prætereacurare, an consecratio in vrbe celebri, magna cū pompa & apparatu: an verò in opido seu villa, sine vilo apparatu peragatur quia amorosa humilitas ipsius effecit, vt secunctis, ad omnes homines iuuandos accommodaret.

COLLOQVIVM.

○ Angeli, ô Cherubini, ô Seraphini, ô omnes beatorum anime, surgite atq; sedibus vestris relictis descendite, vt contemplemini Regem vestrum sub specie panis absconditū, ab amoris potētia ad tārā

B 3 humi-

humilitatem redactum, ut cibus effectus sit hominum. Intuemini cum quamdiu libet; inuenietis enim, eundem illum qui in cælis imperat; qui gloriosus ad DEI Patris dexteram refidet; cui vos in sublimi maiestatis suæ throno sedenti ceruices vestras inclinatis; qui denique cælum & terram, & quicquid eorum complexu continetur creauit, factum esse cibum & alimentum nostrum. O opus stupendum. Quando huic vnquam in mûdo simile auditum fuit, quod *manducet Dominum pauper seruus & humilis*? Verum quid dicetis, ô Spiritus superni, de profunda humilitate vestri & nostri Creatoris? Nû cantabitis ei, *Gloria in altissimis DEO*, quemadmodum in die natali eius cecinistis, quando in stabulo ac præsepio humilis, & carne nostra circumamictus apparuit? An verò concinetis ei, *Panis Angelicus sit panis hominum*, quâdo quidē modo etiam humilis & accidentibus panis contactus apparet?

Aduerte anima mea, quomodo Seruator noster summæ maiestatis Dominus, nostri causa indies magis ac magis sese humiliet. Ut nobis inferuieret, factus est seruus noster. Ut nos cælesti doctrina instrueret, factus est magister noster. Ut nobis *semitam æternæ felicitatis demonstraret,*
factus

factus est dux noster: Denique vt nos cibaret, factus est panis noster Quid autem hoc aliud est, quàm se humiliare propter commodum nostrum? O humilitatem inauditam. Quandoquidem ergo Domine pretiosus hic cibus à te cum humilitate præparatus fuit, necessarium quoque erit, vt ego eum summa cum animi submissione ac humilitate suscipiam. Sed quis mihi largietur hanc humilitatis virtutem, tibi tantoperè gratam, mihiq; ad huius Sacramenti sumptionem apprimè necessariam? ad quæ pro auxiliij imploratione me conuertam? cuius opem inuocabo? O M A R I A præclarum veræ humilitatis exemplar, dignare apud humilem Filium tuum pro me intercedere, mihiq; hanc gratiam impetrare, vt intus & foris vestiri merear humilitate, vt hac nuptiali veste indutus, atq; corâ Filio tuo comparens, non audiam: *Projicite eum in tenebras exteriores.* Fac Mater sanctissima precibus tuis, vt quemadmodum tu Mater D E I & Angelorum Regina constituta, ancillam Domini te nuncupasti, non ex nuda quadam cæremonia, sed quod reuera sic de te ipsa in corde sentires: ita & ego intrinsecus indignum (vti reuera sum) me censeam, qui augustissimi huius Sacramenti particeps efficiar.

ORATIO.

O Humilis & mansuete IESU, qui superbis resistis, humilibus autem das gratiam, illustra mentem meam luce tua, vt intrinsecus agnoscam quis ego sim, & quis tu, qui sub sacra hostia vere contineris, ne specierum te obuelantiū vilitas, tua maiestatis excellentiam à me abscondat: & vt meam humilitatem peruidens, cor à augustissimo hoc Sacramento me profundissime humiliem, quod tu summa cum humilitate instituisti, vt me per illud ad caelestempatriam proueheres & exaltares.

MIRACVLA.

A N N O à Natiuit. Domini. 1384. in pagge Seueid quidam Osuualdus Mulser nobili ortus prosapia, tempore Paschali ex præcepto Ecclesiae sacram Eucharistiam percepturus, communi hostia non contentus, maiorem sibi consecrari voluit. Cui Sacerdos ex metu perniciosè assensus est. Cumq; consecratione peracta, sacram hostiam prædicto Osuualdo porrecturus, & linguae impositurus esset, statim terra sub

DE SAC. EVCHARISTIAE. 53

Sub pedibus eius quasi eum absorptura,
fatiscere atque aperiri cœpit, quem etiam
ad genua vsque iam deglutiuerat, cum ecce
manibus altare iuxta quod genua flexerat,
apprehendit, sed illud repente, quamuis ex
durissimo lapide constaret, instar ceræ
liquefactum, manibus eius ita cessit, vt ma-
nuum eius vestigia in lapide impressa re-
manserint. Diuinam igitur vindictam
miser præsentiens, & penitentia temerita-
tis suæ mox ductus, veniam superbæ atque
arrogantiæ suæ à DEO flagitauit. Cum
verò DEO id haud quaquam permittente,
sacram hostiã deglutire nequiret, Sacerdos
eam recipiens in sacrarium reposuit, quæ
etiamnum hodie istic sanguineo colore
diuinitus tincta, & ex linguæ salina non-
nihil contracta conspicitur. In altari etiam
adhuc nostra ætate manuum Osuualdi ve-
stigia ceruantur & contrectantur: & iuxta
illud terræ hiatus, à quo iam absorberi cœ-
perat, modò ferreis cancellis obrectus. Til-
man. Bredenbach. lib. 1. sacrar. collat. cap. 42.
vbi hanc historiam fusius narrat.

S. Hieronymus in extrema infirmitate
constitutus, cum vitæ suæ finem adesse in-
telligeret, Dominicum corpus sibi adferri
poposcit. Quod cum allatum esset, in terrâ
sacco instratam è lecto se deponi voluit,
B 5 ibique

ibi que genibus magna cum humilitate ac reuerentia flexis, sacrum Christi corpus suscepit. Eusebius *in vita ipsius*.

Surius 28. Ianuarij, de S. Margareta filia Regis Hungariæ, scribit; illam in augustissimi huius Sacramenti susceptione tanta humilitate solitam vti fuisse, vt cum præter ieiunium præcedentis diei, quo pane tantum & aqua contenta erat; & totam noctem in orationibus transactam, cum ignoraret quibus præterea obsequijs, quoue cultu ac humilitate sacrum Christi corpus veneraretur, mappulam ante communicantes expandi solitam, tenere consueuerit.

S. Bonauentura, cum quodam tempore fratribus communicantibus, in choro feruentibus ad DEVM preces funderet, seque augustissimi huius Sacramenti sumptione indignum reputaret, nec vel mille annos sibi ad condignam præparationem sufficere iudicaret, tam grata & iucunda fuit DEO hæc animi submissio, vt miraculose illum sacre Eucharistiæ, participem fecerit; quædam enim sacrarum hostiarum ab altari, in os eius aduolauit

DOCUMENTVM.

Fili, recordare Sacramentum hoc ap-
pellari Eucharistiam hoc est, bonam
gratiam: Et nosti, gratiam humilibus dun-
taxat conferri, quare qui animo arrogan-
ti & elato ad haec sacra mysteria se inge-
rere praesumit, à DEO, qui reuera in hoc
Sacramento praesens est, derelinquitur.
DEVS enim, Scriptura teste, superbos à
longè cognoscit. Hinc igitur intellige ac
documentum cape Fili, quod quanto pro-
fundius te humiliaueris, tantò diuina
Maestatis oculis gratior eris.

Orabis pro omnibus Prælati & Domi-
nis terrarum, vt DEVS sui ipsorum cogni-
tione illos illuminet, seque perinde
vt subditos suos de terra for-
matus agnos-

cant.

86

EXER-

EXERCITIVM VI.

*De liberalitate qua Christus in nos
usus est, in Sacramenti huius
donatione.*

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE anima mea, quam liberalis fuerit Christus in nos, quando augustissimum hoc Sacramentum nobis contulit: Etenim nō modo sua, sed etiam seipsum illi donare, qui potius supplicium quam beneficium mereatur, est actus heroicæ arque amorosæ liberalitatis. Talis autem fuit Christi Seruatoris nostri liberalitas, qui in hoc Sacramento se ipsum & omnia sua nobis immerentibus, largitus est.

2. **C**ONSIDERA sublimiorem adhuc liberalitatis gradum, quando nimirū quis laborat, ut ea quæ non habet consequatur, eaque deinde alteri impertiatur: Idem DEI Filius fecit: cum enim in diuinitate sua corporis & sanguinis expers esset, de cælis descendit, humanamque sibi naturam copulauit, ut corpus & sanguinē quæ nobis in hoc Sacramento largiretur, haberet.

3. EX-

DE SAC. EVCHARISTIAE. 37

3. EXPENDE tecum, in eodem Sacramento Christum tres condiciones perfecti liberalis obseruasse, nimirum: Donare multum, Recipere parum, & Nihil reposcere. Nam semetipsum nobis donando, re infiniti valoris nos impertiuit. Recipiendo nos & omnia nostra, parum recepit: & ea quæ à nobis exigit, ad nostram duntaxat utilitatem requirit; ad suam verò nihil vult neque postulat.

4. CONSIDERA Christum per uenerabile hoc Sacramentum magna in Christianos liberalitate usum fuisse, quia plurimi à varijs periculis eruti fuere: non pauci in necessitatibus suis, præsens auxiliũ & gratiam senserunt, eo quod ad augustissimum hoc Sacramentum confugissent.

5. REVOLVE tantam esse Christi Seruatoris liberalitatem, vt hominibus propter infirmitatem ad Ecclesiam, pro huius salutiferi Sacramenti sumptione, quo ex hac vita fæliciter decedant, accedere non valentibus, ægros in domibus suis inuisere non dedignetur, ne tanto solatio defraudentur.

COLLOQVIVM.

Magna tibi Domine subesset ratio
 manum tuam ad te retrahendi, nec
 tantam in nos liberalitatem exercendi,
 quandoquidem ingratitude nostratam in-
 gens ac detestanda est, vt te potius ad fla-
 gella super nos multiplicanda, quàm dona
 in nos cōferenda prouocare possit. Væ no-
 bis, si liberalitas tua nobis non succurreret.
 Hæc enim illa est, quæ te in donando ac
 beneficijs in nos congerendis promptū &
 facilem, in castigando autem & puniendo
 parcum reddit, Hæc est quæ claudit & ape-
 rit oculos tuos. Claudit, ne scelera nostra
 ad iram te prouocantia conspicias: aperit,
 vt necessitates nostras intuearis, quia tibi
 proprium est, *dare omnibus affluenter & non*
 impropere. Quod tu Domine, Sacra-
 mentum hoc nobis impertiueris, benefi-
 cium tale est, vt tantæ liberalitati nullis
 officijs respondere queamus; ac proinde
 nisi nos in hac ingratitude mori malis,
 vt aliud nobis donum largiaris, opus est:
 nimirum vt tantam nobis gratiam confe-
 ras, quanta ad cæleste hoc Sacramentum
 dignè tractandum requiritur. Anima
 mea gaude, nam benignus I E S V S eius
 est

DE SAC. EVCHARISTIAE. 39

est liberalitatis, vt fideles beneficijs quibus eos ornat, obligatos ac deuinctos manere non permittat, sed debitum leuius reddendo, eis ad illud exoluendum auxilio sit. Aduerte quod non exigat à nobis grandia pro dono pretiosi huius Sacramenti in nos collato, sed tantum requirit, vt illud honoremus, laudemus, & cum amore percipiamus; illam duntaxat præparationem adhibendo, quam vires nostræ permittunt: ad quam etiam perficiendam nos adiuuat & roborat. O amorosam liberalitatē. O bonitatem interminabilem. Ingentia donare, & exigua recipere, actus est magne liberalitatis ac beneficentiæ: auxilio verò etiam esse ad exigua illa persoluenda, omnis liberalitatis ac beneficentiæ terminos excedit. Anima mea, homines sæpenu-mero aliorum etiam sanguinem exhauriunt, vt plurima quæ desiderant adipiscantur.

Non ita Christus Seruator noster, qui vt multa nobis donaret, pretiosum etiam sanguinem suum nobis impartitus est. O sancte & benedicte Pellicane, qui carne ac sanguine tuo nutris filios tuos, parum est ad tantam liberalitatem, confiteri, quod tibi adscribenda sit tota vita nostra: parum est expendere in obsequijs
tuis

40 EXERCITIVM VI.

tuis vires & sanitatem ; quia pluris valet
vna pretiosi sanguinis tui gutta , quam
mille mundi : & ea quæ tibi donantur , quæ
que pro tui amore expenduntur , multipli-
cato fænore , ad donantem vel expendea-
tem reuertuntur .

ORATIO.

Misericordissime IESV , qui aperiendo
manum tuam imple omne ani-
mal benedictione , te humiliter rogo , vt
pios oculos tuos ad miseras & infirmita-
tes meas conuertas , atque necessitatibus
meis tua liberalitate subuenias . Et quia
tibi proprium est , esurientes implere
bonis , accende in me flagrantissimum
huius pretiosi corporis tui desiderium , vt a-
periente me os anima mea , ad te laudan-
dum aut suscipiendum , impleatur ea do-
nis caelestibus , quæ per salutiferum hoc Sa-
cramentum fidelibus impartiri soles .

MIRACVLA.

Cvm Rodolphus Comes Habsburgicus
quodam tempore venationi operam
daret , atque ingenti oborta pluuia , Sacer-
dotem

DE SAC. EVCHARISTIAE. 41

dotem quendam cum IESU Christi sacrosancto corpore, ut exituro culpam ex hac vita, in proxima casa viaticum præberet, in via, iter pedibus ingredientem inuenisset, de equo descendit, adorataque sacratissima Eucharistia, Sacerdotem pallio suo contactum, & equo impositum, usque ad ægrotum, tanquam à pedibus frænisque minister deduxit, indeque ad eadem Sacram, cui Sacerdos præsidebat, reduxit. Sacerdos Comitum pietatem & humanitatem admiratus, DEO gratias egit, diuinamque bonitatem precatum est, ut insolitam hanc religionem remuneraretur. O rem mirabilem: intra paucos annos Rudolphus Comes declaratus fuit Romanorum Imperator, & Successores eius Archiduces Austriæ, Principes & Reges plurimarum nationum. Verè igitur dici potest, magnificentiam domus Austriacæ à deuotione ac pietate erga augustissimum hoc corporis Domini sacramentum initium sumplisse. *Theat. vitæ hum. vol. 2. l. 3. tit. Sacrorum.*

Anselm. in lib. de miracul. & Iac. de Vorag. de solennit. Corp. Christi, referunt: Nigromantico cuidam, arte atque carminibus suis adiuratum apparuisse dæmonem in specie adolescentis sexto redimiti. Dumque sermones

mones cum eo conferret, contigit illae transire Sacerdotem sacrosanctum Christi corpus ad infirmum deferentem: exemplo dæmon seruo deposito, genibusque flexis, sacra mysteria veneratus est. Reuertente autem Sacerdote, aliquam quidem reuerentiam ei exhibuit, sed non tantam ut prius: quod Nigromanticus admirans, causam diuersæ huius venerationis interrogauit Cui dæmon respondit: Sacerdote primum transeunte, se Christo reuerentiam exhibuisse, quia scriptum est. *In nomine IESV omne genu flectatur caelestium, terrestrium, & inferorum.* Reuertente autem eo, quia vas vacuum sine Christi corpore deferebat, vas duntaxat veneratus fuit, nam scriptum est: *Adorabimus in loco ubi steterunt pedes eius,* ideoque differens fuit modus venerationis.

DOCUMENTVM.

INtueret Fili, quomodo DEVS non permittat se vinci liberalitate ac beneficentia à Creaturis: Vide quam copiosè Comitibus huius humanitatem ac venerationē sacrosanctæ Eucharistiæ impensam remuneratus fuerit. Coniice hinc qualia

DE SAC. EUCHARISTIAE. 48

in calis, qui proprius pramiorum locus est, cultoribus suis largiturus sit, qui in terris ea qua pro sui amore fiunt, tam liberaliter munerat. Aspice praeterea, quomodo Demones etiam venerentur, non modo sacrosanctum Christi corpus, sed & vas in quo delatum fuerat; quid ergo te oportebit facere?

Orabis pro Auaris, ut DEVS faciat illos esse liberales in pauperes necessitatem patientes: & pro male affectis erga sanctissimum hoc Sacramentum.

EXERCITIVM VII.

De Excellentia & perfectione huius Sacramenti.

PVNCTA MEDITATIONIS.

I. **C**ONTEMPLARE anima Christiana, DEVM in dignitate atque excellentia, omnia quæ mundus complectitur, infinitis partibus excedere: & Christi Seruatoris nostri humanitate, in rebus creatis nihil esse perfectius:
Cum

Cum ergo in Sacramento hoc Christus, id est, DEVS & homo reuera contineatur, sequitur, omnibus quæ in mundo sunt, Sacramentum hoc infinitis dignius ac perfectius esse.

2. CONSIDERA DEVM in hoc Sacramento non tantum per essentiam, præsentiam, & potentiam, quemadmodum in cæteris rebus est, existere, sed etiam alio adhuc singulariori modo, quatenus nimirum sustinet hypostatice humanitatem Christi: ideoque venerando huic Sacramento, tanquam in excellentia summo, summa quoque adoratio debetur.

3. EXPENDE tecum, augustissimum hoc Sacramentum, non modo nullam ab alijs posse perfectionem accipere, quia omnium rerum perfectiones in se continet: verum etiam perficere ac sanctificare omnia quæ tangit, ut sunt: Calices, Altaria, Corporalia, & similia, ac proinde non est unicuique licitum illa manibus tangere aut contrectare.

4. CONSIDERA, cætera Sacramenta continere atque conferre quasdam tantummodo gratias & dona spiritualia, hoc verò Sacramentum, continere in se omnium gratiarum & donorum cælestium fontem, videlicet DEVM: ideoque cæteris
 excel.

DE SAC. EUCHARISTIAE. 45

excellentius & diuinius esse.

5. REVOLVE tecum, ad Sacratissimę huius Eucharistię excellentiam, perfectionem, & dignitatem commonstrandam, diuina ordinatione decretum esse, vt huius Sacramenti sumptionem, aliud Sacramentum videlicet Confessionis, præcedat, quando quis eo opus habet: quod magnum excellentię illius argumentum est.

COLLOQVIVM.

Fierine potest, Domine, vt hominem tam miserum & abiectum, huius tam excellentis & augusti Sacramenti participatione dignum reddideris: Fierine potest Anima mea, vt in celebranda & præconijs attollenda hac munificentia non tota liquecas: O spiritus Angelici, qui in cælis sine velo huius tantę maiestatis aspectu frui mini, qui in ea veneranda, eique ministranda exercitatissimi estis, instruite me quomodo hęc maiestatem colere, ac venerari, quidque obsequiorum ei impendere debeam? O MARIA gratię mater, fiduciam mihi præbe, & dux atque comes mihi esto, quoties ad excellens & sublime hoc Sacramentum vel honorandum vel percipiendum pergo: quamuis enim in me sentiam
ingens

ingens desiderium illud suscipiendi, nihilominus considerans, quis ego sim, & quis ille, nascitur in me timor ac metus, quo desiderium illud confestim reprimitur.

Sed tu mater DEI, sicuti potes, succurre atque opitulare mihi: Et quemadmodum Filius tuus IESVS in hoc Sacramento, accidentibus panis excellentiam & maiestatem suam obvelavit: ita & tu pallio virtutum tuarum me contege. Anima mea, non aduertis amorosum illud artificium, & pulchram convenientiam, quæ est inter Matrem & Filium, ut te adiuent & promoueant? Non vides Filium speciebus panis ideo se contexisse, ne splendor maiestatis & excellentiæ suæ te petterefaceret, ac retro reuerti compelleret? Non conspicias Matrem virtutibus suis te circumamicire velle, ne nuditates & imperfectiones tuæ cernantur? O te beatam, si MARIA te comitante, & amabili protectione sua te circumuallante ad præcellentissimum & dignissimum hoc sacramentum accesseris. Si enim solo attactu vasa in quibus asseruatur, & cætera quæ tangit sanctificat, dubium non est, quin & te sanctificaturum sit,

DE SAC. EVCHARISTIAE. 47

fit, si dignè illud perceperis. Sed heu, prodigna illius sumptione, inter alias conditiones quibus suscipientem præditum esse oportet, hæc vna est, quod magno illius desiderio teneatur: tu verò anima mea si in illius amore tepes, quomodo verè dicere potes: *Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea te DEVM?* Excitare igitur & attentè contemplare, Sacramenti huius excellentiam, vt ea perspecta, illius desiderio inflammemur. Nescio enim quid te mouere possit, si maiestatis huius excellentia te non permouet: si bonum quod ab hoc gratiæ fonte scaturit, te non incitat & attrahit, quid te incitare possit non intelligo. An metuis in illius sumptione malè excipi, quemadmodum multis euenit? Sed hoc tibi certò persuadeas anima mea, neminem ab hoc Sacramento malè excipi, præterquam eum qui nullam illius rationem habet.

ORA-

ORATIO.

Misericordissime IESV, scaturigo & pelagus omnis perfectionis, impertire mihi hanc gratiam, vt tecum semper ita sint vnitus, vt prius anima mea a corpore separaretur, quam ego a te disiungar; Et quoniam vt nos tecum vnires, celestem hunc magnetem sacri corporis tui nobis reliquisti, fac, vt non resistam virtuti eius, sed animo promptissimo patiar me trahi, vt tecum vnitus, tantam a te suscipiam perfectionem, quanta ad tibi seruendum regnum in aeternum collaudandum necessaria est. Amen.

MIRACVLVM.

O Prætor Mileuitanus lib. 2. in Parmenianum, refert historiam admirabilem, quæ in Africa contigit: nimirum fuisse ibi Urbanum Formensium, & Felicem Idicresensem Donatistarum Episcopos sceleratissimos, qui vt populum ab sanctissimi huius Sacramenti cultu ac pietate auerterent, eandem in omnium præsentia canibus mandendam obiecerunt. Sed (ô rem stupendam,) diuino

DE SAC. EUCHARISTIAE. 49.

diuino iudicio factum est, vt iidem canes rabie accensi, relicta sacrosancta Eucharistia, Dominos suos quasi latrones sancti corporis reos, dente vindice, tanquam ignotos atque inimicos dilaniarent.

Pomer. *serm. 2. de Christi corp.* narrat: Innumeram multitudinem ad spectaculum quoddam, quod in vrbe quadam publice habebatur, concurrisse: cumque his quae ibi agebantur oculis atque animis intenti essent, contigit Sacerdotem quendam sacrosanctum Christi corpus ad ægrum deferentem illac pertransire, sed spectatores in vanitatibus illis contuendis tantopere distinebantur, vt nullum cultum aut reuerentiam augustissimo huic Sacramento exhibuerint. Quod diuinæ Maiestati tam vehementer displicuit, vt statim se de illis vltus sit: Exemplo enim sagitta cum ingenti splendore de cælo delapsa, omnes peremit.

DOCUMENTVM.

Intuere Fili, quam grauitèr DEVS in contemptores & violatores sacrosanctæ Eucharistiæ animaduertat: si tu etiam per exiguam illius rationem semel, iterum,

C

ant

30 EXERCITIVM VIII.

aut sapius habuisti, & non è vestigio diuina uisionem sensisti, propterea tamen securus non es; quia hi Heretici, sapius etiam sacrosancta hac mysteria uoluerant, & indignis modis tractauerant, nec tamen diuina animaduersione statim extincti sunt, sed demum, cum de sceleribus suis non peniterent, diuina uoluntate, à proprijs canibus comesti fuerunt.

Orabis pro Concionatoribus, ut non inaniter glorientur, Christi que excellentiam non suam prædicent.

EXERCITIVM VIII.

De Magnificentiâ, qua cum Ecclesia tractat hoc Sacramentum.

PUNCTA MEDITATIONIS.

I. **C**ONTEMPLARE anima pia, quomodo S. Ecclesia à Spiritu sancto gubernata, nihil eorum quæ ad honorandum augustissimum hoc Sacramentum conferre ualeant, prætermittat. Primò enim omnes Ecclesiæ, quæ per uniuersum

DE SAC. EUCHARISTIAE. 51

terrarum magnificentissimè architectatae sunt, ad huius Sacramenti cultum ac venerationem præcipuè pertinent.

2. **CONSIDERA** magnifica & sumptuosa tabernacula, Sacerdotum vestes splendidas, pretiosos pannos, cæteraque Altarium ornamenta, & sacros Missarum ritus, ad decentiam & magnificentiam huius Sacramenti institutos esse.

3. **REVOLVE** quanta in festiuitatibus, quando in publicum sacrosancta Eucharistia profertur, ad illius venerationem fiant. Quam solenni cum processione, quanta cum multitudine luminum, quam festiuo cum campanarum sonitu, & Musicorum melodijs deferatur? Quam vnusquisque laboreet vt illorum dierum festiuitatem, quam religiosissimè celebret, Christumque maximis quibus potest honoribus prosequatur, vt sic contumelias quas sustinuit, cum per vrbes Hierosolymitanæ plateas traheretur, refarciat.

4. **CONSIDERA** maximos etiam Principes viso augustissimo hoc Sacramento in genua procidere, vt illud venerentur & adorent; confiteanturque illum esse verum Dominum, à quo omnis ordinata potestas existit.

98 EXERCITIVM VIII.

3. EXPENDE omnem hanc magnificentiam & apparatusum, qui caelesti huic Sacramento exhibetur, quamuis nihil sit in comparatione eorum quae meretur, Christum nihilominus acceptare, magnifacere, & tanto gratiorem habere, quanto fructus inde nascens ad utilitatem animarum nostrarum reuertitur.

COLLOQVIVM.

Quid tu Domine nostro eges apparatus, quando quidem magnificentia tua à seipsa tam ingens est, vt nullo fine terminetur? Eia Anima mea, quamuis Dominus bonis nostris opus non habeat: attamen nobis necessarium est, facultates & vitam in honorem & obsequium tanti Domini & benefactoris nostri expendere, quo sic aliquatenus obligationi nostrae satisfaciamus. Si enim quando DEVS cum filiis Israël habitare decreuerat, Salomon aedificauit ei templum admirabile, & obstupendum: Nos, qui ab eo maioribus fauoribus, & singularioribus beneficijs ornati ac praesentati sumus, cupiente illo nobiscum reuera & corporaliter commorari, non aedificabimus ei magnifica templa; non erigemus sumptuosa Tabernacula, non
 pixides

pixides siue arculas ex auro & argento fabricatas, in quibus asseruetur, ei consecrabimus: Non ad illius honorem luminaria, quæ dies noctesque coram ipso luceant, accendemus: O sancta Ecclesia exorna sacras ædes, quantum potes tapetibus, aulæis atq; luminibus; fac omnia resonent suauibus concentibus, & melodijs; institue solennes admodum processiones, nunquam enim tanto honore, quanto tanta maiestas digna est, illam afficies,

O ingrata Synagoga, Dominus hîc quæ hodie tam amplissimis honoribus à nobis affici conspicis, est ille, quem tu beneficiorum illius immemor, in vrbe Hierosolymitana plateis multis contumelijs inhonorasti; quem tu magna cum ignominia per semitas regie vrbe protraxisti. Aspice quantis nunc honoribus & præconijs per omnes totius mundi ciuitates decoretur. Intuere illum attentissimè, quia non habet ultra manus vinctas, nec funem collo circumligatum, sed his successerunt aureæ catenæ & inæstimabiles gemmæ, quibus et pixides & arculæ, in quibus asseruatur, adornantur. Non auditur amplius funesta illa tuba mortis prænuncia, nec præfertur ei vexillum mortis; sed resonant tubæ gaudij & lætitiæ, atque præferuntur ei vexilla

triumphalia. Non clamat populus *tolle & crucifige*, sed gaudens & exultans vnanimiter vociferatur: *Vivat I E S V S*. Et tu anima mea, quid ad laudandum Salvatorem agis? Quid pro illo honorando moliris? Non venit tibi in mentem Angelos de caelis in stabulum descendisse, vt hanc Maiestatem venerarentur, & debitis laudibus exornarent: & tu in Ecclesia, in conspectu atque praesentia eiusdem Maiestatis, animo confites distracto, & per diuersa vaganti? tu ibi huc illucque ad creaturas inaniter intendas, oculos conuertes, nec Creatorem tuum attendes ac reuerberis?

ORATIO.

Omnipotens sempiternae DEVS, qui nullum honorem aut sacrificium tibi oblatum suscipis, nisi ab interno & amoroso affectu proficiscatur: Da mihi cor mundum, & spiritum rectum innoua in visceribus meis, vt honor, quem augustissimo huic Sacramento defero, maiestati tuae gratus, iucundusq;, & anima mea salutaris ac meritorius sit.

MIRACVLA.

VRBEVETI (quæ Ciuitas Italiae est) corporale asseruatur sanguine tinctum : quod sic accidisse memorant. Sacerdos quidam dum sacra Missarum solennia celebraret, de panis & vini transubstantiatione hæsitare cepit. Cumque Missam continuaret, atque ad hostiæ fractionem peruentum esset, statim ex hostia, quã fregerat, sanguis viuus emanare cepit, & ad eò corporale cruore tinxit, vt nulla ratione deleri potuerit. Cuius rei Urbanus Pontifex certior factus, Corporale deferri iussit, & solemnitate instituta in Ecclesia Vrbeuetana recõdidit: eodemq; miraculo motus, sacratissimi Corporis solemnitatẽ V. Feria post octauam Pentecostes, cum solemnibus supplicatione instituit. Miraculũ hoc alij in Castro Vulsini, alij in Osmio, qui locus intra Dioccesin Vrbeuetanam situs est, accidisse referunt. S. Antonin. *par. 3. tit. 19. cap. 13. §. 1.* Et Ioannes Stephan. *Durant. de ritib. Eccles. lib. 2. cap. 39.*

In vitis Patrum legitur, Seni cuidam sacrificanti, solitos fuisse Angelos, ad sanctissimorum horum mysteriorum venerationem, assistere. Accidit quodam tempo-

re ut idē Senex à Diacono admoneretur, ut ceremonias suas mutaret, eas enim magis hereticas quā Catholicas esse, ijsq; D E V M nō tā honorari, quā offēdi asserbat. Sed ille Diaconi monita negligens, in ceremonijs suis perstitit; quare iterū à Diacono admonitus est. Dubitare igitur incipiens, de ritibus suis ab Angelis, quos Missarum solennijs interesse, atque sibi assistere conspiciat, percunctatus est, quos demum ritus sequi deberet, quibusque magis honoraretur Christus in sanctissimo hoc Sacramento: Cui responderunt Angeli; illas ceremonias, quas Diaconus sequendas esse monuisset, amplectendas esse. Quibus ipse: Cur ergo hactenus de hoc errore me non commonuistis? At illi responderunt: D E I voluntas est, ut homines ab hominibus moneantur & instruantur.

DOCUMENTVM.

Fili, omnes labores & sumptus, qui ad honorandum augustissimum hoc Sacramentum impenduntur, Christo, qui in eo reuera presens est, sunt. Ideoque hilari ac lato animo, in festis ipsius ad illum honorandum omnes tuas vires & industriam conferre debes: & certè

DE SAC. EUCHARISTIAE. 57

tò tibi persuadere, quod non modò in hac
vita multis beneficijs te ornaturus, sed et-
iam omnes tuos sumptus & labores, post
hanc vitam copiosissimè remuneraturus
sit.

Orabis pro Verecundis, vt DEVS illis
tribuat commoditatem pergendi ad hono-
randum sanctissimum Eucharistiæ Sacra-
mentum.

EXERCITIVM IX.

*Sacramentum hoc dignè suscipien-
tem illuminare.*

PVNCTA MEDITATIONIS.

I. **C**ONTEMPLARE anima pia,
quomodo Sacramentum hoc, quia
in eo, verum mundi lumen præsens est,
illuminat mentem suscipientis, omnesque
ab ea tenebras effugat; non aliter ac sol no-
ster visibilis, quando manè exoritur, noctis
caliginem dissipat.

2. **C**ONSIDERA nihil esse quod
tanto perè excæcet animam sicut peccatū:
atque inde fieri, quod peccator, dum non
videt laqueos & offendicula semitæ per
quam

C. s. quam

quam ambulat, faciliter ac sæpe impingat, & in alia peccata labatur: Cum autem sanctissimum hoc Sacramentum peccatum tollat ab anima, sequitur quoque totius cæcitatæ causam ab eo amputari, & ex consequenti illuminare.

3. **EXPENDE** tecum, quomodo duo discipuli euntes in Emaus, Christum comitantem & scripturas explicantem non prius agnouerunt, quam Christus eis panem à se consecratum obtulit: *tunc enim aperti sunt oculi eorum & cognouerunt eum: ut nobis daretur intelligi, panis huius cælestis proprium esse illuminare.*

4. **CONSIDERA** ijs in locis, in quibus Sacramentum hoc frequentatur, maiorem esse diuinarum rerum cognitionem, hominesque in bonis eligendis & malis fugiendis esse circumspetiores & prudentiores; quod non alia ex causa euenit, quam quia per hoc Sacramentum clariori cælestium rerum luce collustrantur.

5. **REVOLVE**, quemadmodum oculi debiles & à capitis defluxionibus grauati, solis visibilis aspectu perstringuntur, & magis exæcantur; ita mirum non esse, quosdam à sole iustitiæ, qui in hoc Sacramento præsens est, non modò non illuminari, sed etiam sceleratiores reddi; quia
peruersa

peruersa cum intentione illud intuentur
ac suscipiunt.

COLLOQVIVM.

Confiteor Domine, te esse veram lumen; quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Fateor etiam, te splendore virtutum tuarum, cælestem semitam nobis demonstrasse. O sol iustitiæ IESVCHRISTE, memento te alicubi dixisse: *Qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitæ.* Ecce Domine nos legem tuam sanctissimam obseruando, te sequimur. Illustra igitur nos lumine vitæ, vt vnusquisque nostrum videat & viuat; videat, ad omnia quæ tibi displicent deuitanda; viuat, ad tibi perenniter seruicandum. Anima mea gaude, quia nobiscum habemus lumen vitæ. Caterum vide quomodo illud, nube accidentium panis contectum sit. Aduerte, quod quamuis hoc lumen tibi aliquantulum obscureatum esse videatur, nihilominus idem istud sit ille Sol, qui in terris natus fuit de virgine, & modo in cælis ad Dei Patris dexteram lucet gloriosus. Neq; mireris quod seipsū non in gloria & Maiestate sua, sed velatū ostēdat, quia id facit ad vtilitatē nostrā. Cū enim ipse sit lux inaccessibilis,

EXERCITIVM IX.

si seipsum detegeret, & sine velo nobis demonstraret, nemo accedere, nemo illum intueri ausus esset, adeoque vita & luce privaremur. Aspice illum oculis animæ, hæc enim ratione illuminans, vitam confert sempiternā. Anima mea, quid prodest presentē habere lucem, & ab ea nō illuminari? Quid iuvat vitam ante se habere, & ab ea non viuificari? Accedamus igitur ad eam & deseramus tenebras Aegypti. O Domine, qui de cælis descendisti, *ut illuminares eos, qui in tenebris & umbra mortis sedent*, noli me derelinquere in hac caligine, sed *illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte*. nisi enim illuminatus & viuificatus fuero ab hoc Sacramento, quis dubitet me mansurum in umbra mortis? quis neget me in tenebris scelerum meorum perstiturum? O infelices Hereticos, qui vitio suo & pertinacia, vitali hoc lumine privati fuerunt, & fidē sanctissimi huius Sacramenti perdidērunt. Quid ergo mirum, quod ignorent quò vadāt: quid mirum, quod sæpenumero offendāt, & in præcipitia mortis æternæ corruant? Domine quando propter scelera nostra correctionem meremur, tu nos castiga, & noli permittere, ut in cognitione & cultu augustissimi huius Sacramenti erremus.

ORA-

DE SAC. EVCHARISTIAE. 62

ORATIO.

O Saluator & lux mundi IESV Chri-
ste, qui de calis in terram à Patre
missus es, vt nos illuminares, & in obscuro
atque periculoso mundi huius exilio dux
& rector nobis esses: Adauge nobis fidem,
vt tuo splendore illuminati, te sequamur,
nec à vera semita aberremus: tuoq; auxi-
lio roborati, ad finem illū, ad quem electi
omnes pertingunt, feliciter perueniamus.
Amen.

MIRACVLA.

S. Malachus plurimum laborabat, vt
priuatis sermonibus Clericum quen-
dam, in hostia consecrata, Christum verè
contineri, negantem, ad saniozem mētem
reuocaret, sed nihil proficiebat: Itaque in
conuentu clericorum binas cum eo dispu-
tationes habuit, sed ille nihilominus, quā-
uis in vtraque disputatione manifestè con-
uictus esset, in errore suo pertinax mansit.
Coactus igitur fuit Episcopus, cum deniq;
publicè monitum, & resipiscere nolentē,
hæreticum declarare, & ab Ecclesiæ corpo-
re velut membrum putridum resecare. Tū

ille indignans, nunquam se ab opinione sua, quam veritate ipsa certiolem esse affirmabat, discessurum esse, palam edixit. Cui Episcopus hac responsione commotus, magno cum zelo, elata voce respondit: *Domine inquit te velinuitum, veritatem fateti cogit.* Clericus subiunxit; Amen.

O rem mirabilem. Eodem die Clericus subita correptus infirmitate, & miraculose illuminatus, suum agnouit & derelictus fuit errorem: diuinoque flagello edoctus, accersiri iussit Episcopum, & confessus in hostia verè presentem esse Christum *D E O* & *V M* & hominem, & absolutione percepta, Ecclesie restitutus est: & paulo post reatum suum deplorans, atque pro beneficio accepto *D E O* gratias agens, animam exhalauit. *In vita Malachie*, quam S. Bernardus conscripsit.

In vitis Sanctorum Patrum legitur, feminam quandam hæresi infectam, nomine Cosmianam, Abbati Patritio sanguine iunctam, nocte quadam perrexisse, vt apud sacrum Domini sepulchrum vigilias ageret. Cumque ostio per quod patet ingressus, appropinquasset, obuiam habuit beatam Virginem *M A R I A M*, illustribus aliquot Matronis stipatam, quæ illam ab ingressu prohibuit dicens: *Tu cum ex nostrarum numer*

DE SAC. EVCHARISTIAE. 62

Non sis, quomodo huc ingredi praesumis? Fœmina verò de errore suo nihil cogitans, magna cum animi humilitate atque submissiōne rogabat B. Virginem, vt se dignam faceret quæ ingrederetur. Cui B. Virgo Maria, hæresin quā imbiberat, manifestauit: subiunxitque non prius eam illuc ingressurā, quam sacram Communionem ritu Catholico percepisset. Qua re intellecta, è vestigio ad Sacerdotem Catholicum Anastasium accessit, sacrumque Domini corpus ab eo sibi porrigi petijt: quo percepto, mox cælesti luce collustrata est, erroremque suum agnoscens & abiurans, sine vllō deinde impedimento sacrum Domini sepulchrum introiuit.

DOCUMENTVM.

Flli, si Diabolus aliquando tentat te, in his, quæ ad fidem sanctissimi huius Sacramenti pertinent, caue ne ea per te ipsum ita decernas, vt in resolutione tua pertinax sis: Quia DEVS non est obligatus, te ad erroris tui agnitionem inuisitata ratione, reducere, & miraculosè, quemadmodum his contigit, illuminare: sed optimam & securissimum est, vt te Ecclesiæ Catho-

64 EXERCITIVM IX.

*Cartholica submitte, dicas tibi metipsi:
Quod non capis, quod non vides, ani-
mosa firmat fides, præter rerum ordinē.
Et ita reuera se res habet: quia cum hoc
Sacramentum sit supernaturale, non est
inuestigandum lumine naturali, sed fide,
quod est lumen supernaturale. Quare cre-
dendo firmiter illa, qua tibi fides proponit,
non autem attendendo ad ea qua tibi sen-
sus dicit, ab omni Dæmonis deceptione
securus eris.*

Orabis pro Schismaticis, vt DEVS eos
illuminet, & ad veram fidem conuertat.

EXERCITIVM X.

*Sacramentum hoc gratiam dignè
sumentis conferre.*

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE anima pia, in-
ter omnia creata nihil tibi carius
esse debere, diuina gratia, qua DEI ordi-
natione infallibili, filium omnipotentis, &
hæredem regni cælestis te constituit.

2. **C**ONSIDERA in glorioso hoc
Sacramento non tantum augeri gratiam,
qua

DE SAC. EUCHARISTIAE. 65

quæ hominem Deo acceptum reddit: verum etiam (vti rectè affirmat Ecclesia in Antiphona sua) *mentem impleri gratia*: quæ nobis innuitur, per hoc Sacramentum superabundantem gratiæ copiam nobis conferri.

3. **EXPENDE**, diuissimum hoc Sacramentum, quia in se Christum, gratiæ atque donorum caelestium auctorem & fecuriginem, continet, præter gratiam, quæ hominem Deo amicum efficit, alia etiam dona & munera caelestia nobis impertiuntur.

4. **REVOLVE** illa Christi verba: *Qui manducas me, & ipse viuet propter me*: hoc est per me & sub mea protectione. Quanti autem inter sit viuere per Christum, & sub illius protectione, nouit ille, qui Sacramentum hoc frequentans, per gratiam quam percipit, hoc ipsum in se experitur.

5. **CONSIDERA** & illa Christi verba, quæ de Sacramento hoc protulit. *Qui manducas hunc panem, viuet in æternū*. Quibus significauit, diuinissimi huius Sacramenti gratiam, cum hac mortali vita non finiri, sed transire in cælum, & permanere in sempiternum.

COL

COLLOQVIVM.

Quid, ô Domine, est anima mea sine gratia tua? Quid bonorum fructuū proferre potest, nisi cœlesti hoc rore irrigetur? Docet hoc Propheta tuus David, licet parum dixerit, quando de absentia gratiæ tuæ loquens, ait: *Anima mea sicut terra sine aqua tibi*: dicit autem tibi, ut indicaret animam sine hac cœlesti diuinæ gratiæ aqua, non producere fructus qui tibi grati, atque æterna vita digni sint. Sed quid amplius dici potest, quia parum est, quod anima sine tua gratia, sicca & arida remaneat: Maius certè malum est, quod tua gratia spoliata, producat spinas & tribulos: venenosisque animantibus impleatur, veluti terra maledicta. O benigne Iesus, satis intelligo, quod pro tua in nos charitate, huic nostro malo sufficienter prouideris, largiendo nobis augustissimum hoc Sacramentum, quod eum, qui illud dignè veneratur & sumit, gratia irrigat & implet. Eia anima mea, cur è domo tua non egrederis, ut sancta hac gratiæ pluuia perfundaris & madescas: quæ (ut ipsa nosti,) non madefacit eum, qui in cubiculo peruersarum suarum consuetudinum delitescit, & in lecto negligentia

DE SAC. EVCHARISTIAE. 67

arum suarum molliter conuiescit. Egredere igitur, anima mea *de cognatione tua, & de domo Patris tui*. Filij Israel non gustarunt Manna, nisi post egressum ex Aegypto: nec potuerunt Deo sacrificare, & simul manere inter ollas Aegypti: ita & tu non potes diuina gratia, quam Sacramentum hoc confert, impleri, & simul in solitis imperfectionibus persistere. Eia igitur anima mea excitare, ac resolue te: egredere quanto cyus potes è domo veteris tui Adami, si vis aqua caelesti madefieri, & fructus suaues producere, veluti arbor *plantata secus decursus aquarum*. O M A R I A mater gratiae, tu illa es, cui Angelus Gabriel salutem nunciatus dixit: *Aue gratia plena*: tu enim Mater sanctissima, *inuenisti gratiam apud Deum*: dignare mihi à filio tuo impetrare: ut suscipiens illum in domum animae meae, participes effici merear illarum gratiarum, quas se dignè sumentibus largiri consuevit, & vere dicere possim. *Hodie salus domui huic facta est.*

ORATIO.

Omnipotens & misericors DEVS, qui potentia tua superbos deprimis, & humiles gratia tua exaltas: *Maiestatem tuam*

tuam deprecor, imple cor meum gratia tua, ut honor quō huic sanctissimo Sacramento defero, tibi gratus atque anima mea salutaris & meritorius sit. Fac bone IESU, ut sacra EUCHARISTIA sit mihi EUCHARISTIA hoc est, bona gratia. Amen.

MIRACVLVM.

Vener. Beda in Collectaneis refert: Bonifacio Pontifice, populum communicante, inter alios etiam puerum quēdam Iudæum occultè venerandis mysterijs se ingessisse, qui percepto sacrosācto Christi corpore, statim elata voce clamare cepit. Bonifaci, festina ad me baptizandum, panis enim quem sumpsi, horrendum in modum me cruciat, & nisi me baptizaueris, ardore suo consumet. Ad hanc vocem plurimi ex Iudæis accurrerunt, ac ita tumultuari ceperunt, ut Pater adolescentis commotus, struem quandam lignorum, quam in domo sua habebat, succenderit, filiumque flammis iniecerit. Quod cernens Mater, clamare & orbitatem suam deplorare, simulque B. Virginem Mariam ut filio opitularetur, inuocare cepit. Iudæi autem

DE SAC. EVCHARISTIAE. 69

rem furore atq; inuidia stimulat, Matre simul in ignem coniecerunt: Huius rei fama cum ad Pontificis Bonifacij aures mox perlata esset, è vestigio, ita vt erat ornamentis sacerdotalibus indutus, (sacrum enim Missæ officium tum primum finierat,) ad ignem accessit, & ingressus Matrem & filium, beneficio sanctissimi huius Sacramenti saluos & incolumes ab incendio eduxit.

DOCUMENTVM.

INtuere Fili, quid faciat bona intentio. Puer hic non mala cum intentione sacram Christi corpus suscepit, ideoq; beneficio illius ab igne sanus euasit: ita & tu semper quando sacram Eucharistiam sumpturus es, bonam & sinceram adfer intentionem, pascendi videlicet & roborandi animam tuam hoc pane caelesti, vt per virtutum semitam ad caeleste regnum ambulare queas. Caue ne vnquam ad sacram Communionem, idcirco accedas, vt ab alijs pius & sanctus habearis, quia sic displicebis DEO, & sacra Communionis fructum amittes.

Ora-

Orabis pro cunctis peccatoribus, vt Deus
v s gratia sua illos præueniat, & à peccatis
liberet,

EXERCITIVM XI.

*Sacramentum hoc sumentibus auxili-
um & robur in tribulationi-
bus impertiri.*

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE charissime fra-
ter, nullum degere hominem (quan-
tumlibet sanctum) in hac vita, qui non ali-
quibus tribulationibus & molestijs prema-
tur. Neque id mirum: Christus enim caput
& Dominus noster, in tota vita sua innu-
meris aduersitatibus & ærumnis vexatus
fuit; æquum igitur est, vt & nos membra
& serui ipsius, tribulationibus exagite-
mur.

2. **C**ONSIDERA nos à nobismetip-
sis non esse sufficientes, ad æquanimiter
tolerandas aduersitates & tribulationes
nostras: ideoque opus nobis esse alterius
auxilio, qui velit, sciat, & possit nobis opi-
tulari: Cuius auxilium, tantò nobis carius

DE SAC. EUCHARISTIAE. 71

& gratius erit, quantò minoris nobis
confiterit.

3. **EXPENDE** Christum pro sua be-
nignitate, voluisse nobis semetipsum in
caelesti hoc Sacramento relinquere, vt nos
in omnibus tribulationibus nostris adiu-
uaret, & consolaretur: ideoque dixit. *Ego vo-
bis cum ero vsque ad consummationem seculi.*

4. **CONSIDERA** sanctam Ecclesi-
am, quia non ignorabat quam præsens au-
xilium, Sacramentum hoc conferat in ne-
cessitatibus, non modò per Clericos, ad il-
lud in tribulationibus suis confugere con-
sueuisse: sed etiam foras omnium conspe-
ctui exponere solitam esse, vt etiam per sæ-
culares, optatum ab hoc Sacramento robur
& auxilium consequatur.

5. **REVOLVE** tecum, diuinissimum
hoc Sacramentum, non modò subuenire
nobis in necessitatibus & tribulationibus
temporalibus, sed multò amplius in necessi-
tatibus animæ spiritualibus. Cum enim sit
cibus spiritualis, fortitudinem & robur
spirituale potissimum confert; vni
plus, alteri minus, iuxta vni-
uscuiusque disposi-
tionem.

COL.

COLLOQVIVM.

GAude anima mea, quod licet infernus
 aduersum nos insaniat; quamuis aque
 tribulationum insurgant, nihilominus in
 hoc salutifero Sacramento I E S V M habe-
 amus, qui nobiscum est, & pro nobis de-
 pugnat. Habeamus inquam, qui nos valida
 manu tueatur. Cur ergo timebimus? *Si DE-
 VS pro nobis, quis contra nos? Quamobrem die
 cum Propheta Si exurgat aduersum me preliū,
 in hoc ego sperabo. Si cōsistant aduersum me castra,
 non timebit cor meum, quoniam tu mecum es. In-
 tumescat mare quantum potest; sufflent
 venti contrarii quantum eis collibitum
 fuerit; Christo existente in nauī, nullum ei
 periculum imminebit. O Domine, quan-
 tū mihi præbet solatiū illa tua pollicitatio,
 quando dixisti: Cum ipso sum in tribulatione,
 eripiam eum & glorificabo eum. Quod nobis
 assistas in tribulationibus & aduersitatibus
 nostris, inagnum hoc & eximium est: quod
 autem ab eis nos liberares, multo id maius
 est: quod verò pro eis nos glorifices, hoc
 maximè etiā dilectionis indicia supergredi-
 tur. Eia anima mea vtamur hoc singulari
 fauore, quo D E V S nos decorare, dignatus
 est.*

DE SAC. EVCHARISTIAE. 73

Et quoniam opus est *per multas tribulationes intrare in Regnum caelorum*, accedamus ad pretiosissimum hoc Sacramentum; nam confortabit, consolabitur, & defendet nos: sic enim pollicitus est Christus, & sic infalibilibiter faciet. Anima mea, pallium quod Helias reliquit Helisæo, profuit illi ad Iordanem sine submersionis periculo, & sine ulla madefactione transeundum: non autē profuit illi contra hostes & alias aduersitates: sed sacrosanctum corpus, quod Christus in augustissimo hoc Sacramento nobis reliquit, adiuuat nos in omnibus præsentis vitæ tribulationibus, tam spiritualibus, quàm temporalibus: præliatur pro nobis, perducit nos ad caelestem patriam, ac denique sempiterna gloria nos coronat. O beneficium cætera omnia beneficia præcellens. Quam multi, hoc auxilio & solatio in ærumnis & tribulationibus suis destituti, desperant? Quam non pauci huius augustissimi Sacramenti protectione carentes, miserandum in modum labuntur? O Domine quanta est obligatio nostra, qua tibi deuincti sumus, quod prouideris nobis de tali remedio, neque modò adiuues nos in tribulationibus, sed etiam copiosè remuneres.

D O R A :

ORATIO.

A Mabilissime IESV, te deprecor per
 immensam bonitatem tuam, vt
 quemadmodum ex mera charitate, pa-
 rasti in conspectu meo mensam aduer-
 sus eos qui tribulant me, ita mihi grati-
 am largiaris, vt adiuuante sanctissimo hoc
 Sacramento, victoriam de omnibus anima
 meis hostibus referam, & victor in mensa
 caelesti compaream, vbi te per infinita sa-
 cula saeculorum laudem & pradicem A-
 men.

MIRACVLA.

IN Prompt. Disc. Exemp. 9. R. & serm. 150.
 legitur: diuitem quendam in vltimo vitæ
 suæ termino à Dæmonibus valdè vexatum
 & exagitatam fuisse: Cùm enim Sacerdo-
 tem, qui confessionem suam exciperet,
 accersiri iussisset, ita Dæmon conclusit os
 eius & linguam ligauit, vt peccata sua nul-
 la ratione posset exprimere, quod animum
 vehementer cruciabat. Confessarius vidēs
 impedimentum hoc esse Diabolicum, at-
 tulit sacrosanctum Christi corpus, & acce-
 dens ad infirmum, magna cum fide ait:

Domino

DE SAC. EVCHARISTIAE. 75

Domine IESU Christe demonstra in hoc agro potentiam tuam, ut ad salutem anima peccata suorum confessione expiare possit. O rem itupendam. Extemplo infirmi lingua soluta est, & peccata sua Sacerdoti integrè confessus est: eique locum quendam ubi multos nummos abdiderat manifestavit, quos pauperibus distribui voluit.

Tempore S. Bernardi fuit homo quidam fortunæ tenuioris, sed admodum piæ ac religiosæ vitæ. Hic maleficio vxoris suæ adulteræ, arte Diabolica perfectæ, tam inhumaniter die ac nocte cruciabatur, ut iam penè tota caro ipsius vsque ad ossa consumpta esset. Fuit tandem ad S. Bernardum adductus; qui cum intellexisset, qualia tormenta dies noctesque pateretur, commiseratione illius tactus, fratribus imperavit, ut eum ad Ecclesiam ducerent; ibique assumptam pixidem in qua sacrosanctum Christi corpus asseruabatur, capiti eius imposuit, & è vestigio ab omnibus cruciatibus, quos hætenus sustinuerat, liberatus fuit; atque Dæmonibus confusis, sanus & incolumis domum suam repetijt. Refert hoc Guilielmus in *vita S. Bernard. lib. 1. cap. 10.*

Vide Fili, quomodo Damones in tremendi huius Sacramenti presentia homines torquere desistant: sit tu etiam per sacrosanctam hanc Eucharistiam, ab omnibus malis anima, & huius vite miseris eximi cupis; opus est, vt sanctissimum hoc Sacramentum capiti tuo imponas, hoc est, vt illud ita vti par est, honores ac reuerearis: atque intellectum & iudicium tuum fidei diuini huius Sacramenti submittas: sic enim vti hic homo, ab omnibus tribulationibus & fallacijs diabolicis liberaberis.

Orabis pro viduis, pupillis & infelici matrimonio copulatis, vt DEUS illis largiatur patientiam in suis tribulationibus.

EXERCITIVM XII.

Sacramentum hoc sumentem liberare à peccatis.

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE fidelis Christiane, quid peccatum faciat in anima, & hinc intelliges, quanti momenti sit ab eo liberari. Primum anima, quæ per gratiam est DEI filia, per illud mancipium Diaboli constituitur, & iure omni regni cælestis, & æternæ beatitudinis, priuatur.

2. **C**ONSIDERA, Peccatum spoliare animam illa pulchritudine spiritali, propter quam DEO placet, & ab illo diligitur: eamque reddere tam deformem, ut DEVS illam à se repellat, tanquam rem maximè abominabilem sibiq; inimicam.

3. **E**XPENDERE tecum, diuinum hoc Sacramentum per gratiam, quam secum adfert, tollere peccatum, & liberare animam ab his & alijs malis innumeris, quorum peccatum causa est: & non modo animam à Dæmonis potestate in libertatem vindicare, sed etiam pristinam ei pulchritudinem restituere.

4. **C**ONSIDERA cæleste hoc Sacramentum, dum effectus hosce in anima operatus,

peratur, liberare in super hominem à multis laqueis & miserijs quibus inuoluuntur, qui in peccato & DEI offensa viuunt: atque inde fieri, quod, qui sacram Communionem frequentant, vt plurimum sint pacifici & virtutibus multis ornati.

5. REVOLE tecum, salutiferum hoc Sacramentum, non modò liberare à peccato præfenti, quia in eo reuera est Agnus ille qui tollit peccata mundi: Verùm etiam præferuare à futuro, quia illuminando & corroborando potentias humanas, facit vt homo fortius & efficacius resistat peccato,

COLLOQVIVM.

DVbium non est, Domine, inter omnes inimicos, qui nos molestant, nullum esse insolentiorum, nullum nocentiorum, nullum pestilentiorum quàm peccatum. Nam aliorum hostium, quando nos aggrediuntur, artes & ictus ita præuidere possumus, vt modò velimus, nihil nobis nocere queant. Scimus enim Dæmonis yersutia & artibus suis nihil aliud moliri, quàm vt nos circumueniat. Mundum falsa rerum apparentia, nihil aliud quærere, quàm vt ad vanitates suas nos alliciat. Carnem varijs blanditijs & illecebris nihil aliud

ma.

māchinari, quā ut ad fugacium voluptatum amplexum nos inducat. Sed peccatum quando animæ nostræ castellum ingreditur, nos excæcat, & sine præmonitione ictuum quos infligit, & artis qua vititur, pessimè & truculenter nos ferit ac vulnerat. Alij hostes non semper, sed aliquando bellum nobis moueat: at peccatum, sine requie, sine obsidione qua nos premit intermissione, continuò nos affligit, ita ut vnusquisque cum Propheta dicere possit. *Peccatum meum contra me est semper*: semper enim præliatur aduersum nos, semper dānum inferre molitur. Denique alij inimici sæpè quidem nos tentant, sed non relinquunt in nobis aliquam ad malum inclinationem veluti peccatum: de quo S. Paulus Apostolus conquerens dicebat: *Nō enim quod volo bonum hoc facio, sed quod nolo malum, hoc ago.* O S. Apostole, iuste id conquereris: quia non facere bonum, quod agnoueris: aut facere malum, quod oderis, propter malam inclinationem, quam peccatum inducit, est damnum inæstimabile. Hoc enim est quod Sapiens significauit, quando ait: *Lucerna impiorum peccatum*, quia vnus peccatum inclinat, & quasi demonstrat viam ad aliud. Eia Anima mea, vides modò, vires nostras admodum debiles

& infirmas, huius verò inimici nostri potentiam tam ingentem esse, vt ei nec resistere, nec eum superare valeamus. Necessarium igitur est, vt queramus aliquem, qui nos adiuuet, ac defendat: Quis autem esse possit aptior, quàm Seruator noster IESVS Christus, qui vt peccatum destrueret, de caelis venit in terram? Quis pro nobis fortius depugnare quibit, quàm is, qui mortem superauit, & è Diaboli manibus nos vindicauit? Accedamus ergo ad diuinum hoc Sacramentum, & cum Propheta dicamus: *Dominus firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus.* Ecce Anima mea, quam pulchrè consistit Christus in sacra Hostia, candidissimo serico circumdatus, vt pro nobis contra peccatum decertet? Sed aduerte necessarium esse vt & nos praeliemur, quia ipse nobiscum certando, pro nobis depugnat: tum autem nos verè praeliamur, quando ita peccatum odimus, vt quodlibet etiam damnum perpeti malimus, quàm vel minimum mortale peccatum admittere.

ORATIO.

Benignissime IESV, qui saluos facis sperantes in te, & non vis mortem peccatoris, sed magis vt conuertatur
& vi-

DE SAC. EVCHARISTIAE. 81

& viuat; Impertire mihi hanc gratiam, vt peccatum omne detester, & repellam à me, tanquam venenum, anima & corpori meo nocentissimum ac pestilentissimum. Fac Domine, vt millies vitam abicere malim, quàm te vel semel mortifero peccato offendere. Amen.

MIRACVLA.

IN Prompt. Discip. Exemp. 17. T. refertur: Senis, quæ Italiæ ciuitas est, maritum nobilis cuiusdam matronæ vita functum, post aliquot dies eidem in cubiculo, forma & totius corporis habitudine satis eleganti apparuisse. Sed erat Dæmō in corpore mariti. Matrona igitur mirum in modum ex hilarata de mariti ad vitam reditu, loquebatur cum eo, brachijs stringebat, amplectebatur & deosculabatur, nec ab eo separari ac druelli quibat. Socrus verò metuens, ne fortè illusio aliqua subesset diabolica, quemadmodum reuera erat, totam rem cuidam Dominicanæ familiæ Sacerdoti enarrauit: is delata secum sub cappa pixide, in qua sacrum Christi corpus asseruabatur, venit ad ædes, cubiculumque ingressus, sacrosanctum Christi corpus protulit: Quo viso, confestim Diabolus fugam inijt, atq;

D 5 corpus

corpus quod informauerat, deseruit: corpus verò exanime prorsus fœtidum ac vermibus scatens humi prolapsum est. Ut autem de rei veritate certiores redderentur, miserūt extemplo quosdam qui sepulchrum examinarent, qui reſerata tumba corpus minimè reſererunt. Virtute igitur ſanctiſſimi huius Sacramenti, matrona hæc à multis laqueis & peccatis, quibus Dæmon eam innectere cogitabat, & etiam à mortis æternæ periculo, liberata fuit.

Venerabilis Beda *lib. 2. hiſt. Angliæ cap. 22.* memoriæ prodidit: Iuuenem quendam Anglum, cui nomen Imma, in bello captū & carceri mancipatum fuiſſe: quem Dominus vincitum, quouſque redimeretur cuſtodiri iuſſit. Sed quotidie tempore matutino, vincula ipſius nullo manum ad mouente ſoluebantur, atque adoleſcēs nō ſine ingenti omnium admiratione liber euadebat. Cognitum fuit poſtea, Sacerdotem quendam, qui adoleſcentis huius germanus erat, cū eū in prælio occubiſſe putaret, quotidie ſacroſanctum Miſſæ Sacrificium pro animæ illius à purgatorio liberatione obtuliſſe, atque ſub ſacræ Hoſtiæ & Calicis eleuatione, vincula ipſius ſoluta fuiſſe. Ex quo Sacramenti huius efficacia in animarum vinculis ſpiritualibus, hoc

DE SAC. EUCHARISTIAE. 83

hoc est, peccatis soluendis, liquidò patet,
quod vincula corporis soluere potuit.

DOCUMENTVM.

Vide Fili Sacrificij corporis & sanguinis Domini nostri IESV Christi virtutem & efficaciam, quod non modo è vinculis anima spiritualibus hominem eximit, sed etiam miraculosè corporum vincula soluit. Si tu etiam liberari vis, sacro Missæ officio singulariter addictus esto; quemadmodum adolescentem hunc fuisse credibile est, quandoquidem illius virtute, cum insigni miraculo, tantum beneficium promeruit.

Orabis pro omnibus seruis Christianis, & pro illis, qui malo suo exemplo, proximos scandalizant.

EXERCITIVM XIII.

Sacramentum hoc penas, post peccatum remanentes, imminuere.

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE pie Christiane, post peccatum per contritionem aut penitentiam Sacramentum dimissum, restare adhuc luendam penam temporalem, pro inordinata delectatione in peccatis habita, iuxta illud Apocalypsis : *Quantum glorificavit se, & in delictis suis fuit: tantum date illi tormentum & luctum*

2. **C**ONSIDERA penam hanc posse exolui ac deleri, vel in futura vita igne Purgatorij, vel in presentis vita operibus pijs & satisfactorijs, quod privilegium DEVS viventibus concessit, ut acerba Purgatorij tormenta possint euadere.

3. **R**EVOLVE tecum, sanctissimum hoc Sacramentum, & diuinum Sacrificium DEO acceptissimum, habere virtutem delendi penam, quae peccatis nostris debetur, idque vel plus, vel minus, iuxta susceptionem, aut ad Sacrificium concurrentium deuotionem, & dispositionem.

4. CONSIDERA, sacrosanctum Missæ Sacrificium, in quo Sacramentum hoc consecratur, & DEO Patri offertur, non tantum viuentium, sed etiam animarum Purgatorij pœnas tollere atque obliterare, atque inde fieri, quod multæ animæ huius Sacrificij virtute, in dies è purgatorio in cælos euolent.

5. EXPENDE tecum, benignissimū IESUM non modo nos adiuuare ad pœnas, quarum debitores sumus exoluendas: sed etiam facere, vt nouas pœnas non incurramus: quia dum cælesti hoc Sacramēto nos roborat, atque vires nobis ad deuitanda peccata præbet, ab earum quoque pœnis nos liberat.

COLLOQVIVM.

Fierine potest Domine, vt in beneficijs & donis in nos conferendis non fatigeris? Fierine potest, vt munificam manū tuam, nostrā ingratitude ac tepiditate offensus, ad te non retrahas? Verè Domine tu es *Pater misericordiarum* & *DEVS totius cōsolationis*, qui tot vijs ac rationibus, nos tuis misericordijs consolari quæris. Sufficere poterat quod de cælis descendisses, nosque à peccatorum tyrannide vindicasses: sed quod reuertens in cælum, nobis reliqueris

D 7 hanc

hanc hostiam pacificam: vt ad exoluendas peccatorum nostrorum pœnas nobis auxilio esses, opus hoc est excessiuæ charitatis. Vnquamne auditum fuit, quod Dominus, posteaquam vilem & ingratum seruum à carcere liberaffet, cum eo postea remanserit, vt expensas & debita in carcere contracta dissolueret? At I E S V S Christus, anima mea, nobiscum manet in sacra hostia, vt pro vestris debitis satisfaciatur, & pœnas quas dum in peccati carcere fuimus contraxeramus, exoluat. O veteris testamenti Patres sanctissimi, quàm iustè (vt huius Saluatoris aduentum acceleraretis) clamare potuistis: *Vtinam disrumperes calos & descenderes:* Intelligebatis enim Saluatorem hunc, non modo vos esse liberaturum à seruitute peccati, sed etiam auxilio futurum ad pœnarum exoluendas, & abbreviandum vestrum exilium. O nos fœlices, quibus beata hæc fors obrigit.

Quanto melior est nostra conditio, quibus non fuit opus seruatoris aduentum expectare, sed præuenit nos, & nunc etiam excellentiori nos decorans beneficio, in sacra hostia nos expectat, vt ad satisfaciendum pro debitis, nobis opituletur? Anima mea non queramur amplius cum S. Iob, dicendo: *Pene militant in me:* hoc est, pœ-

DE SAC. EVCHARISTIAE. 87

næ scelerum nostrorum nobis aduersantur, & nos vinctos retinent, ne expediti ad patriam proficisci valeamus: non inquam queramur, quia *Dominus soluit compeditos*, & nobis ad pœnas exoluendas manum præbens auxiliatricem, vincula nostra dissoluit, libertatemque ambulandi nobis tribuit.

ORATIO.

A *Mabilissime IESV, cui proprium est misereri semper & parcere, te obsecro per tormenta qua in ligno Crucis sustinisti: largire mihi gratiam, omnia scelerum meorum debita sic dissoluendi, vt liber a futura vite supplicijs acerbissimis, te per omnia secula seculorum laudem & glorificem. Amen.*

MIRACVLA.

IN serm. Discip. serm. 160. legitur: Cuidam Dominicanę familię Patri Prouinciali, cum nocte post preces Matutinas orationi vacaret, apparuisse fratrem quendam nigrum atque deformem: a quo cum sciscitaretur quis esset. Respondit, se esse illum fratrem sibi charissimum, paulo ante vita functum.

Inter-

Interrogatus deinde quo in statu esset: Respondit, admodum malè secum agi, seque acerbissimas pœnas perpeti, atque ad eas quindecim annis condemnatum esse. Cui Prouincialis admirans ait: Quomodo id fieri potest, cum in numero bonorum & piorum Monachorum semper habitus fueris? Respondit ille: Alia esse iudicia DEI, alia hominum; subiunxitque, se pœnas has commeritum fuisse; rogatque pro antiqua familiaritate, vt sibi veire opitulari. Prouincialis misericordia motus, matutino tempore Sacrificium pro animæ ipsius liberatione obtulit, & antequam sacrum Christi corpus acciperet, cum illud manibus adhuc teneret, multis cum lachrymis & ingenti cum affectu, DEVM precatus est, vt amicum à pœnis velit absoluere. Exauditus est, & nocte sequenti eundem fratrem totum gloriosum & instar solis lucem respexit. Qui cum pro oblato Sacrificio gratias egisset, seque illius virtute liberatum esse affirmasset, in cœlos eocurrente, discessit.

Adolescentes duo, literis ac pietati simul operam dantes, magna que inter se familiaritate deuincti, mutuo sibi sponderunt, vt qui primus illorum è viuis excederet, alterum (permittente DEO) de statu suo certi-

certiorem redderet. Mortuus est non it^a
multò post, vnus eorum ; atque sexdecim
dierum elapso spatio, multa luce coruscus
commilitoni suo apparuit, dicens: Per gra-
tiam D^ei saluus factus sum, & æterna
gloria nunc perfruo. Cui alter: Quia potis-
simum re id promeruisti : & quid dum in
terris viueres, diuinæ Maiestati in te maxi-
mè placuit. Respondit ille: frequentatio Sa-
cramentorum : præcipuè sacræ Commu-
nionis, cum deuotione atque pura consci-
entia, crebra perceptio : hæc me liberauit,
ab innumeris peccatorum periculis. Refert
exemplum hoc Vigiegas de *fruct. Sanctorum*
disc. 27.

DOCUMENTVM.

Fili, si vis Dominum tibi esse benignum,
& in penis peccatorum tuorum obli-
terandis auxiliatorem, accede ad sacram
Communionem debita cum preparatione,
animique feruore : quanto enim maior
fuerit deuotio tua, cum qua Christum su-
sciperis: tanto excellentiores effectus con-
sequeris. Si autem animo tepido ac lan-
guido illum sumpseris, loco præmij, flagel-
lum promereberis.

Ora-

Orabis pro animabus in Purgatorio existentibus, vt à pœnis quibus torquentur, eripi mercantur.

EXERCITIVM XIV.

Sacramentum hoc esse maximè stupendum, & admirabile mundi opus.

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE Anima mea illum, qui in sacra hac Hostia continetur, & maiorem inde hauries stuporem, quàm ex vniuersa mundi machina, quæ cælum & terram, per creationem à DEO productam complectens, sacrae Hostiæ, in qua Christus IESVS DEVS & homo, Sacerdotis ministerio transsubstantiatus præsens est, cedit.

2. **C**ONSIDERA, Verbi quidem Incarnationem, in qua DEI Filius humanam carnem assumpsit & homo factus est, stupendam fuisse, sed hoc mysterium multò magis obstupendum esse, in quo homo Christum sumit, per quod deiformis, & DEI filius efficitur.

3. **E**XPENDERE tecum, stupendum fuisse opus Redemptionis nostræ, in qua Dominus

DE SAC. EVCHARISTIAE. 91

minus pro seruis immania tormenta sustinuit. sed multò maioris stuporis esse hoc Sacramentum, quia in illa DE I Filius, semetipsum DE O Patri in Sacrificium obtulit: in hoc verò, hominibus etiam ingratis- simis in cibum se offert.

4. CONSIDERA multos extitisse Medicos, qui vt agro medelam facerent, operam omnem ad hoc contulerunt, vt medicinam quæ ad infirmitatis depulsi- onem accommodatissima esset, reperirent, sed nemo eorum ipse factus est medicina: Solus DE I Filius, posteaquam innumeros pro nobis labores deuorasset, demum in hoc Sacramento, voluit simul nobis esse Medicus, & medicina.

5. REVOLVB tecum, non minus obstupendum esse, quòd Sacramentum tantæ Maiestatis & excellentiæ, tam paucis verbis in momento penè sine labore con- ficiatur; præterea quod à Sacerdote, homi- ne videlicet, multis miserijs & ærumnis subiecto.

COLLOQVIVM.

CLarum est, Domine, omnia opera tua esse admiranda: nec illud obscurum, operum tuorum, aliud alio mirabilius & mag

magis obstupendum esse. Quando tempe-
 state oborta, ventis præcipiens, in ictu ocu-
 li mare pacatum & tranquillum reddidisti,
 admiratione repleti sunt vniuersi: Multò
 deinde magis obstupuerunt, quando cæco
 nato lumen oculorum restituisi, Vnde et-
 iam inquit: *A seculo non est auditum, quia
 qui aperuit oculos cæcitat.* Maximus denique
 stupor occupauit eos, quando Lazarum &
 filiam Archisynagogi à mortuis ad vitam
 reuocasti, quod & sacræ literæ innuunt,
 cum de astantibus aiunt. *Obstupuerunt stupe-
 remagno.* Sed omnium mirabilium quæ in
 Ecclesia sunt, nihil magis mirandum &
 obstupendum est, quàm sanctissimum hoc
 Sacramentum. Decebat enim, vt quod esset
 ditissimi annuli Ecclesiastici gemma inæ-
 stimabilis, tanti pretij, tamque admirandæ
 venustatis esset, vt omnes intuentes, obstu-
 pefaceret.

Sancte Moyses, qui Dei instrumentum
 in miraculis atque prodigijs obstupendis
 in Aegypto patrandis exististi, noli tanto-
 pere mirari, rubum ardentem, nec tamen
 consumptum. hunc potius cælestem panem
 mirare, qui *nec sumptus consumitur*, & charita-
 te inflammatus fumentem illuminat, &
 viuificat. Anima mea, si tu etiam mystici
 huius Sacramenti stupore correpta, acce-
 dere

dere aues, atque *visionem hanc magnam* contemplari: nosse etiam, quomodo cælestis hic panis sumptus non consumatur, nec imminuatur: quomodo à mille & ab vno perceptus, non amplius mille accipiant, quàm vnus: quomodo vnus idemque in pluribus simul locis existat: quomodo denique Christi corpus, quoad totam quantitatem suam in exigua hostia, & qualibet eius parte contineatur. Hæc inquam & alia mirabilia quæ in cælesti hoc Sacramento sunt, si vis intelligere, *solue*, vt Moysi priusquam ad visionem rubi ardentis accederet imperatum fuit, *calceamentum de pedibus tuis*. Exue calceamenta carnalium affectuū, quia *terra sancta est*. Et quando sic disposita fueris & præparata, nescio an plus stuporis ex his quæ iam dicta sunt, haustrura sis; an verò ex eo, quod Dominus tantæ maiestatis tui amore, in exiguam hanc hostiam quodammodò se incluseric? Quod Rex sempiternæ gloriæ non dedignetur, imo desideret in domum tuam, quantumuis vilem & egenam descendere: Quod deniq; **D & I Filius fiat cibus tuus?**

ORA-

ORATIO.

Omnipotens DEVS, qui magnus es, & faciens mirabilia, qui es solus DEVS, quandoquidem voluisti in Sacramento Altaris esse memoriale & compendium quoddam omnium operum tuorum mirabilium, te humiliter obsecro, dignare etiam in me aliud quiddam mirandū efficere, atque animam meam dignam reddere, qua te summa Maiestatis Dominum hospitio excipiat. Vnde tantò manifestius elucescet potentia tua, quanto ego presentia tua indignior sum. Amen.

MIRACVLVM.

IN prompt. Disc. Exemp. 36. legitur, Mulierem quandam valde afflictam, & iam penè desperationi proximam, eò quod apes illius non mellificarent, sed paulatim consumerentur ac morerentur: ex consilio improbæ cuiusdam vetulæ, accepisse sacrosanctum Christi corpus, illudque in arcula quadam inclusum vni ex aluearijs imposuisse.

Quæ cum altera die pergeret, vt quid circa apes actum esset conspiceretur, inuenit eas admirandum è cæra construxisse Sacellum

cellum, omnibus partibus suis ritè absolute, cui nec ianua, nec fenestra, nec turris, nec sacrificia, nec tectum, nec quicquam eorum, quæ ad illius perfectionem pertinerent, deesset. Erat & in eius medio altare, & in eo calix, in quo sacrosanctum Christi corpus repositum erat. Attonita mulier, & tam mirabile atque stupendæ artis ædificium cælare non valens, adiit Sacerdotem, eique totum rei successum ex ordine retulit: ille omnibus intellectis, solenni cum processione ad locum accessit, sublatoque omni cum reuerentia sacrosancto Christi corpore, ad Ecclesiam detulit; quod apes in via circumcingentes, volatu suo atque bombis, suauem ei harmoniam faciebant.

DOCUMENTVM.

Aspice fili, quomodo etiam animantia rationis expertia, Creatorem & Dominum in sacra hostia presentem honorent. Et quamuis id singulari Spiritus sancti instinctu factum sit, nihilominus per illud tibi datur intelligere, quod veluti creatura ratione prædita, eadem sacrosancta mysteria, tota animi tui
affe.

affectione honorare ac reuereri debeas. Vt tibi si hac in re à bestijs ratione atque intelligentia carentibus, superari te passus fueris.

Orabis pro Sacerdotibus, & augustissimi huius Sacramenti ministris, vt dignè atque cum populi ædificatione, sacrosancta hæc mysteria tractent.

EXERCITIVM XV.

Sanctissimum hoc Sacramentum nos Christo Domino perfectè unire.

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE fidelis Christiane, nullam omnino creaturam posse obtinere suam perfectionem, nisi Creatori suo, atque principio à quo dependet, vnita fuerit: sed sine illo esse veluti ramum abscissum ab arbore, qui sterilis est, & confestim arefit.

2. **C**ONSIDERA, cum huius Sacramenti proprium sit dignè sumentem in se conuenere, cumque in eo Creator noster reuera contineatur, necessario sequi, quod sumentem vnam cum illo constituat.

luxta

Iuxta illam Christi sententiam; *Qui manduca-
sat meam carnem, in me manet, & ego in illo.*

3. EXPENDE tecum, vinculum sanctæ huius vnionis esse charitatem, cuius sedes est in nostra voluntate: sacram que Eucharistiam quia Sacramentum amoris est, ita nos DEO coniungere atque colligare, vt vnus cordis atque vnus voluntatis cum illo nos constituat.

4. CONSIDERA verè beatum ac felicem illum dici posse, qui per sanctam hanc vnionem, ita DEO vnitur atque sociatur, vt nihil velit, nisi quod DEVS vult, & verè dicere possit. *Viuo autem iam non ego, viuit verò in me Christus.*

5. REVOLVE tecum, sanctissimum hoc Sacramentum appellari Communionem, hoc est, communem vnionem, quia non tantum vnit nos per amorem Christo capiti nostro, verum etiam membra eiusdem capitis inter sese; dum voluntatem nostram ad proximos, veluti nos ipsos, diligendos inclinat.

COLLOQVIVM INFORMA

Dialogi.

HOMO ET ANIMA.

HOMO. Certum est anima te non esse
sufficiètem ad perfectionem à temet-
E ipsa

ipsa consequendam: sicut enim esse tuum ab alio dependet, ita quoque aliorum ego ope, ut ad debitam perfectionem pertingere valeas. **ANIMA**. Ita se rem habere, & ego agnosco atque confiteor, non enim mihi metipsum atque viribus meis inniti queo. **HO**. Tecum igitur perpende, cui potissimum iungi atque inniti debeas. **AN**. Quis ille tantus cuius ego potestati me submittere debeam? Quis ille, cui ego in fallaci hac vita confidere possim? Quis ille in quem ego spem atque fiduciam omnem collocare valeam, ne circumveniar? Cur præsertim sacræ literæ inquam: *Nolite confidere in principibus, in filiis hominum in quibus non est salus: cum etiam maledictus sit qui confidit in homine, & ponit carnem brachium suum*. **HO**? Rectè Anima mea; nam homines sunt instabiles, & in tempore necessitatis facile deficiunt: hinc enim est, quod quando maximè volunt, non possint opitulari: aut si possint, vel quomodo id facere debeant non norint, aut non velint. Quærendus igitur tibi est aliquis, qui velit, norit & possit tibi subvenire. **AN**. Iste nec homo esse potest, neque Angelus, sed **D**eus tantum, à quo provenit omne bonum. **D**ominus, alium præter te nolo protectorem: tu potes mihi ea largiri quæ mihi defunt, quia es omnipotens.

DE SAC. EUCHARISTIAE. 99

potens. Tu vis, imo desideras mihi succur-
tere, quia es infinitè bonus. Tu scis quo-
modo mihi opitulari debeas, quia es ipsa
met sapientia.

Tu dixisti. *Bonum est confidere in Domino,*
quàm confidere in homine. Et. Qui confidit in Do-
mino, non commovebitur in eternum. Cum igitur
hæc ita se habeant, magna esset stultitia
mea, si alteri quàm tibi me vnirem, & in
alio quàm te, omnem spem atque fiduciã
meam collocarem. Ho. Anima mea om-
nia quæ dicis vera sunt, sed quo medio, hu-
ic tantæ maiestatis Domino te sociabis?
AN. Aliud nolo medium, quàm amoro-
sum hoc Sacramentum, in quo Christus
Seruator meus reuera continetur. Quis e-
nim perfectius me DEO vnire potest quàm
Christus, qui DEVS est & homo atque
mediator DEI & hominũ? Memento Re-
demptor mi, quod sæpe Patrem tuum ro-
gaueris, *vt omnes vnum sint,* hoc est vt omnes
fideles, tecum & cum Patre indissolubili
fædere coniungantur. Recordare præterea,
quod vt hanc amorosam vniõnem perfice-
res, temetipsum in hoc Sacramento nobis
reliqueris sub specie panis, qui fit ex mul-
torum granorum coniunctione. O S. Paule
Apostole, instrue me, quomodo Christo
LEVI ita vniri valeã, vt tecum verè dicere
possim.

possim Quis nos separabit à Charitate Christi? tribulatio? an angustia? &c: certus sum quia neque mors, neque vita, neque creatura alia poterit nos separare à Charitate DEI, quæ est in Christo IESU Domino nostro.

ORATIO.

Pijssime IESU, per arctam illam unionem, qua semper Patri tuo vnitus fuisti, te obsecro, largire mihi gratiam, vt in omnibus rebus, ita me diuina voluntati tuæ conformem, vt propriam meam voluntatem deseram, & tecum dicam: Non mea voluntas, sed tua fiat, Sic enim securus atque certus ero, me non errare, nec quicquam, quod mihi postea displicitur um sit, agere.

MIRACVLVM.

IN Bauaria non longè ab Ingolstadio, rusticus quidam simplex sed pius, cum ob curam quam gerebat bestiarum, non posset omnibus festis adorare CHRISTVM in sacrificio Missæ, secretò particulam sacræ Hostiæ asseruatam, in foramine baculi sui in hunc finem facti, deposuit. Quem baculum, festis omnibus, quibus

bus illi non dabatur aditus ad Ecclesiam, humi defigebat, & in eo, genibus nixus, recitato Rosario alijsque precibus, venerabile Sacramentum adorabat. Cùm autem quodam tempore bestia ob aëris intemperiem, vel alia de causa, hac illacque discurrerent, ille alium baculum, quo ordinariè vti consueuerat, in illas abiecit, & fortè baculū, qui sacrū Christi corpus continebat, deiecit. Vnde dolēs, flexis genibus conatus est illū attollere, sed terra in qua iacebat baculus, cædebat, & eo magis, quo ille manū amplius extendebat. Erigens autem se cum magno animi mæore, ac perturbatione: ecce videt omnia iumenta circum fossam Dominum flexis genibus adorare. Itaque bonus homo ex miraculo attonitus, continenter lachrymans accurrit ad Parochum. Parochus ad Episcopum, qui solemni cū processione vt ad locum peruenit, magna cum reuerentia & humilitate, baculum, cui venerabile Sacramentum insertum erat, sustulit. In memoriam autem huius miraculi constructa est ibi Ecclesia, quæ dicitur Saluatoris, ad quam magnus est populi concursus, qui ex religione loci, aliquid ex terra fossæ illius secum asportare consuevit.

DOCUMENTVM.

Fili da operam, vt augustissimum hoc Sacramentum habeas, non in baculo vti rusticus hic, sed in corde: DEO per voluntatem vnitus esse, eiq; semper dicere sat agendo: Fiat voluntas tua: gaudendo etiam, quando cunque tibi Sacramentum hoc honorandi præbetur occasio: hoc etenim faciens, portabis illud in corde.

Orabis pro pace & vnione inter Christianos Principes, vt inter se mutuo, & cum capite suo I E S V Christo coniuncti sint.

EXERCITIUM XVI.

Sacramentum hoc etiam contra inimicos corporis prodesse.

PVNCTA MEDITATIONIS.

CONTEMPLARE anima mea, Venerabile hoc Sacramentum appellari, Hostiam, id est, sacrificium contra hostes, quia reddit nobis DEVM adiutorem contra hostes, non tantum spirituales, sed etiam corporales, quos quando expedit, confundit & castigat.

2. **CONSIDERA** quomodo irruentibus Saracenis Assisij, in monasterium S. Claræ, cum illa vr̄a barbarorum incurſu ſacras Virgines tueretur, ſanctiſſimum hoc Sacramentum, eo in loco per quem aſcēdebant, conſtituiſſet, illi huius Sacramenti virtute proſtigati fuerint, nonnulli etiam cæcitate percuſſi, in terram præcipites ſe dederint.

3. **EXPENDE** tecum, quia in ſacroſancta Euchariftia Chriſtus IESVS, iuſtorum protector & deſenſor, præſens eſt, credibile eſſe, illum etiam eos in omnibus neceſſitatibus tueri, & contra omnes hoſtes protegere.

4. **CONSIDERA**, Sanctam Eccleſiã in bellorum periculis, alijsque neceſſitatibus, & diſcriminibus hoſtium, ad gratam & ſalutiferam hanc Hoſtiam pro auxilio confugere conſueuiſſe: quod non faceret, niſi magnam illius aduerſum corporeos hoſtes virtutem eſſe intelligeret.

5. **REVOLVE** tecum, ſacram hanc Hoſtiam tum multò amplius virtutem ſuã demonſtrare, quando hoſtes cum quibus res eſt, infideles aut hæretici ſunt, quemadmodum in Germania & Flandria ſæpè accidit: vbi pauciſſimi etiam milites, de huius ſanctiſſimi Sacramenti virtute conſiſi, ſin-

gulares & miraculosas de ingentibus hæreticorum copijs, victorias retulerunt.

COLLOQVIUM.

Quid est quod tantoperè miraris Anima mea? Nū quod ad conspectum & præsentiam potentissimi huius Sacramenti, non modò Dæmones contremiscant, sed etiam corporales inimici diffugiant? Ne mireris hoc, quia sine illius, qui in hoc Sacramento reuera præsens est, voluntate, nulla creatura se mouere, nec quicquam magnum vel paruum facere potest. Domine, si hoc verum est, uti verò verius est, valde parum dixit seruus tuus Iob, quādo ait: *Pone me iuxta te, & cuiusuis manus pugnet contra me.* Ego verò plus dicam. *Pone me iuxta te, & manus omnium pugnent contra me.* non enim est quod sub tali protectore metuam. Dicā adhuc amplius: Insurgat contra me infernus, & tartaræ potestates armatæ bellum aduersum me comparent, modo tu mihi assistas, meque tuearis, *non timebit cor meum, quoniam tu mecum es.* Secura esto Anima mea, quamdiu DEVS tecum, & pro te fuerit, nemo tibi nocenti quicquam inferre poterit. Audi quid dicat Apostolus: *Si DEVS pro nobis, quis contra nos?* Contra DE-

v m & contra illos, qui proteguntur à Deo, nulla præualet potentia, nulla sapientia. Recordare Anima mea, quod Dauid adhuc puer, certamen cum Goliath Gigante initurus, abiecit arma Saulis, atque confusus in Deo, vastam illam carnis molem, Goliath videlicet Philistæum, qui solus toti exercitui Israelitico terrori erat, prostravit & interfecit. O sancte Dauid, quam iuste postea dicere potuisti. *Beatus vir, cuius est auxilium à DEO.* Insaniam igitur mundus quantum vult & potest, si pro se non haberit Christum Saluatorem, nihil efficiet. *Nisi enim Dominus edificauerit domum: in vanum laborauerunt qui edificauerunt eam. Nisi Dominus custodierit ciuitatem frustra vigilat qui custodit eam.* Eia anima mea, noli mirari quod creaturæ nihil possint aut valeant in comparatione Creatoris, cuius potestas est infinita: homines verò tantum possunt, quantum ille vult, non amplius. Admirare potius, quod cum sit tantæ potentia, non vliscatur se de illis, qui sceleribus suis eum offendunt: quique percepto singulari cælestis huius Sacramenti dono, tanto beneficio ingrati sunt, nec illum, ea qua decet reuerentia, tractant.

ORATIO.

AD te confugio omnipotens DEVS, cuius potentia nemo potest resistere, quia cum ego valde imbecillis & egenus sim, atque hostes mei innumeri ac potentes: nisi tu mihi opituleris, perij. Quobrem Domine, extende manum dexteram tuam super me, ne ab ijs, qui mihi nocere cupiunt, damnum aliquod patiar, & a te protectus, cantem tibi cum filijs Israel. Dextera Domini fecit virtutem, Dextera Domini exaltauit me, non moriar, sed viuam & narrabo opera Domini. Amen.

MIRACVLA.

DE Magno illo Constantino, Imperatore non minus pio, quam in bello inuicto, memoriae proditum est, eum tantam fiduciam in Sacramento hoc semper habuisse, vt nunquam praelium cum hostibus suis inire consueuerit, nisi prius milites sui sacrosanctam Hostiam in Missa, quam super altari portatili ante congressum fieri iubebat, consecratam, venerati fuissent & adorassent.

DE SAC. EVCHARISTIAE. 107

taffent. Euseb. in vita Constant.

Carolus Magnus in omnibus expediti-
onibus bellicis, quales plurimas habuit, ex
quibus etiam gloriosas saepe reportavit vi-
ctorias, tantam spem in diuino hoc Sacra-
mento repositam habebat, vt antequam
eum hostibus manus confereret, illius se
virtute armaret, vti refertur in Summa pre-
dicant. *de bello. num. 23.*

Ludouicus XII. Galliarum Rex, cum in
florentissimum Galliarum regnum coniurati
hostes vndeque insurgerent, ad reprim-
endos hostium conatus, auxiliique diui-
ni consecutionem, iussit sub eleuatione
corporis & sanguinis Domini, a choro fi-
delium alta voce hunc hymnum decanta-
ri. *O salutaris Hostia, quae celi pandis ostium, bella
premunt hostilia, da robur, fer auxilium. Nec
vanafuit haec Regis erga sacrosancta haec
mysteria deuotio. De v s enim tam gratam
eam habuit, vt partim sanctissimi huius Sa-
cramenti, partim piarum precum virtute,
Gallia a coniuratorum machinationibus
liberata fuerit. Durant. de rit. Eccles. lib. 2. ca-
40. num. 7.*

DOCUMENTVM.

INtuere Fili, quomodo magni etiam iuxta seculum Principes, & Imperatores inuicti, sacrosanctam Eucharistiam singulari deuotione, & cultu venerati fuerint. Aspice præterea, quomodo DEVS eosdem multis beneficijs decorauerit, atque victorijs quam plurimis inlytos reddiderit: ita & tu, si caelesti huic Sacramento deuotus fueris, & singularem ad illud affectionem gesseris, victoriam contra hostes tuos consequeris; & quod maius est, à DEO adiuuaberis, atque multis ab eo donis & beneficijs cumulaberis.

Orabis pro illis, qui pro Catholica fide, contra hostes eiusdem fidei bella gerunt, vt DEVS illos à periculis eximat, atque peccandi occasiones submoueat.

EXER.

EXERCITIVM XVII.

*Sacramentum hoc auxilio nobis esse
ad consequendam beatitu-
dinem sempiter-
nam.*

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE pie Christiane,
finem nostrum, quia non pro terra,
sed pro caelo conati sumus, esse vitam æ-
ternam, hoc est, vitam gloriosam, omnibus
delitijs & voluptatibus affluentem, atque
omnium bonorum plenitudinem in se cõ-
plectentem: quæ quoniam ab omni malo
libera est, beata vita appellatur.

2. **C**ONSIDERA, Christum gloria
Parentem, donare vitam æternam, omni-
bus sanctissimum hoc Sacramentum dignè
suscipientibus, quia ipse dixit. *Qui manducat
meam carnem, habet vitam æternam.*

3. **E**XPENDE tecum sanctam Eccle-
siam hoc ipsum in Antiphona de venera-
bili hoc Sacramento confirmare, cum ait,
quod in eo *Christus sumitur, & futura gloria
nobis pignus datur.* Gloria enim & vita æter-
na in caelis ei conferetur, qui pignus eius
in terris acceperit.

4. CONSIDERA, Sacramentum hoc appellari etiam *viaticum*, id est prouisionē ad iter agendum: quia perinde, ut viaticum corporale auxilio nobis est, ut peruenire valeamus ad locum, ad quem pergimus; ita cæleste hoc viaticū opitulatur nobis, ut ad Hierosolymam cælestem, patriam videlicet nostram, pertingamus.

5. REVOLVE tecum, ea quæ nos ab æternæ vitæ consecutione maximè præpediunt, esse peccata, & peccatorum pœnas, quæ in Purgatorio luendæ restant: Quia vero Sacramentum hoc uti supra diximus, peccata tollit, eorumque pœnas imminuit, idcirco ad æternam vitam adipiscendam, nobis est subsidio.

COLLOQVIVM.

TV ipse, Domine, es vita æterna, ad eam que finis noster cuius causa conditi sumus. Magna profectò est dignitas nostra, quod finis noster esse volueris: Quod verò ad finem hunc consequendum, per diuinū hoc Sacramentum adiumento nobis esse volueris, nouum & multò excellentius est beneficium. O amorosam DEI sapientiã, ut nulli creaturæ nos obligatos redderes, voluisti eundem Filium tuum, qui sub panis accidentibus reuera continetur, nobis

DE SAC. EUCHARISTIAE. 115

ductorem & adiutorem esse, quò peruenire possemus ad te. Quis enim non videat, si homo aut angelus ad adipiscendum hunc finem praesidio nobis extitisset, nos eis deuotissimos futuros fuisse? Anima mea excitare, & quanto cyus IESVM tui amantissimum sequere, qui sub specie panis ab hac vita misera & mortali, ad beatam & immortalem vitam nos vult perducere. Ambula & noli metuere, quamuis enim via aliquantulum longa & ardua sit, nihilominus est secunda, & sub tam bono ductore, non erit tibi difficilis. Quamobrem forti & imperterrito sis animo, quia etiam si multo adhuc difficilior, operosior, & angustior foret, attamen vita aeterna, ad quam illa ducit, tam faelix, & omnibus bonis locuples est, vt posteaquam illuc peruenieris, gressus tuos, & labores transactos, benedictura sis & confessura, *non esse condignas passiones huius saeculi, ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis.* Eos etiam qui contrariam semitam perambulant, amentissimos iudicatura sis: quia in vita aeterna, ad quam augustissimum hoc Sacramentum nos perducit, tanta cum voluptate, atq; satietate viuitur, vt nihil amplius desiderandum superfit. Viuitur ibi sine suspicione, sine inuidia; imo tanta cum animorum
vniõne.

vnione, vt in omnibus, vnum dūtaxat cor, atque vnicam tantummodo voluntatem esse videri possit. In illa vita non regnat mors, non senectus, non aliud malum, sed vnusquisque gaudet, & sine fastidio gaudet. Et vt breuiter dicam, Vita hæc est vita beata, vita gloriosa, vita diuina, quæ nunquam deficit, nemini potest auferri, à nemine impediri; ac denique talis est, vt qui ea fruitur, nihili pendat omnes voluptates, omnes diuitias & omnia commoda præsentis vitæ. Vt verè de illis, qui ea fruuntur, dici possit. *Beati qui habitant in domo tua Domine: quia in cælesti Hierosolyma, quæ domus DEI est, absterget DEVS omnem lachrymam ab oculis sanctorum suorum, & mors vltra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit vltra, quæ prima abierunt.*

ORATIO.

Miseri cordissime DEVS, te humiliter obsecro, vt quemadmodum sine merito meo, lumine sanctæ fidei, ad cognitionem finis, ad quem à te conditus sum, nimirum, ad æterna vitæ bona, me illuminasti: sic etiam mihi gratiam & fortitudinem largiri digneris, vt sic transeam
per

DE SAC. EUCHARISTIAE. 113

per bona temporalia , vt non amittam
æterna. *Amen.*

MIRACVLVM.

CVm S. Antonius, quem vocant, de
Padua, aliquando in partibus Tholo-
sanis, in hæsiarcham quendam insigni-
ter perfidiosum incidisset, qui veritatem
corporis & sanguinis Christi in Eucharis-
tia pernegabat, illumque multis rationi-
bus & varijs scripturæ locis ita pressisset, vt
planè victus, veritati accedere cogeretur,
ille in hæc verba prorupit: Omisla verbo-
rum contentione ad res veniamus. Tu si
miraculo testatum facere potes, verum
Christi corpus in Eucharistia contineri,
omni perfidia abiurata, mox ceruices meas
Catholicæ fidei iugo submittam. Cui vir
sanctus. Confido, inquit, in Christo Salua-
tore, me pro tui, & aliorum conuersione,
id quod postulas, ab eius misericordia im-
petraturum. Tum hæreticus: Ego iumentū
quoddam triduana inedia macerabo, post
triduum verò producam illud in populi
conspectum, & paratas escas ostendam illi,
tuque stabis ex aduersò cū tuo illo, vt dicis,
corpore Domini. Si iumentum posthabito
pabulo suo, properauerit ad adorandum

DE VM

DEVM suum, vestrae fidei decretis totus
accedam. Assensit Vir sanctus, & rumore
iam longè lateque vulgato, tertio die, in-
genti Catholicorum frequentia stipatus,
ad locum praestitutum accessit. Peracto que
prius in vicino sacello, Missae sacrificio, cū
corpore Domini foras egressus est. Produ-
ctus fuit & mulus benè famelicus, congru-
umque illi pabulum oblatum: quod cum
valdè avidè completeretur, Vir DEI im-
perato silentio, magna cum fiducia ad bru-
tum animal conuersus ait: In virtute & no-
mine Creatoris tui, quem manibus, licet
indignus, reuera teneo, tibi praecipio, vt cō-
festim humiliter huc accedas, & eam quam
par est, illi praestes reuerentiam. O rem stu-
pendam. Vix verba finierat, cū ecce iu-
mentum neglecto pabulo, abiecto etiam
eo, quod iam ore corripuerat, ad poplites
vsque submisso capite accessit, & coram
illo viuifico corporis Christi Sacramento
genu curuauit. Quo miraculo Catholici
ingenti gaudio perfusi fuere: haesiarcha
verò, abiurata coram omnibus perfidia,
Catholicae fidei ex animo nomen dedit.
Scribit hanc historiam. S. Anton. in *Chron.*
hist. par. 3. tit. 24. §. 2. Surius *tomo 2. die 18. Iunij.*
Miraculum hoc, loco huic ideo inseritur,
quia multis ad aeternam vitam auxilio fuit:
illius

DE SAC. EVCHARISTIAE. 119

Illius enim occasione, non pauci ex hæreticis conuersi, alij autem in fide, quæ vitæ æternæ fundamentum est, & sine qua nemo saluari potest, confirmati fuerunt.

DOCUMENTVM.

Vide Fili, quomodo brutum hoc animal relicto pabulo, pergat ad Creatorem suum adorandum: sic & tu maiorẽ DEI & salutis tuæ rationem habere debes, quam quarumcunque rerum huius mundi: cum Christus dixerit. Qui non odit Patrem suum & matrem, adhuc autem & animam suam, id est vitam propriam, non potest meus esse discipulus. Quibus verbis significare voluit, ad vitam æternam consequendam, omnia quæ nobis impedito sunt, relinquenda esse.

Orabis pro Gentilibus & Paganis, vt DEVS illos vera fide illuminet, quò faciem, ad quem à DEO conditi sunt, agnoscere & consequi valeant.

EXER-

EXERCITIVM XVIII.

*Salutiferum hoc Sacramentum etiam
corporis sanitatem con-
ferre.*

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE anima mea,
I E S V M Christum Servatorem nos-
trum esse Dominum vitæ ad mortis: sani-
tatis & infirmitatis: quibus non secus in-
perat, atque Rex subditis & famulis su-
is.
2. **C**ONSIDERA mulierem illam E-
uangelicam, solo vestium Christi cōactu,
à fluxu sanguinis, quo duodecim annis
miserè tortafuerat, curatam fuisse. Si ergo
vestimenta Chr sti sanitatem conferre po-
tuerunt, Sacramentum hoc in quo corpus,
anima, & diuinitas Christi reuera conti-
netur, eandem efficaciam non obtine-
bit?
3. **E**X P E N D E tecum, mortuum cor-
pus Helisæi, solo alterius defuncti homi-
nis attactu, eidem homini vitam reddidit-
se, atque illum, vti sacræ literæ confirmât,
à mortuis ad vitam reuocasse; Si corpus
Helisæi exanime talem habuit virtutem,
quis

quis neget Christi corpus viuum & gloriosum, non multò maiori virtute præditum esse?

4. CONSIDERA, per orationes ad sanctissimum hoc Sacramentum fufas, multos ab ægitudinibus suis liberatos fuisse, sicuti legimus de S. Gregorio Nazianzeno, & Gorgonia eius Sorore: quorum ille à morbo incurabili, hæc à grauissimis quibus laborabat infirmitatibus exempta fuit.

5. REVOLE tecum, quia in sacrosancta hac Hostia Christus, infinitæ bonitatis ac potentæ Medicus, reuerà præsens est, certò credendum esse, illum & velle & posse vniuscuiusque infirmitatibus mederi; modò ex parte infirmi adsit debita dispositio, & salutis animæ ipsius id expediens sit.

COLLOQVIUM.

NEgari non potest, Domine, augustissimi huius Sacramenti, ingentem & obstupendam esse virtutem, cum effectus ipsius manifesti sint in cælo & in terra. Anima mea, vide quanta sit Seruatoris nostri, erga nos sollicitudo. De cælis in terram delapsus, veluti cælestis Medicus, illuminauit cæcos, linguas mutorum soluit, auditū
surdis

surdis reformavit, mortuos ad vitam re-
 duxit, & omnia infirmitatum genera solo
 verbo depulit: ad caelos autem reuersurus,
 ut & nos tantorum beneficiorum partici-
 pes redderemur, semetipsum in Venerabi-
 li Sacramento nobis reliquit, quo sic no-
 strorum malorum curationem continua-
 ret. Non videtur tibi haec esse amorosa pro-
 uidentia? Neque hic tamen substitit eius
 Charitas. Alij namque Medici, siue homi-
 nem sanitati restituant, siue non, remune-
 rari volunt: non autem aegro praemia vel
 coronam largiuntur: Solus I E S V S est, *qui*
sanat omnes infirmitates tuas, & qui coronat te in
misericordia, & miserationibus. O charitatem
 inauditam. Liquidò hinc patet Seruator
 mi, te esse Medicum caelestem, atque hanc
 medendi rationem, non in terra pertina-
 ci studio inuestigasse, aut ab hominibus di-
 didisse. O sancte Tobia, quanta fuit obliga-
 tio, qua te Angelo Raphaëli, qui te à cæci-
 tate liberauerat, deuinctum esse censuisti?
 non ignoro quod dimidiam omnium bo-
 norum, qua: filius tuus secum attulerat,
 partem ei obtuleris. Quanta ergo erit obli-
 gatio nostra, qua Domino Angelorum
 obstricti sumus, qui sub accidētibus panis,
liberat nos ab omnibus infirmitatibus nostris?
 Quid dignum offeremus tanto benefacto-
 ri?

DESAC. EYCHARISTIAE. 119

ri? Caterum ô Domine, quid mihi prodest,
quod Sacramentum hoc medendi virtutē
habeat, si mihi desit illa dispositio, quæ ad
hoc, vt ab illo medelam consequar, exigitur?
Instrue me ô bone Centurio, quibus
potissimum medijs, filio tuo sanitatem à
Christo impetraſti? Quæ fuit dispositio tua?
Noui quod dixeris: *Domine non sum dignus, vt
intres sub tectum meum sed tantum dic verbo, &
sanabitur puer meus.* Quæ verba tantoperè
placuerunt Ecclesiæ, vt illis in administrā-
do pretioso hoc Sacramento vri consue-
uerit. Video adhæc, duas insignes in eis-
dem verbis virtutes potissimum elucere;
Humilitatem videlicet, & Fidem, quæ sunt
fundamenta nostræ salutis. Ego etiam
Domine, Cēturionis huius vestigijs inhæ-
rens, ex animo fateor & agnosco, me in-
dignum esse, cuius tu pauperulum do-
micilium ingrediaris: credo præterea
te minimo etiam verbo ab
omnibus malis meis
grauissimis, me
liberare
posse.

ORA.

ORATIO.

Pissime IESV, vnicum malorum nostrorum remedium, quandoquidem de caelis descendisti, vt vulnera nostra curares: te oro per illam charitatem, quae te id facere compulit, perq̄, illam compassionem, qua nostri misericordia motus es: largire mihi viuam Fidem, & profundam humilitatem: vt per hasce virtutes à te obtineam corporis sanitatem, & animae sanctitatem. Amen.

MIRACVLVM.

Refert Surius 22. Aprilis de S. Theodoro Episcopo Ancyrano, cum quadam die sacrosanctam Eucharistiam cuidam puero muto ministraret, illumque iuxta morem ceterorum non audisset respondentem Amen, & mutum esse ignoraret, dixisse ad puerum; Dic Amen. Qui statim, (virtute suscepti Sacramenti lingua soluta & facultate loquendi recepta) non modo clara voce pronuntiauit Amen, sed etiam perse et omnes animi sui conceptus eloqui capit. Pater pueri qui praesens aderat,

rat, cum audiret filium loquentem, præ gaudio exclamavit, Miraculum. Miraculū. Fuit tum ibi Diaconus quidam nomine Domitianus, qui incredulus, verum esse miraculum sibi persuadere non poterat. Sed ille, Deo virtutem suam manifestius declarante, statim humi velut exanimis, grauiissimis oppressus doloribus concidit. Quamobrem Clerici quidam accurrentes, eum tremeantem leuauerunt, quidque illi contigisset, percunctati sunt. Quibus ille respondit. Cum puer ille pronuntiaret Amen, & pater exclamaret, quod soluta esset lingua eius, ego non credebam id esse verū, sed fictum gloriæ causa existimabam: & vidi quasi flammam ignis ex ore pueri contra me egredientem, quæ mihi horum dolorum causa extitit.

Accessit deinde ad S. Theodorum, atque ab eo poposcit, vt pro se Deo v. m. obsecraret: qui eum benignè redarguens, hæc ei propter incredulitatem suam euenisse affirmavit. Quam & ille confessus, accepta ab eo benedictione, ab horrore ac metu liberatus est, atque deinceps cautius vixit.

DOCUMENTVM.

Aspice fili, quomodo mutus hic sacramentum corporis Domini Sacramentum, cum fide atque humilitate suscipiens, lingua usum recuperavit: Dico-
corus verò incredulus propter superbiam suam, à qua proficiscitur obstinatio illa, in non credendo ea, quae credenda sunt, à DEO percussus fuit. Sis igitur humilis & constans in fide, si vis ea quae à DEO postulas, consequi.

Orabis pro infirmis, & maximè pro illis, qui in Nosocomijs degunt, vt DEVS illis patientiam, & seruientibus charitatem ac diligentiam tribuat.

EXERCITIUM XIX.

*Sacramentum hoc malis mortem,
& bonis vitam adferre,*

PVNCTA MEDITATIONIS.

I. CONTEMPLARE charissime frater, quomodo, cum in salutifero hoc Sacramento, verè contineatur Mundi Saluator, non posse non (quàm ex ipso est) adferre

adferre vitam & salutem: quemadmodum
omnis bona medicina ad ipsam quod atti-
net, apta est reddere sanitatem, non autem
morborum aut mortis causam esse.

2. **CONSIDERA** non esse Sacra-
mento huic adscribendum, si aliquando
mortis aut damnationis causa fiat, quem-
admodum in Iuda Apostolo & multis alijs
accidit, sed sumentium esse vitium, qui
non eo modo, aut eo fine ad quem à Chri-
sto institutum est, illud sumunt.

3. **EXPENDE** tecum, Deum hoc ali-
quando permittere ad cautelam & instru-
ctionem nostram, vt Sacramentum tantæ
sanctitatis, sanctè tractemus; & non mo-
do diligeremus tanquam omnis boni fon-
tem, sed etiam timeremus, tanquam mali
iustum vindicem.

4. **CONSIDERA** vt Sacramentum
hoc mortis aut alterius mali causa non sit,
opus esse, vt sumatur & tractetur mundo
corde: Quod vt Christus significaret, ante-
quam Apostolis sacrosanctum corpus suū
impertiretur, pedes eorum lauit, quamuis
omnes præter Iudam mundi forent.

5. **REVOLVE** tecum, requiri præte-
rea, vt suscipiatur recta & sincera cum in-
tentione, vt sumpserunt illud vndecim
Apostoli: Et profunda cum humilitate ac

viua fide, quemadmodum Centurio Chri-
stum suscepit: Ac denique cum gaudio &
bona voluntate, sicut eum Zachæus exce-
pit, propter quod etiam audire meruit. Ho-
die salus domui huic facta est.

COLLOQUIUM INFORMA
Dialogi.

HOMO ET ANIMA.

HOMO. Anima cur sic cogitabunda &
attonitæ similis consistis? Quid est
quod tantam tibi parit admirationem? A-
NIMA. Admiratio ingens ac simul ter-
ror quidam me occupauit, quod audierim,
cæleste illud Sacramentum à IESU Chri-
sto, salutis nostræ causa institutum, aliqui-
bus mortis & ruinæ causam esse.

Ho. Imo & Christus à DEO Patre in
terram missus est nostræ salutis gratia, &
tamen Simeon de illo ad Virginem Ma-
trem ait. *Ecce positus est hic in ruinam, & in re-
surrectionem multorum in Israël.* Si ergo DEI
Filius alijs ruinæ & damnationis, alijs vero
resurrectionis ad vitam causa fuit, quid mi-
raris pretiosum hoc Sacramentum, in quo
idem DEI Filius continetur, esse vitam
bonis & mortem malis? AN. Quin & hoc,
quod modò attulisti, stupore ac metu me
complet.

eomplet. Ho: Non est id stupendum neque
 formidandum: Si Sacramentum hoc ex
 natura sua mortem adferret, aliquam rati-
 onem haberes, ab eo velut à cælesti sagitta,
 aut venenato serpente tibi metuendi. Sed
 Sacramento huic proprium est, vitam non
 mortem conferre. Mors ei, qui illud asper-
 natur, aut indignè suscipit, in peccati pænâ
 infligitur. AN. Hanc ob causam ego me-
 lius esse iudico, quam longissimè ab illo
 recedere, atque rarò illud sumere, sic enim
 evitabitur periculū mortis. Ho M o. Quasi
 verò, is qui etiam rarò, sed indignè illud
 suscipit, mortis periculum non incurrat:
 Non in eo rei pondus consistit, sed in no-
 stra preparatione, quæ si bona fuerit, Sa-
 cramentum hoc vitam nobis adfert; si
 mala, mortem; etiamsi millenis annis se-
 mel tantum sumatur. AN. Attamen si Sa-
 cramentum hoc non esset, non foret nobis
 metuendum hoc periculum Ho M o. Ani-
 ma mea necdum huiusce assertionis veri-
 tatem capis. Dic mihi, vtrum melius est, vt
 Sol in hoc mundo sit, an vt absit? AN. Me-
 lius vtiq; est vt in mundo sit: Ho M. Cur
 istud? AN. Quia illuminando & calefaci-
 endo viuificat omnia quæ sub cælo sunt:
 sin abesset, malè nobiscum ageretur. Ho M.
 Sed Sol nonnunquam imbecilles oculos

habentes excæcat: quibusdam etiam causa mortis est, quemadmodum Manassi fuit, de quo sacræ literæ sic aiunt: *Venit æstus super caput eius, & mortuus est.* Dic mihi, bonumne est ex hoc mundo solem tolli, quia nonnullis incommodat? Non vtrique: quia id non ex defectu Solis, sed hominum mala dispositione accidit; idem planè sentiendū est de venerabili Sacramento. AN 1. Ita est, nullum apud me amplius dubium residet: sed instrui velim, in quibus potissimū consistat hæc dispositio, ut Sacramentum hoc mihi sit ad vitam, non ad mortem. HO. Ut honores illud tota affectione, adores vera cum fide, sumas profunda cum humilitate. Ut corde sis casto, & pura conscientia, nullis peccati sordibus contaminata.

ORATIO.

Misericordissime DEVS, qui imbecillitatem & insufficientiam meam, ad Sacrosanctum corpus tuum suscipiendum perspectam habes: te obsecro per illū amorem, qui te pretiosum hoc donum nobis impertiri coëgit, ut gratia tua mihi prasidio sis, ne incurram in mortem, quam
qui

qui sacramentum hoc indignè suscipit
aut tractat, promeretur. Amen.

MIRACVLA.

S. Ambrosius, in oratione funebri, quam in
Sexequiis fratris sui Satyri habuit, refert, Sa-
tyrum in naufragio constitutum, cum ea
qua vehebatur naus, scopuloso illisa ra-
do, vrgentibus hinc atq; inde fluctibus sol-
ueretur, sacrosanctū Christi corpus, ab his
quos initiatos esse cognouerat, poposcisse,
& posteaquam illud orario illigatum collo
appendisset, in mare se deiecisse, hoc vno
presidio satis tutum se fore sperans. Nec
deseruit eum spes, neq; fefellit opinio: nam
piurimis in eo naufragio submersis, ille
Sacramenti huius virtute seruatus est. Sub-
iungit idem S. Ambrosius. *Qui tantum myste-
rii celestis inuoluti in orario presidium fuerat ex-
pertus, quantum arbitrabatur si ore sumeret, &
toto pectoris hauriret arcano: Quam maius puta-
bat solum in viscera, quod tantum sibi, relictum in
orario profuisset: Habet idem miraculum Su-
rius 18. Sept.*

Cum Sacerdos quidā equitans per syluā
iter ageret, secumq; sacrosanctam Eucha-
ristiam, infirmo viaticum prębiturus defer-
ret, Latrones quidam de auferendo illi

equo consilia tractabant: cumque nonnulli parcendum illi esse affirmarent, ne iniuria Venerabili Sacramento fieret: vnus ceteris audacior, tale consilium suggestit: Ego inquit, me ad mortem infirmari fingam, atque sacrosanctum Christi corpus pro viatico mihi præberi, flagitabo: mox autem vt ille ex equo descenderit, vos eum rapite & aufugite. Nec mora: rogatur Sacerdos à latronibus, vt infirmo socio sacrâ Communionem velit porrigere. Sacerdos, cum id sine scelere detrectare non posset, descendit atque interrogat Latronem, an de peccatis suis contritus, atque illa Sacerdoti ritu Catholico confessus esset: Respondit ille: iam id factum esse. Cumque Sacerdos ad porrigendam illi sacrâ Hostiam se præpararet, Latro tremens, concidit mortuus, vultu atque toto corpore, in terribilium colorem immutato. Latrones infelicem exitum socij sui, miraculumque quod acciderat conspicati, à vitæ suæ prauitate conuersi fuerunt, atque Deo in religione monastica se consecrantes, pro sceleribus suis pœnitentiam egerunt.

DOCUMENTVM.

Intuere fili, quomodo sanctissimum hoc
Sacramentum pios & probos adiuuet:
peruersos autem & improbos, castiget.
Cauere igitur ne vnquam cum conscientia,
peccati mortalis, aut peruersa intentionis
labe contaminata, illud suscipias: qui e-
nim ita illud sumit, iudicium sibi man-
ducat & bibit, non diiudicans corpus
Domini.

Orabis pro omnibus singularem ad hoc
Sacramentum deuotionem atque affecti-
onem gerentibus, & pie id frequentanti-
bus: vt DEVS illis talem gustum at-
que dispositionem tribuat, vt
illud ad animarum suarum
salutem perci-
pian.

F S EXER-

EXERCITIUM XX.

*De amore ac reuerentia Angelorum
erga sanctissimum hoc Sa-
cramentum.*

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE pie Christiane
in augustissimo hoc Sacramento
Cælorum Regem reuerà præsentem esse,
ideoque indubitanter credendum esse, mil-
tos ex beatissimis spiritibus in cælis ei ad-
stantibus, illum circumdare, tanquam ser-
uos & aulicos cælestes.

2. **C**ONSIDERA hosce beatissimos
spiritus, quoniam infinitam Regis & Do-
mini sui bonitatem clarè cognoscunt, illi
etiam summe diligere: & quia amor illo-
rum in alios haudquaquam diuilius est
eundem amorem suum totum, in IESU
amabilissimo Domino suo collocare.

3. **E**XPENDE tecum eosdem Ange-
licos spiritus, quia huius Regis sui maiesta-
tem & excellentiam perfecte norunt, illum
etiam super omnia honorare ac reuereri.
Et quamuis eum uti dignum erat, infinito
honore prosequi atque ornare non vale-
ant, attamen quod proximum est, nimi-

rum totis viribus suis eum honorant.

4. **C O N S I D E R A** Angelos in seruiendo Creatori & Domino suo esse diligentissimos : quia cum seruiant illi ex solo amore , & omne illius obsequium perefficerere parati sint , magni beneficij loco habent quod ei seruiant, & aliquid eis faciendum imperetur.

5. **R E V O L V E** tecum, Angelos vehementer cupere , Diuinum hoc Sacramentum à nobis super alia omnia honorari, coli, & æstimari. Ac proinde detestantur illos, qui sacrosancta hæc mysteria nihili pendunt : & è contrario amore singulari complectuntur eos, qui ea & piè colunt & venerantur.

COLLOQVIUM.

Domine non possum non impensè gaudere, quod Sancti Angeli te diligant, tibi que seruiant & obsequantur. Vehementer autem doleo, quod à beatissimis illis spiritibus in hoc obsequij genere nos superari patiamur, cum non paulò obligatiores tibi simus, quam illi. Si enim tu, quando in terram venisti, Angelicam naturam assumpsisses, atque Angelus factus fuisses, possemus forsitan tolerare nos ab Angelis

in tui amore tuisque obsequijs Vinci : sed
cum humanam naturam tibi copulaueris,
& homo factus sis, ideoque nos, utpote in
quos hoc beneficium collatum, & ad quos
eiusdem beneficii commoda pertinent, ti-
bi obstrictiores quam Angeli simus, qui
non videat, nos etiam Angelis si fieri pos-
set, in tuis obsequijs & amore superiores
esse debere? Nostra igitur confusio & vitium
nostrum est, quod tibi saltem totis vi-
ribus non seruiamus, teque diligamus. Est
nihilominus in natura humana purissima
virgo & Mater tua, cui in tui amore, etiam
Angeli atque Archangeli cedunt: ipsa enim
est, quæ sola plus quam Cherubini & Sera-
phini te dilexit. Quamuis autem hæc ita se
habent, nihilominus Anima mea gratias
SS. Angelis reddendæ sunt, quod exemplo
suo nos ad honorem huic augustissimo
Sacramento deferendum nos excitent: si-
mulque gaudendum, quod Christus Do-
minus noster, etiam sub specie panis ho-
noretur & colatur ab Angelicis spiritibus.
O S. Patriarcha Iacob, dic obsecro, quid in
illa visione tua, quando Angelos ascende-
tes & descendentes contemplatus es, non
examulsum huic Sacramento conuenit?
Primo vidisti scalam consistentem in ter-
ris, fastigium verò ad cælos usque porrigē-
tem.

tem: & hoc Sacramentum est scala in ter-
 ris constituta, tam sublimis & commoda,
 vt per ipsam caelos scandere valeamus. Illi-
 us scalae summitati, DEVS innitebatur:
 sed in hoc Sacramento, DEVS ipse praes-
 ens est, quem oculis fidei contemplamur.
 Per illam scalam ascendebant & descende-
 bant Angeli: & per Sacramentum hoc, de-
 scendunt in nos dona caelestia, quae defe-
 runtur ab Angelis, & ascēdunt ad DEVM
 nostra sancta desideria & orationes. Reli-
 quum igitur est, vt cum eodem Patriarcha
 dicamus: *Verè Dominus est in loco isto.* OSS.
 Angeli, Dominus quem in stabulo iacen-
 tem conspexistis & adorastis, ille ipse in
 hoc Sacramento continetur: AEquum igitur
 est, vt idem canticum quod tum ceci-
 nistis, ei decantetis: dicatisque, *Gloria in altis-
 simum DEO, & in terra pax hominibus bonae vo-
 luntatis.*

ORATIO:

Te obsecro amorosissime Domine, per
 immensam misericordiam tuam, vt
 ita cor meum frigidum inflammes ad tuum
 amorem atque preciosi huius Sacramenti
 cultum & venerationem, vt in eo nec An-
 gelis neque Seraphinis cedam, sed Ange-
 lorum

lorum Regiam, qua omnes creaturas in amore superavit, imitatione exprimere contendam. Amen.

MIRACVLA.

S. Ioannes Chrysoſto. in 6. lib. de Sacerdotio refert, ſuo tempore Senem quendam venerabilem & pium conſpexiſſe magnam Angelorum multitudinem, ingenti cum ſplendore ſanctiſſimum hoc Sacramentum circumſtantem: qui omnes genua curuabant, inſtar militum Imperatorem præſentem aut tranſeuntem, venerantium.

Banon Gandauenſis cænobij Clericus, magna viæ ſanctitate præditus, cum ægrotaret, mortique iam proximus, ſine tam ſalutari viatico decedere nolle, miſit quendam qui præbyterum pro adminiſtrando ſibi ſanctiſſimo hoc Sacramento, aduocaret. Sed is qui miſſus fuerat, viæ ignarus, cum quid ſibi agendum foret, non ſatis explicaret, ecce Angelus Domini ducem ſe illi ac ſocium itineris præbuit, eumque ad Præbyteri ædes duxit, & cum eodem (ſacroſancto Chriſti corpori hunc honorem deferens) ad infirmum reuertit; cui etiam uſque ad animæ à corpore ſeparationem aſſiſtit, eamque ad æternam beatitudinem deculit.

DE SAC. EVCHARISTIAE. 135

detulit. Marc. Marulus *lib. 4. de sacros. Communione.*

In vitis Patrum legimus Abbatem Piamonem, cum expleto sacrosancto Missæ sacrificio, ad communicandos Monachos præsentem se conuerteret, vidisse Angelum in libro nonnullos ex Monachis cæteris diligentiores, & sanctitate superiores describentem: Quod cum vehementer admiraretur, illos qui in eo descripti non erant, in peccato mortali viuere intellexit. Quos ipse tam acerbo & diutino fletu deplorauit, vt DEVS misericordia motus, illos ad agenda pro sceleribus suis penitentiam illuminauerit: qui postea cum sacram Cõmunionem perciperent, etiam ab Angelo, eodem in libro descripti fuerunt.

Isidorus ex familia S. Dominici memoria prodidit, Angelum quendam S. Veronicæ reuelasse, in solennitate Corporis Christi, in Cælis admirabilem & obliuiscendam ab Angelis festiuitatem celebrari.

DOCUMENTVM.

Fili, si Angeli tantoperè sanctissimum hoc Sacramentum venerantur, vt omnem cultum ac reuerentiam, quam possunt ei deferant: quid te facere deet, cui pretiosum hoc donum specialiter collatum fuit.

fuit: quiq; ab eodem, (nisi penes te vitium sit) maxima & anima & corpori comoda haurire potes?

Orabis pro illis qui Sacramentum hoc non ita, vt par est, venerantur: vt à Deo illuminentur, & in eo, illum, qui vitam & mortem dare potest, verè contineri agnoscant.

EXERCITIVM XXI.

De ingenti odio quo Dæmones Sacramentum hoc prosequuntur.

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE pie Christiane, quam ingenti odio Dæmon in Venerabile hoc Sacramentum incensus sit: quod inde nascitur, quia in eo IESVM iuratum hostem suum, quem incessanter persequitur, quemque in Ecclesia imperare pati non potest, verè contineri nouit.

2. **C**ONSIDERA Dæmonem tam molestè ferre Sacramentum hoc à fidelibus venerari, coli, & adorari, vt etiam si mori posset, præ ira & rabie animam exhalaret: ideoque omnem lapidem moueré, vsq; ad ultimum cultum.

cultum, honorem, & apparatus, qui huic Sacramento à Christianis exhibetur, impediatur aut perturbetur.

3. EXPENDE tecum, Dæmonem vehementer odisse omnes qui sacram Communionem pie frequentant, intelligens nimirum, animas eorum caelesti hoc cibo ita roborari, ut parum aut nihil in illis artes atque molitiones suæ proficiant: ideoque spernit, illos in partem suam trahendi, deponit.

4. CONSIDERA Dæmonem iam inde à principio, totis viribus & armis suis contendisse, ut Sacramentum hoc ex Ecclesia tolleretur: quia nimirum perspicit, ab illo tanquam à perenni omnium bonorum fonte, omnes gratias & dona caelestia emanare: ac proinde in inferno singulari cum gaudio dies illa celebratur, quando ciuitas aut prouincia aliqua huic Sacramento renunciat.

5. REVOLVE tecum, Dæmonem quando prorsus tollere non potest sacrosanctam Eucharistiam, ut honorem & deuotionem S. Ecclesiae erga diuinum hoc Sacramentum quoquo modo impediatur, fideles in eiusdem Sacramenti fide tentare: sperans nimirum se hac ratione Christianos in amore ac reuerentia Sacramenti huius in-

frigi-

frigidaturum, effecturumque, ut deuotionem erga illud amittant, in mortali peccato communicent, ac demum, instar cætorum hæreticorum, illud contemnant & inhonorent.

COLLOQVIVM IN FORMA
Dialogi.

HOMO ET ANIMA.

HOM. Num consideras Anima quot artibus & molitionibus, versipellis hostis venerabilis Sacramenti fidem in cordibus nostris expugnare atque subuertere nitatur? AN. Imo verò sæpè id mecum tracto. HOM. Tot dæmonum tentamenta, non aliquem tibi scrupulum, siue dubietatem iniicient? AN. Haudquaquam, sed in huius Sacramenti veritate multò etiã amplius me confirmant. HOM. Quomodo istud? AN. Quia si credere in hoc Sacramento Christum reuerà contineri, falsum foret: Dæmon nihil contra nos moliretur, sed (uti perditionis nostræ cupidissimus est,) in hoc errore versari atq; consensescere nos permetteret: Iã vero quia totis viribus laborat, ut huius Sacramenti fidem in nobis labefactet, certũ id mihi prabet argumentũ, nihil hac fide verius esse, adeoq; quo tentationes

tationes quibus me aggreditur, maiores & frequentiores sunt, eò magis in eadem fide confirmor. H O M. Impense mihi hæc verba tua placēt: nihilominus tibi metipſi vide vt inuigiles, nec nimiti de tuis viribus confidas, quia Dæbōlus, *tanquam leo rugiens, circumit quærens quem deuoret.* A N. Quærit, quia ſicuti certum eſt, canem ligatum neminem niſi qui proprius acceſſerit, mordere poſſe: ita nec ille quenquam deuorare poſteſt, niſi eum, qui ſe ſponte ipſi deuorandum offert: quia enim Dominus qui nos tutatur fideliffimus eſt, non *patiatur nos tentari ſupra id quod poſſumus*: ſed gratiam etiam dabit, vt faciamus *cum temptatione prouentum.* Verum enim uerò quia ſemel in hoc colloquium incidimus, uelim à te noſſe cauſam, cur Dæmon in nobis tentandis tam ſolicitus exiſtat: Quæ utilitas illi prouenit ex eo quod in anima fidem labefactare, eamque ſecum ad æterna gehennæ ſupplicia trahere nitatur, cum ipſe nihilominus ab iſſdem que ante patiebatur tormentis, eximã nequeat.

H O M. Magnas vires habent effrænatae & inordinatae paſſiones; ira & odij maxime. Sunt enim nonnulli, qui vt eis in quos odio incenſi ſunt, noceant, ſemetipſos in extrema ſalutis discrimina obijcere

non refugiunt. Quinetiam extitit aliquis, qui oculum sibi erui passus est, ut alter inimico suo erueretur. Quod autem in hominibus cæcæ passiones efficiunt, hoc in Dæmone facit obstinatio & peruersa voluntas. Noueris igitur, dæmones tam ægè ferre, à nobis sedes illas, è quibus ipsi exurbati fuerunt in cœlis occupari, ut si mori possent, præ indignatione ac rabie creparent. Deinde (quod eos magis adhuc cruciat) quando quidem Christum capitali odio insectantur, ideo tentant homines, ut eos ab illius fide abducant, atque in hæresim prolapsos, hostes Christi constituant, sicque novos milites, qui contra Christum pugnent, nanciscantur. Sic se res habet, sed velim scire, cur odio maiori Sacramentum hoc, quam cætera prosequantur. **H o m.** Holophernes ut Betuliam sibi subiiceret, fontem qui influebat in urbem, è quo tota ciuitas aquam accipere consueverat, incidi atque auferri iussit, ita & Diabolus, à cordibus fidelium Sacramentum hoc, è quo velut è fonte, omnes gratiæ ac dona cælestia in Ecclesiam dimanant, auferre toto conamine laborat. Addè, quod cum in hoc Sacramento memoria fiat Dominicæ Passionis, in qua superatus & profligatus fuit, propter verecundiam & confusionem.

DE SAC. EYCHARISTIAE. 141

tionem suam, æquis oculis illud intueri nequit.

ORATIO.

Dulcissime Domine IESV Christe, per victoriam quam à Demone, quando in deserto te inedia exhaustum tentare ausus fuit, retulisti, te obsecro, largire mihi gratiam, omnibus diabolicis suggestionibus fortiter resistendi: vt prius mori, quàm vaferrimo huic hosti consentire eligam.

MIRACVLA.

Quia Dæmon odium suum, quo in potentissimum hoc Sacramentum incensus est, exatiare nequit: saltem quoad potest, sceleratorum hominum opera illud exatiat, dum eos vel ad Sacramenti huius inhonationem, aut indignam, quamuis non sine diuina vindicta, sumptionem inducit. Refert *Discip serm. 46.* Hominem quendam sceleratum, nec verè de sceleribus suis contritum, neque propositum ab iisdem se abstinendi habentem, à Confessario, ne ad sacram Communionem pergeret, prohibitum fuisse. Sed ille verecundia ductus, instigante Diabolo, ad sacram

Synaxia

Synaxin nihilominus se ingessit Confessarius eum ultra nihil posset, sacrosanctum Christi corpus, his verbis ei porrexit, dicēs: *DEVS indicit inter me, & te. O rem stupendā. E vestigio homo ille corruit mortuus, & disrupta gula, consecratam Hostiam, uti deglutiuerat, integram reddidit.*

Jacob. de Vorag. in lib. *de corpore Christi*, scribit: sceminam quandam sacrosanctam Hostiam asseruasse, ut ea ad malas artes suas abuteretur: sed *DEVS* ita in eam animaduertit, ut *Dæmones* nullam ei opem ferre quiuerint. Lingua enim illius sic intumuit, ut non prius loqui potuerit, quam de peruersa intentione sua pœnituisset.

Quidam eum coram Iudice peierasset, impulsus à *Dæmone*, sine præuia confessione ad sacram Communionem accessit, sed mox à *DEO* horrendum in modum punitus est. serpens enim terribilis guttur eius inuasit & occupauit, qui posteaquam ingens sacrilegium ab eo commissum manifestasset, subiunxit etiam: illum esse correctonum & admonitionum bonarum contemptorem, atque verbi *DEI* irrisorē. Quibus dictis hominem suffocauit, qui confessum adeo teter atque grauelens effectus est, ut horrendum cuactis monstrum esse videretur.

DE SAC. EUCHARISTIAE. 143

In summa Prædic. de Eucharist. num. 36. literis proditum est. Inter duas fœminas quarum vna multarum erat diuitiarum, altera tenuis admodum cõditionis, pernitiosum exortum fuisse iurgium. Diuiti fœminæ, quia pacem cum altera se inituram pernegabat, sacra Communio denegata fuit. Quam repulsam passâ, pudore impellente redijt, seque vt ad sacram Communionem admitteretur, cum illa in gratiam rediturû, sed simulatè sponspondit. Ad sacram igitur Communionem admissa fuit, qua percepta, posteaquam ex Ecclesia discessisset, altera mulier egena ipsam subsecuta est, vt de concordia inita ei gratias ageret. sed opulenta illa fœmina, animum suum quem hactenus dissimulauerat, patefaciens, respondit: Putasne me pacem tecum inire velle? malim patibulo appendi, aut laqueo strangulari. Vix verba effata fuerat, cum extemplo exanimis in terram collapsa, atque in teterrimum colorem versa est: prodeunte mox è gutture disrupto, sacrosancta quam sumpserat, Eucharistia, quæ in aère miraculosè tam diu immobilis pepedit, quousque sacerdos veniens reuerenter eam super patena deposuit. Mulier indigna iudicata est, quæ in loco sacro sepeliretur.

DOCV-

DOCUMENTVM.

CAue fili, ne sis instrumentum Diaboli,
 aduersus tremendum hoc Sacramē-
 tum, quia potes quidem homines, & etiā
 Confessarios circumuenire, ac decipere,
 DEVM verò minimè: quare si Sacramen-
 tum hoc inhonoras, quando minimè puta-
 bis, diuinam senties vltionem, & perinde
 vt hi, alijq; qui sacrosancta hæc mysteria
 indignè tractauerunt, & sumpserunt, pu-
 nieris.

Orabis pro hæresum extirpatione, vt

DEVS hæreticos lumine san-
 ctæ fidei, sine quo salutem
 consequi nequeunt,
 illustrare dig-
 netur.

EXERCITIVM XXII.

*De virtute huius Sacramenti contra
Dæmones, eorumq; artes &
molitiones.*

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE pie Christiane,
IESVM Christum sæpenumero
solo imperio Dæmones ex humanis cor-
poribus profligasse: allosque sine vlla relu-
tatione imperanti paruisse. Cùm autem
in hoc Sacramento idem Christus reuera
contineatur, sequitur eandem quoque in
ipso virtutem contra Dæmones contine-
ri.

2. **C**ONSIDERA, neque dæmones,
neque veneficia, quicquam posse contra
illos, qui diuino hoc Sacramento se muni-
unt & armant. Ac proinde S. Macarius ad
mulierem illam, quæ arte Diabolica equa
esse videbatur, dixit: non alia ex causa id ei
accidisse, quam quod quinque integris
hebdomadibus à sacra Communione se
abstinuisset.

3. **R**EVOLVE tecum, virtute huius
Sacramenti, quamplurimos dæmoniacos
miraculosè liberatos fuisse: eosdemque dæ-
mones

G

mones confessos, in presentia sacrosanctae Eucharistiae, nihil se attentare posse, eo quod vires illorum tunc permodice sint.

4. **CONSIDERA** Dæmones optime Sacramenti huius excellentem virtutem perspectam habere, ideoque nihil directè contra hoc Sacramentum moliri, posse, sed alios sceleratos homines ad illud innotandum inducere.

5. **EXPENDE** tecum Sacrum Concilium Tridentinum augustissimi huius Sacramenti virtutem ac potentiam, contra Dæmones, & eorum astus, atque molitiones exploratam habens, exhortari omnes, qui matrimonium ineuntes, ut pie communicent, quod ad arcenda atque tollenda veneficia, quæ tum maxime fieri solent, plurimum iuvat, efficitque, ut in tale inualida sint.

COLLOQUIUM.

Ivre merito que la s. y. **Christe, Deus** Pater iussit, ut tibi omne genu flectatur, celestium terrestrium, & infernorum: quia potestatem habes non tantum in celo, & in terra, sed etiam in inferno. O tartareæ potestates, fremite quantum libet, quia in hoc Sacramento Dominum vestrum habemus.

DE SAC. EVCHARISTIAE. 147

cui etiam inuiti parere cogimini. Scenite
quantum placet, quia certus sum, vestram
immanitatem nihil in nos posse, nisi qua-
tum Dominus ille qui in sacra Hostia praes-
ens est, imperat aut permittit. Noui, quid
DEVS Sathanae, facultatem S. Iob affligē-
di postulanti responderit. Ecce, inquit, in ma-
nu tua est, verumtamen animam illius serua. Vbi
ei affligendi tantum, non necandi potestas
permittitur, alioqui propter odium quo in
magnum illum DEI seruum incensus e-
rat, milles eum occidisset. Gloriare Ani-
ma mea, quod tuas partes tueatur, tantae
potentiae Dominus, cuius virtus regnat in
caelis, imperat in terris, & infernum solo
nutu tremere facit. O stupendam potentiam.
O virtutem supra omnem virtutem. Quis
credidisset eum, qui facinorosi hominis
instar, medius inter duos latrones crucifi-
xus fuerat, ad inferos postea descendente,
portas eius subruisse, captiuos e retro car-
cere vindicasse, atque infernalibus illa mon-
stra ita attriuisse ac profligasse, vt dicerent:
Quis est iste Rex gloriae? Dominus fortis & potens.
Et teneatis Anima mea, quod Principi-
bus tenebrarum adeo terribilis & meruen-
dus sit, quia noster defensor est, aduersus
eorum astus, & machinationes. Anima
mea magnam habes occasionem glorian-
di,

di, quod potentissimus hic Dominus, qui
 Dæmonibus adeo formidabilis est, tibi
 mitis & benignus sit, ut de illo sacrae litteræ
 testificentur: *Ecce Rex tuus venit tibi man-*
us. Nonne singulare beneficium est, quo
 tantæ potentie Dominus, tantam erga
 benignitatem atque dilectionem, erga
 mones verò inimicos tuos, tantam terro-
 rem ostendat: Esto igitur securus, quod qua-
 diu propitium habueris venerabile
 Sacramentum, nemo tibi molestiam ex-
 biturus sit: Et si maligni spiritus, ut
 importunissimi, aliquando te infestauerint,
 habes ad quem confugas.

ORATIO.

Benignissime IESU, te precor, ut
 tua præuenias animam meam, ut
 non videns illam a te possideri, ab ea
 at, atque illam infestare non audeat.
 permittas. Domine, ut in illam peccator
 aliquod ingrediatur, ut commorante
 Spiritu sancto, ab hostibus suis securus
 Amen.

MIRACVLA.

Aquileis, quodam die à Dæmonibus
tam horrenda tempesta excitata fu-
it, ut mundi finis adesse crederetur. Occu-
pauerat aërem tanta caligo & obscuritas,
discurrentia fulgura, ventorum fremitus,
terre collisiones, alijque strepitus incon-
dita hominum animos exterruerant, ut
sui duntaxat saluandi causa, latebras quæ-
rerent, atque in cauernis sese occultarent.
Quod presbyter quidam singulari pietate
ac religione vir, nomine Florentius, con-
spiciens, ad Ecclesiam perrexit, sacrosan-
ctum Christi corpus arripuit, & illi potissi-
mum aëris parti, vnde tempesta hæc pro-
cedere videbatur, opponens, alta voce ait.
Subsistite Dæmones hic est enim Dominus vester &
totius vniuersi Creator in illius nomine ac virtute
vobis precipio, ut à vestris conatibus, quos in homi-
num perniciem molimini, desistatis. O rem mira-
bilem: E vestigio sedata fuit tempesta, &
Dæmones presbyterum, qui sacrosanctam
Eucharistiam attulerat, multis maledictis
atque conuijs onerantes, cum ingenti cõ-
fusione disparuerunt. Disc. in promp. Exemp.
1. exemp. sub tit. 1. Gregor. Turonens.

Cæsarius in historia sua refert, Hæreticū
quendam de veneficijs conuictum, mortis
G 3 senten-

sententia accepta, ridentem ad supplicii locum perrexisse, & igni, in quem iugendus erat, proximum, Dæmonem inuocasse, malisque artibus suis ignem valide succensum extinxisse: quam ob causam multo effusioris risum solutus est. Episcopus hac de re certior redditus, sacrosancti Christi corpus secum detulit, ignemque de nouo succendi mandauit: cum Hæreticus Dæmonis, vt ante fecerat, auxilium implerasset. Respondit Dæmon: se vltra ei operari non valere: eo quod alius se vltimo longe superior, adesset.

DOCUMENTVM.

Elli, si dei ipsi non vis, noli in Dæmone proponere: quia cum DEVS illo super sit, ea quæ tu cupis, aut ille pollicetur, stare nequit. Sed fiduciam tuam totam Christo colloca: cuius potestas Crivatur nemine potest impediri.

Orabis pro omnibus Christianis in aedificiis, aut a Dæmone possessis, vt huius sacramenti virtute liberentur.

EXERCITIUM XXIII.

Sacramentum hoc excitare, & inflammare mentem sumentis ad res spirituales.

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE Anima mea, sacramentum hoc, quia spiritualis & diuinus cibus est, generare in nobis alimentum spiritus & salutis: quia ut plurimum, qualis est cibus, tale etiam solet esse nutrimentum.

2. **C**ONSIDERA, quoniam Christus sacramentum, hoc amore impulsus nobis requirit, fieri non posse, quin etiam illud in nobis magnas amoris diuini flammis in tantum benefactorem excitet atque succendam: alioqui nimium detestanda foret in grauidis & tepiditas nostra.

3. **E**XPENDERE cum, sacramentum hoc inflammare, & inducere nos maxime ad diuinorum mandatorum obseruationem: quia illi proprium nos DEO vnire, hoc autem nihil aliud est, quam nos ad omnia, quae DEVS vult & iubet, perficienda excitare.

4. **C**ONSIDERA, sacramentum hoc,

hoc, quia aeternae gloriae pignus est, accendere desideria nostra ad illius gloriae cupiditatem, & nobis stimulos addere, ad proficiscendum per virtutum semitam, ad caelestem patriam, nosque simul, veluti cibum ad iter hoc maiori cum facilitate peragendum singulariter institutum, corroborare.

¶ **REVOLVE** tecum, manifestum esse, omnes qui sacram Communionem pie frequentant, caeteris ferventiores, zelosiores, atque virtutum studijs adductiores esse; quod alteri causa attribui nequit, quia gratia, quam Sacramentum hoc animabus eorum infundit.

COLLOQUIUM.

Certò mihi constat, amabilissime **DEVS**, nec hominem in terra, nec Angelum in caelis reperiri, qui tibi in potentia aequiparari valeat. Anima mea, si homini virtutibus conspicui, in fragili hac vita, bono exemplo suo ad virtutum amorem nos inflammat; Si Angeli sancti inspirationibus suis in vita spirituali nos promoveant; quid putas, faciet augustissimum hoc Sacramentum, in quo ipse Angelorum Dominus reverè praesens est? Recordate Domine, de te scriptum esse. **DEVS** noster

*ignis consumens est. Memento etiam te de te-
met ipso dixisse: Ignem veni mittere in terram,
& quid volo, nisi ut ardeat?*

Redemptor mi, si cœlestem hunc ignem
in me ardere cupis, consume prius humi-
ditatem terrenarum affectionum, in me
dominantium; aufer a corde meo frigus
hoc negligentiae, quod me immobilem &
quasi gelu quodam constrictum tenet. O
Seraphice pater s. Franciscæ, non dubito
quod amor, quo pauperem Christum com-
plectebaris, te ad diuitiarum terrenarum
contemptum inflammauerit: quod vnio,
quæ Deo semper coniunctus eras, ad rerû
cœlestium amorem cor tuum succenderit:
quod denique affectio, siue spes tua, quam
totam in æterna vita collocaueras, in acti-
onibus tuis feruentissimum te reddiderit.
Ecce Anima mea, hic habes modum, & vi-
am, qua inflammaberis in spiritu: opus est, vt
Sacramenti huius ingenti amore flagres: opus
est, vt eite coniungas & vnias: quia nisi
quis ad ignem accedat, calefieri; & nisi quis
igni iungatur, inflammari nequit. Ingrede-
re Anima sanctum hunc ignem, & securâ te
reddo, quod nihil tibi nocumēti allaturus
sit. Ingredere, non enim est ignis Babylo-
nicus, qui Chaldeos ministros regis for-
nacem succedentes combussit: Sed est

ignis diuinus, qui inflammando consolatur, & consolando inflamat: Est ignis, qui nos in altum subleuat, & in cineres non conuertit. O benigne IESU, agnosco celestis huius ignis virtutem, atque igne illud cor meum vti cuperem: sed caro hæc sese interponit, & non modo flammam vsque ad cor peruenire non patitur, sed etiam primo statim ingressu eam extinguit. Tutum est Domine medelam mihi adhibere. Ego aliud nihil possum, quam vociferari cum Propheta. *Vere renes meos, & cor meum Domine: Ut tibi casto corpore seruiam. & in unum do corde placeam.* Noui Sernator mihi, cum quibus celestis hic ignis non inflammaretur, & æternis gehennæ flammis semper asseruaret, ac proinde oro Domine: *Hic me, hinc feci, & in æternum parcas.* Vere, inquam, cor meum feci carnem meam, ut in altera vita eum delectis cantare valeam. *Cor meum & carnis pulchritudine exultauerunt in DEVM.*

ORATIO.

A Mabilissime IESU, per viscera charitatis tue, obsecro, inflamma frigidum cor meum, igne Spiritus sancti, qui non modo securum ab gehennæ incendio

me

me reddat, verum etiam in rebus spiritu-
alibus diligentem: maxime in colendo
ac suscipiendo sacrosancto corporis & san-
guinis tui Sacramento. Amen.

MIRACVLVM.

Exemplum quod nunc commemora-
bo ipse oculis meis conspexi.

Roma anno 1563. in Xenodochio S. Io-
annis Lateranensis, adolescens quidam
Turca annorum viginti, qui Ancona, vbi
aliquamdiu cum Patre mercatore Turca
vixerat, huc perfugerat, & cum aliud perfu-
gium non haberet, nobili cuidam seruire
cepit, quo cum adibat templa, intererat
Sacro, & quia Italicam linguam callebat, ab
omnibus reputabatur Christianus. Post ali-
quot menses tandem agrotare cepit, mit-
titur à Domino ad Hospitale, recipitur cum
conditione, vt secundum Hospitalis leges,
paret se ad Confessionem & Cōmunionē.
Adolescens, ne reijceretur, conditionem
acceptat, non patefaciens se esse religione
Mahumetanum. Res mira. Simulatque cor-
pus Domini sumpsit, maxima contentio-
ne animi postulauit baptismum, palam
affirmando se esse Turcam. Præfetti Xeno-
dochij

dochij existimantes eum alienatum à mēte, vocarunt me, (qui eram tunc comes Paris cuiusdam, qui festis diebus in Xenodochio concionabatur,) vt redderem eum quietum. Adolescens repetiuit quod dixerat, meque obsecrauit, vt porrigerem sibi baptismum: se enim tantum ardorem interiorius sentire, vt diutius quiescere non possit. Sacellanus re diligenter examinata, videns eum circumcisum, sacro Baptismo hominem lustrauit, & mox tranquillior redditus est; ac postero die, spiritum Domino reddidit.

DOCUMENTVM.

Fili da operam, vt semper ad gloriosum hoc Sacramentum pie affectus sis: id enim tam stupendum & salutiferum in Mahumetano effectum produxit: quid in anima pia & Christiana faciet? Enitere etiam, vt inspirationes sanctas, quæ post Sacramenti huius sumptionem tibi suggeruntur, in opus conferas, Turca huius exemplo, qui cum ei ab hoc sanctissimo Sacramento inspiratum esset, vt baptizaretur, statim baptismum postulauit.

Orabis pro omnibus, qui negligentes ac tepidi sunt in cultu atq; amore sanctissimi huius Sacramenti, vt DEVS illis opitulari, & cordaque illorum ad Sacramenti huius amorem inflammare velit.

EXERCITIUM XXIV.

Panem Heliae, Sacramenti huius figuram extitisse. 3. Reg.

Cap. 19.

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE pie Christiane, S. Heliam Prophetam, cum ab impia & crudeli Iezabele ad mortem quaeretur, in desertum profugisse: ibique cum subter Iuniperum quandam se sessus coniecisset, a DEO postulasse, vt per mortem ab his angustijs & aerumnis se liberaret.

2. **C**ONSIDERA DEVM, quo seruum suum Heliam cōsolaretur, Angelum amandasse, qui ei panem submeritium & vas aquae deferret, hortareturque vt comederet, eò quod ei grandis adhuc via peragranda foret.

3. **E**XPENDE tecum, Heliam Prophetam ex panis huius esu, ita se roborari sensisse, vt Sacra scriptura testante, in virtu-

te cibi illius, quadraginta diebus ac totidem noctibus, continuo vsque ad montem DEI Oreb ambulauerit, vbi Dominum vidit.

4. **CONSIDERA** haec omnia figuram huius Sacramenti continere, atque significare caelestem hunc panem a Christo idcirco institutum & nobis collatum esse, vt in tribulationibus aerum nostri huius exilij nos roboraret, atque vires ad perambulandam caelestis patriae semitam, nobis suppeditaret.

5. **REVOLVE** tecum: illum qui dignè vescitur sacro hoc pane, non modo ab omnibus inimicorum astibus ac deceptionibus liberari, sed etiam in virtute illius, per hanc peregrinationem inoffenso pede ambulare, quo usque ad caeleste regnum perueniat, vbi videndo DEVM, & permanendo, beatus erit.

COLLOQVIUM.

Benedictio tibi sit piissime Domine, qui tam sollicitam omnium te diligentium, tibi que seruentium curam geris. Benedictio & laus tibi sit, qui necessitatibus amicorum tuorum oportuno tempore subuenis. Moliatur Iezabel omnia quae potest:

testiminas quantum vult, accumulēt Helias te protectionem illius suscipiente, non formidabit. *Qui enim in te speravit, & confusus est? Confundantur omnes iniquē agentes: non autem qui pro tui amore patiuntur.* Veni Anima mea, subduc calculos, ac beneficiorū acceptorum rationes supputa, & inuenies nos sine ulla comparatione summo huic Domino multo obligatiores esse, quam Heliam prophetam: tantoque amplius, quanto beneficium in nos collatum, eo quod Heliae impensum fuit, maius & excellentius est. Helias in solitudine ab Angelo panem sub cineribus coctum accepit: At nos in hac valle lachrymarum, à Rege Angelorum, caelestem panem, diuini amoris flammis percoctum accepimus. Helias à Deo contra Iezabelis tyrannidem protectus fuit: nos autem à carnis tyrannide protegimur, quæ tanto perniciosius bellum nobis mouet, quanto Iezabele astutior, atque intimior est. Helias ab hoc pane roboratus, quadraginta dies totidemque noctes, vsque ad montem DEI ambulauit: at nos cibo diuini huius Sacramenti confortati, in virtute illius non tantum quadraginta diebus, sed toto vitæ nostræ tempore, cum gratiæ atque gloriæ augmento ambulamus, quousque ad cælum perueniamus.

mus. Pespicias nunc Anima mea, quanto liberalior DEVS in nos, quàm in Heliam extiterit. Si verum est, vti verissimum esse nemo ambigit, quod *cui plus datum est, plus exigetur ab eo*, supputa modo quam ingens sit debitum nostrum. Constat sanè tantum esse, vt pro eo exoluendo alterius auxilio nobis opus sit. O Sanctissima DEI Mater, quæ intellecta beneficiorum in te collatorum magnitudine, perfectè satisfecisti obligationi tuæ, succurre atque opitulare mihi, vt & ego obligationi meæ satisfacere valeam. Eia Anima mea, per Sacramentum hoc exoluere possumus omnia debita nostra. Quia benignus IESVS non contentus, tam pretiosum donum nobis impetravisse, permittit etiam, vt per illud obligationi nostræ satisfaciamus. O benevolentiam interminatam. O charitatem immensam.

Decet igitur Anima mea, vt exemplo Heliae sacram Communionem frequentemus, nec semel in anno sumpsisse contenti simus: hoc enim Dominus noster ardentissimè desiderat. Deinde necessarium est, non requiescere sub vmbra creaturarum & voluptatum præsentis vitæ, sed incessanter ambulare, non per viam latam & spaciosam, *quæ ducit ad perditionem*, sed per angustam,

DESAC. EVCHARISTIAE. 161

stam, qua ducit ad vitam. Hoc docet nos He-
lias, qui post iteratam panis sumptionem,
relicta luniperinae arboris umbra, per diffi-
ciles & montuosas semitas ad montem
Dei Oreb contendit.

ORATIO.

Misereticordissime Domine, cui pro-
prium est misereri semper &
parcere, te humiliter oro, miserere debi-
litate mea, & largire mihi gratiam dig-
ne panem hunc caelestem manducandi, ut
ab eo roboratus, sine offensione ad supernam
Hierosolimam ambulare ac per-ingere
valeam, ubi maiestatem tuam laudem at-
que concelebrare, in saecula saeculorum Amen.

MIRACVLA.

Andreas Eborensis de sacros commun. refert,
S. Onophrium in vasta Aegypti soli-
tudine Deo seruientem, Dominico quo-
que die, Angelo deferente sacrosanctum
Christi corpus accepisse, cum procul ab
humano cultu degeus, Sacerdotis copiam
habere non posset.

Vincentius in Spec. Hist. lib. XIII. cap. 53. me-
moriam prodidit: tempore S. Sylvestri Pon-
tificis.

tificis, Romæ immanem Draconem existisse, qui venenato halitu suo aerem inficiebat, & pestilenti contagione plurimos necabat: de quo, cum Calphurnius Præfectus cum S. Syluestro, quasi ipse propter nouam introductam religionem, horum malorum causa foret, ex postulare S. Syluester urgebat, vt velvnum ex Christianis demonstraret, qui a Dracone peremptus esset. Tum præfectus, Si Christianis non nocet, neque tibi quicquam nocum dabit, perge igitur, & in nomine D. I. I. illi præcipe, ne deinceps e spelunca sua egrediatur, aut cuiquam mortalium noceat. S. Syluester id facere non detrectauit: sed primum in orationem se dedit, ardentesque ad D. E. V. M. preces fudit; quibus dum intentus esset, apparuit ei S. Petrus Apostolus, monens vt securè pergeret, veruntamen prius sacrosanctæ Eucharistiæ Sacramento se præmuniret. Fecit ille vt iussus fuerat. Ingressusque fatentem pestifera huius belluæ cauernam, in nomine Christi imperauit ei: vt subsisteret; & apprehensam circa os, canabeo filo triplicato ligauit, nodum signo crucis obsignauit, exiensque præcepit illi, ne inde vquam egrederetur. Hoc viso miraculo, multi

multi abiurato inanium Deorum cultu,
Christo nomina sua dederunt.

DOCYMENTVM.

Vide Fili, quantum possit sanctissi-
mum hoc Sacramentum in huius
vita periculis. Si autem S. Sylvester mag-
nae sanctitatis ac meriti vir, antequam
Dracorem apprehenderet, eodem Sacra-
mento se pramuniuit: tibi qui non es eius
sanctimonia, multo amplius id faciendum
est, ne in Daemonum aut aliorum hostium
pericula incurras.

Orabis pro illis, qui in hac vita propter
iustitiam & virtutum studia, tribu-

laciones & persecutio-

nes susti-

nant.

EXER-

EXERCITIVM XXV.

*Agnum Paschalem Sacramenti huius
figuram extitisse. Exod.*

Cap. 12.

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE pie Christiane,
inter alias proprietates, quibus Ag-
num Paschalem præditum esse oportebat,
etiam hanc extitisse, ut esset sine macula,
quo significabatur, Christum, qui ventu-
rus erat, ut nos à peccatis liberaret, sine om-
ni peccati labe futurum.

2. **C**ONSIDERA, Eas duntaxat Æ-
gypti domos, quarum ostia huius Agni
fanguine conspersa atque insignita fuerunt,
à morte primogenitorum immunes exti-
tisse, quo indicatur, cum qui Christi san-
guine notatus & insignitus sit, ab æterna
morte liberum fore.

3. **E**XPENDERE tecum filios Israel,
antequam proficiscerentur ad terram pro-
missionis, comedere debuisse Agnum Pa-
schalem, cum ritibus à Deo præceptis,
quo figuratur nobis, quo ad cælum perue-
nire valeamus, opus esse manducare Agnum
novæ legis, illa cum præparatione, quam

D S V S

DEVS ipse constituit, & ordinavit.

4. CONSIDERA ex diuina iussione Agnum comedi debuisse, cum pane azymo & lactucis agrestibus. Quo signatur: ad percipiendam sacram Communionem, necessariam nobis esse poenitentiam, id est verum de peccatis dolorem, & propositum deinceps non peccandi.

5. REVOLVE tecum, illos, qui manducabant Agnum, renibus succinctis, stantes, baculosque manibus tenentes, & calcatos eundem comedere debuisse: ita qui Sacramentum hoc sumit, debet esse castus, à creaturis liber & expeditus, passionum suarum dominus, atque à terrenis rebus seiunctus & alienus.

COLLOQVIUM.

Domine, quanto leuiores efficis nobis mandata tua: quanto etiam faciliore reddis viam ac methodum ex venerabili hoc sacramento salubrem fructum capiendi, tanto maiori versamur in periculo. Ad Agnum Paschalem antiquæ legis ritè manducandum: quam multæ constitutiones latæ; quam varij ritus adhibiti fuere? Sumendus enim erat Agnus masculus, anniculus, immaculatus, non aqua coctus, sed assus igni: si personæ domus ad eum absu.

absumendum non sufficerent, vocandi e-
 rant vicini: manducandus adhuc nocte,
 idque cum pane azymo & lactucis agrelli-
 bus. Illi præterea qui comedebant, stantes,
 renibus accinctis, baculos tenentes in ma-
 nibus, calceati, & festinantes eum comede-
 re iuebantur: si quid superfuisset, ante ma-
 tutinum igni absumere. Si autem ad man-
 ducandum Agnum, qui nihil erat nisi Ag-
 nus, quia salutem non dabat, gratiam non
 conferebat, nec peccata tollebat, ut
 ceremonijs opus erat: ratio profecto
 humana flagitare videbatur, ad manducan-
 dum illum Agnum DEI qui tollit peccata
 mundi, multo plures ac singulari ores ritus
 ac ceremonias adhiberi. Sed suavis gratia
 lex id passa non est. Gratia tibi sit, amabilis-
 sime IESU, qui sacratissima Passione tua,
 omnem à mandatis tuis amaritudinem &
 difficultatem abstulisti: ideoque verè dice-
 re potuisti: *Iugum meum suave est, & onus me-
 leue.* Veruntamen, o Domine, magnum hæc
 nobis imminet periculum ingrati tudinis:
 quia enim ad manducandum calescem
 hunc panem, quo verus Agnus gratiam,
 salutem & gloriam conferens continetur,
 aliud nihil requirit, quam *cor contritum &
 humiliatum*, magnum certe id beneficium
 est, dum pro tanti thesauri perceptione, nõ
 plus

plus exigit: pro hoc autem beneficio plurimum obstricti sumus tibi seruire, atque gratum obsequium exhibere. Quod si non facio, quis respondeat me non aliquando auditurum: *Ligatum manibus & pedibus, proiecit eum in tenebras exteriores.* Anima mea vide quid agas, quia diuinæ voluntatis est, vt antequam ex Aegypto huius corporis, ad terram viuentium proficiscaris, manduces prius Agnum hunc diuinum, charitatis igne assum. Veruntamen aduerte necessarium esse, vt baculum manu teneas: si enim passionēs & appetitiones tuæ inordinatæ tibi dominantur, nihil tibi proderit Agni huius comestio; quia earundem baculus & dominium in manu tua esse debet, vt illæ tibi parent, non tu illis. Opus est adhuc vt calcatus sis, ne videlicet terrenarum rerum affectionibus ac sordibus te commacules, alioqui cibus hic cælestis, plus tibi nocuenti, quàm utilitatis adferet; quia pedum humiditas, stomacho incommodare ac digestionem impedire consuevit. Opus est præterea, vt Agnus hic cum pane azymo & lactucis agrestibus manducetur: qui enim ad Sacramentum hoc sine prætorum scelerum detestatione, atque intimo cordis dolore accedit, *iudicium* vti S. Paulus testatur, *sibi manducat & bibit.* Opus est

est etiam, ut hæc lactucæ agrestes sint, ut nimirum adsit pœnitentia, cuius amaritudo Agnum facit sapidiorum, efficitque ut expeditius proficiscamur. Opus est, Agnum stando & festinando comedere: qui enim festinanter aliquid agit, ad illud attentus est, de alijs rebus non sollicitatur, neque cogitat: ita & tu Anima mea, quando accipis sacram Communionem, attenta esto ad hanc actionem DEO gratissimam & iucundissimam: repelle à te omnem aliam eò nõ pertinentem cogitationem: cogita illius quem suscipis magnitudinem, & excellentiam, & maiestatem; quod nimirum sit Rex gloriæ, qui venit ut te donis suis cælestibus locupletet. Opus est denique ut stando comedas: videlicet ab omnibus imperfectionibus erecta, & ad bonas inspirationes exequendas prompta & expedita.

ORATIO.

Mansuetissime Agne IESU Christe, cuius sanguine abluti & sanati sumus, te obsecro per obedientiam, quam tota vita partim Patri, partim hominibus presticisti, largire mihi gratiam sanctissimam legem tuam exacte seruandi, ut
per

per mandatorum tuorum semitam gradiens, inoffenso pede ad desideratum aeternae salutis terminum perueniam Amen.

MIRACVLA.

DE S. Margareta Hungariae Regis filia scribit Surius 28. Ian. eam quotiescunque pascha immolare, & Agnum nouae legis comedere decerneret, praecedenti die solo pane & aqua contentam, atque totam illam noctem in precibus & lachrymis expendere solitam fuisse: ideoque frequenter in Spiritu rapiebatur, & a terra sublata in aere pendeat immobilis.

In Prato spirituali. cap. 30. legimus. In Cades emporio Cypri, fuisse mulierem quandam, quae a vicina sua, quae erat Catholicae religionis & fidei, ad celebrandum Pascha, & manducandum Agnum, Christum Iesus v m inuitata, lata eò perrexit. Vir eius, cui nomen Isidorus, qui hoc fieri vetuerat, quia Haereticus & Seueriani dogmatis errar, cum de vxoris suae abitu certior redditus esset, cucurrit protinus ad vicinae domum, volens eam a Communionem prohibere, sed inuenit illam sacrosancto Christi corpore iam refecta. Quare indignatione concitatus, apprehendit guttur eius, compulitq;

H

pulitque illam euomere sacram. Commotionem. sumptam deinde particulam sanctam, atque in lutam coniectam, pedibus protrusit & conculcauit. Sed mox ingens coruscatio siue flamma sacrosanctam Hostiam in altum sublatam assumpsit, hariticumque valde attonitum reddidit. Post biduum apparuit ei quasi vir Aethiops micinctis vestitus, qui dixit ad eum: Ego tu simul in unum supplicium condemnatus sum. Cui ille: Tu vero quis es? Respondit Aethiops: Ego sum qui conditor omnium, Dominus IESVM Christum in maxillam percussi post tempore. Consternatus igitur hoc viso, & punctus, perrexit ad monasterium, ibi asperis poenitentiae operibus, sacrilegium se commissum expiauit.

DOCUMENTVM.

Aduerte Fili, num aliqua iniuria contemptu venerabile hoc Sacramentum affeceris, qui a vltio diuina quis tardet, non tamen omnino deest, quo diuini tardat, eo solet esse grauius promerente sic obstinatione Cordis tui sordis tui,

DE SAC. EUCHARISTIAE. 17^r

Orabis pro Christianis, qui à Turcis alijsque infidelibus in captiuitatem abducti sunt, ut DEVS illos à seruitute spiritali & corporali clementer eximat.

EXERCITIUM XXVI.

Manna, quo Hebraeorum populus alius fuit. Sacramenti huius figuram gessisse.

PUNCTA MEDITATIONIS.

CONTEMPLARE anima mea, DEVM populo suo Israelitico, post transitum maris rubri in deserto, Manna in cibum præbuisse, quod figuram caelestis huius Sacramenti gessit: quod ijs qui per aquam baptismatis transierunt, atque in deserto periculosa huius vitae versantur, collatum est.

2. CONSIDERA, populum DEI, donec terram promissionis intraret, Manna sustentatum fuisse: quo significatur, populum Christianum sacrosancta Eucharistia se nutrire debere, quamdiu degit in hac peregrinatione, quousque ad caelestem patriam perueniat.

3. **EXPENDE** tecum, in collectione Mannæ non plus reperisse illum, qui multum collegerat quam qui parum: ita & in hoc Sacramento quantum accipit, qui magnam hostiam sumit, tantum accipit etiam qui parvam hostiam, aut exiguam illius particulam sumit.

4. **CONSIDERA** Manna non tantum fuisse cibum suavem, sed omnis saporis suavitatem in se continuisse: sic sanctissimum hoc Sacramentum, quia Christum in se continet, non modo in se perfectum, sed omnium creaturarum perfectiones in se complectitur.

5. **REVOLVE** tecum, Iudæos qui Manna contemnebant, aut de illo nauseantes murmurabant, seuerè a Deo puni-isse: sic etiam omnes, qui venerandum hoc Sacramentum parvipenderunt, & contempserunt, diuinam in se visitationem contempserunt, ut ex quamplurimis miraculis patet, aut ad maiora, in altera vita supplicii reservati fuerunt.

COLLOQVIVM.

Proficiscere popule DEI in Palestina, quo ducere per diem in columna nubis, per noctem in columna ignis. Vade ne heres, etiam si in deserto constitutus, Agypti factus.

farinae tibi deficient: quia **D E V S** tuus tanta potentiae atque benignitatis est, ut tibi aliquid deesse passurus non sit. Ne dubites, cum tui recordari, cum ipse dixerit: **Etiamsi mater oblita fuerit infantis uteri sui: ego tamen non obliuiscar tui.** Caue tu potius ne illius obliuiscaris, inde enim tibi non mediocriter damnum accedet. Agite filij Israel, egredimini omnes ad colligendum Manna, quod vobis **D E V S** de caelo pluit: sed non decet, vos ita Mannae de terra colligendo inuentos esse, ut non aliquando oculos ad caelum attollatis, atque illi qui Manna hoc vobis praebet, gratias referatis. Anima mea, si Patriarchas, qui praesentes extiterunt, quando **D E V S** Manna de caelo pluit, interrogaueris, quanti aestimauerint hoc donum: respondebunt tibi tantum, quantum vitam propriam: quia nisi hoc Manna refecti fuissent in sterili & infructifera solitudine animas suas exhalassent. Confer **A**nima, Sacramentum hoc nostrum, cum Manna quod illius figura fuit, & iudica deinde, quanti illud facere debeas: nisi enim statera iudicij tui te fefellerit, pluris quam vitam tuam illud aestimabis: quia Manna vitam duntaxat corporalem aluit, populūque Hebraeum à praesenti famis exitio & morte temporanea liberauit: sed sacra Eucharistia,

charistia, vitam spiritualem conseruat, & liberat hominem ab aeterna morte. Iuxta illam Christi sententiam. *Patres, vestri manducauerunt manna in deserto, & mortui sunt: si quis manducauerit ex hoc pane, viuet in aeternum.* Manna Angelorum minister, & pistum nostrum Sacramentum, ab ipso Deo Angelorum Domino institutum, sicut in scripturis videbatur esse Manna, & plusquam Manna, sed nostrum Sacramentum est verum Christi corpus accedens panis contactum. Manna denique omnis saporis suauitatem, qui comedens deederabat, in se complectebatur: at nostrum Sacramentum, quia spiritualis & diuinus cibus est, omnium virtutum gustum continet.

Decerne modo Anima mea, quantum pretio atque aestimatione illud habere debeamus: quantum etiam tanti benefici etiam & largiri toto cordis affectu gratias agere de iuncti sumus: quam denique rationi consentaneum sit, vitam & sanguinem in illius obsequijs expendere.

Iudica num summus hic Dominus, istam rationem non habeat in omnes, & per ingratitude, aut peruersam voluntatem augustissimum hoc Sacramentum paripendunt, animaduertendi, eosque

uerissimè castigandi? quis enim ambigat iuste illos vita spoliari, qui vita largitorem contemnunt & aspernantur? Non te fugit, Anima mea quomodo Iudæi, qui Manna nauseantes, atque contra DEVM murmurantes, cibum leuissimum illud appellabāt, Ignitorum serpētum moribus miserandū in modum interierint? Quæ ergo pœna manebit eos, qui de hoc Sacramento murmurant? quod tanto Manna dignius est, quanto DEVS dignior est Creatura?

ORATIO.

Plissime IESU per illam amaritudinem quam sensisti ex felle & aceto, quo in passione tua potatus fuisti, te obsecro: impertire mihi hanc gratiam, vt omnium rerum terrenarum gustum ac sensum amittam, & sacrosanctæ duntaxat Eucharistiæ suauitatem degustem, vt quam suavis est Dominus experiens, amplius à te non separer, Amen.

MIRACVLA.

SVIUS die 17. Septemb. scribit Elzeariū comitem vxori suæ cum qua perpetuā seruabat virginitatem dicere solitū fuisse:

H 4

quoties

quoties sacrosanctum Christi corpus sumeret, se tam perfectam in ore suo sentire suavitatem, ut omnis alia dulcedo in illius comparatione nihil sit, Vxore vero causam huius suavitatis suscitante respondit: Ex diuina id permissione fieri, ut cognitum habens quantæ suavitatis sit hic cibus, tanto maiori cum desiderio illum frequenter.

In serm. 72. Discip. memoria proditur est: Fratrem quendam ex ijs, quos Conuersos appellant, post diurnos labores, orationes & ieiunia promeruisse, ut quadam communicans incredibilem in toto corpore suo experiretur suavitatem, omnem aliam suavitatem, quam in mundo vnquam gustasset infinitis partibus excedentem, qua tantoperè delectabatur, ut alteri fratrem quem fortè obuiam habuerat, osculum portigeret, quo cum hac ratione, dulcedinis quam sentiebat participem redderet. Sed contra accidit, quia statim omnia huius suauitate spoliatus fuit.

Nauclerus in Chronolog sua sub anno domini. 1280. refert, Traiecti in Belgio ducentos homines, cum viros, tum foeminas in ponte supra mosam strato, tripudiantes aliosque ludos exercentes, cum sanctissimi Eucharistiæ Sacramento isthac fortè delecta-

to, nullam reuerentiam exhiberent, nec à
fatu cessarent, subito pontis casu omnes
fuisse oppressos, vel in Mosa flumine sub-
mersos, excepto vno, qui miraculi testis
esset.

DOCUMENTVM.

Fili ex his exemplis, amorem pariter ac
reuerentiam erga sanctissimum Eu-
charistia Sacramentum haurire potes: A-
morem propter insignia dona, qua digne
sumentibus largitur: Honorem, reuerenti-
am & timorem filialem eum qui à nobis
in magna estimatione haberi dignus est,
non offendendi, quia in sui contemptores
seuerissime animaduertit.

Orabis pro omnibus Eremitis & alijs soli-
tariam vitam in desertis locis agenti-
bus, ut DEVS spiritum suum
& perseverantiam illis
largiatur.

H 5 EXER-

EXERCITIVM XXVII.

Arcam fuisse sanctissimi huius Sacramenti figuram. Exodi Cap. 25.

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. CONTEMPLARE pie Christifidei Arcam que Christi figura fuit auratam atque ornata velum tabernaculi collocatam extitisse quo significabatur augustissimum hoc Sacramentum; in quo Christus, panis accidentibus quasi velatur & regitur: inauratio vero, flagrantem Christi charitatem denotat.

2. CONSIDERARE in Arcam trinitatis: unam auram Manna plenam: Virginitatem Aaron que fronduerat: & duas leges tabularum digito Dei scriptas: quo praefiguratur, in Christo futuram plenitudinem sanctitatis: potestatem sacerdotalem: & auctoritatem legislatoris.

3. EXPENDE tecum DEVM, per hanc Arcam multa beneficia cum generalibus particularibus mortalibus praestitisse: & DEVS non modo dignè Sacramentum hoc fumentes beneficijs ornat: sed etiam propter illos integris aliquando Promittit

eijs & Regnis parcit, ne pro meritis in ea animaduertat.

4. **CONSIDERA**, Arca ad Iordanē fluium applicata, aquas diuisas, per uiasq; redditas fuisse: adeo ut non modo Arca ipsa, sed totus etiam Israëliticus populus sicis pedibus fluium pertransierit: ita & diuinum hoc sacramentum, auxilio nobis est ad præsentis uitæ tribulationes superandas, modo præcedat nos ueluti Arca, & non relinquatur à tergo.

RE **VD** **LY** **E** tecum, **DE** **VM** seueris omne omnes illos, qui Arcam, ut par erat, reueriti non fuerunt puniuisse: ita & **DE** **VM** seuerè in Christianos, qui venerabile hoc sacramentum, uti decet, non colunt & ac venerantur, animaduertit.

COLLOQUIVM IN FORMA

Dialogi.

HOMO ET ANIMA.

HOMO. Quid est Anima mea, quod te totam video attonitam & trementē?

ANIMA. Iusta mihi subest timoris ac tremoris ratio. Ho. Imo verò gaudij & exultationis, quod instante celebri hac festiuitate sacrosanctam Eucharistiam perceptu-

ta sis: adeoque non mœrere, sed latari ac
 gaudere debes, quod amorofo sponfo tuo
 IESU Christo iungi valeas. ANIMA. Do-
 lorẽ meum, aut vt aperius dicam, timorẽ
 mei causam acu tetigisti. HO. Cur hoc? pro-
 fertim cum nulla tibi formidinis causa
 superat AN. Aduerte an iustam metuen-
 di rationem non habeam: Ex vna parte mi-
 hi suadet, vt sacram communionem fre-
 quentem, quo in spiritu ac deuotione pro-
 ficiam, simulque salutem meam rectius
 constituendo, DEO gratum obsequium
 præstem: Benè hæc: Ex altera vero tu: Arcam
 celestis huius Sacramenti figuram gessisse
 ais. Quis autem non exanimeret, qui non
 rit Ozam, propterea quod Arcam calum-
 niantem tenuisset, repente mortuum
 concidisse: si propter solum figuræ conta-
 ctum, talis eum ultio secuta est, quid erit
 non modo tangere sed etiam sumere ac
 manducare figuratum? Quare deinceps
 tantæ audaciæ ac temeritatis non ero, vt
 ad illud sumendum accedam. HO. M. Hæc
 est Sathanica tentatio. Ego verò Oze oppo-
 no Obededom, cui eo quod Arcam illi de-
 des suas suscepisset, benedixit dominus
 domumque illius donis celestibus locu-
 plerauit. Quod Oza repentina morte percussus
 u. 2. 1. 1. id iustè promeritus est, quia non
 debuerat

debuerat Arcam DEI curru ab animantibus vecto, vti infideles Philistym, sed humeris Leuitatum, vti moris erat ferendam committere: ideoque Dominus iratus, *percussit eum super temeritate. AN. 1.* Sed omittamus Ozam & demus penes illum huius vindictæ culpam fuisse. Dic mihi David nonne erat vir eximia religionis & sanctitatis? Nonne erat, vti sacrae literæ testantur, *homo secundum cor DEI?* Cui ergo Arcam in domum suam introducere ausus non fuit, sed misit eam in domum Obededom? Et tu vis, vti in hoc Sacramento Dominum Arcæ, intra me hospitio suscipiam? Ho. Inficiari nequeo Dauidem, quia casum Oze presens inspexerat, arcam ad se introducere timuisse, nec quod diuinam voluntatem ignoraret: sed non eadem ratio est nobiscum, qui hominum DEVM à nobis sacram Eucharistiam percipi, vehementer desiderare: frequentemque illius sumptionem gratiā habere: ideoque Dauidis exemplum nihil tibi patrocinatur. AN. Nihilominus valde mihi metuo: praesertim cum non me lateat, Philistæos, propter Arcam punitos fuisse: Azotios etiā eiusdem Arcæ causa, diuinum flagellum sensisse: De Bethsamitis etiā propter incautum Arcæ aspectum, sacras literas dicere: *percussit DEVS de populo*

Septuaginta viros, & quinquaginta millia plebis
 Ho. Omnes hæc pœnæ populis iam com-
 memoratis, iuste inflictæ fuerunt, eo quod
 Arcam DEI, vt decebat, reuerenti non fuis-
 sent: tum quia eam in abominâdo templo
 Dagon idoli sui collocauerunt, tum quia
 curiosis oculis eam inspexerunt. Sic etiam
 Anima mea, si tu augustissimum hoc Sa-
 cramentum cum mortali peccato, aucter
 curiositate suscipis, iam ante tibi denûcio,
 minoris sceleris, esse non commuicare,
 quam malè communicare.

ORATIO

Omnipotens DEVS largire mihi gra-
 tiam, magna cum animi deuotione
 ac reuerentia sacrosanctum corpus &
 sanguinis tui Sacramentum suscipiendi,
 quemadmodum Arcam suscepit Obe-
 dedom: vt sic anima mea ysdem benedi-
 ctionibus, donisque celestibus, quibus do-
 mus Obededom repleta fuit, impleatur: o-
 mniaq; hæc ad maiorem diuine Maiestatis
 tue gloriam, atque anima mea salutem
 cedant. Amen.

MIRA

MIRACULA.

Hieronymus Menghus, *lib. 2. de arte
magica cap. 6.* scribit Maleficam
quandam simulatè sacrosanctam Eucharis-
tiam, ut ea ad beneficia abuteretur, sum-
psisse, et anculumque ex ore exemptam &
apud se repositam, domum attulisse: ubi
sacram hostiam vase terreo, cum bufone
aliisque rebus inclusam in stabulo terræ in-
fodit, hac ratione in pulverem à bufone
redigeretur, eamque postea ad maleficas
artes suas usurparet. Accidit paulo post, ut
ad huius mulieris aedes accederet opifex
quidam, operis aliquid eodem in loco, ubi
sub terra sacrosancta Eucharistia defossa
erat, acturus, inter laborandum audit vocē
quasi infantuli plorantis, statimque suspi-
cari cepit, esse forsan eo loci aliquem pue-
rulum, ut crimen lateret, viuum ab inqui-
litis domus sepultum. Rem ergo detulit ad
Iudicem, qui exemplo ministros amanda-
dat, ut locum examinent atque effodiant.
Venefica cum id intellexisset, prævenite-
os, capsulamque effossam abstulit, sed voce
pueruli adhuc plorantis prodita est. Capta
igitur & tortura subiecta, totam rei seriem
confessa fuit, atque propter tantum sacri-
legium, in sacrosanctam Eucharistiam ad-
missum,

missum, meritas pœnas tulit.

Vincent. in spec. mor. lib. 3. dist. 7. pag. 6. narrat: homines aliquot, cœmeterium Ecclesie cuiusdam, in quantum Missæ officium celebrabatur, ingressos fuisse, ut ibi nullo nec sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti, nec sacrificij Missæ respectu habito choreas ducerent: sed mox terribile fulmen de cœlo delapsum, alios stravit, & interemit, alios admodum malè multavit. De hac ratione tantæ temeritatis pœnas ab illis reposcente.

DOCUMENTVM.

Flli multò peiora tibi euenient, si cœlesti hoc Sacramentum in honore aueris, & à malis commertijs, maxime hominum impiorum & irreligiosorum, qui te ad sacrosancta hæc mysteria floccifacienda & nihili pendenda inducant, non te abstinueris.

Orabis pro Religiosis Indijs petentibus, ut Gentiles ad Christi fidem, atque augustissimi huius Sacramenti cultum ac uenerationem trahant.

EXERCITIVM XXVIII.

*Farinam Helisai, Sacramenti huius
figuram extitisse. 4. Reg.*

Cap. 4.

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE fidelis Christi-
cane, in hac ærumnosa vita, tibi etiã
inuito, multas aduersitates tolerandas, at-
que amaras buccellas glutendas esse: quæ
nimirum sunt peccati protoparentum no-
strorum, quod in nos ab Adamo transfu-
sum est effectus.

2. **C**ONSIDERA, inter alias huius
vitæ miseras hanc quoq; numerari, quod
nemo semper in quiete degat: Elige tibi
quemcunque voles statum, omnes adhæc
quas desideraueris commoditates in prõ-
pulsis, neque sic tamen sine omni mole-
stia viues, sed plurima tibi etiam contra
voluntatem patienda erunt.

3. **E**XPENDERE tecum, quo quis magis
huius mundi rebus atque negotijs se im-
plicat, eo acerbius, aduersitates superueni-
entes in corde suo sentit; contra verò spi-
ritualis & mortificationi deditus minus
eas percipit, quia pro Creatoris sui amore
libens

libens volensque illas tolerat.

4. CONSIDERA piissimum IESUM, quia hæc omnia explorare nouerat, instituisse ac donasse nobis salutiferum hunc panem, qui esset vitæ spiritualis fulcimentum, simulque omnem presentis vitæ amaritudinem, nobis suauem redderet.

REVOLVE tecum, huius panis figuram gessisse farinam Helisæi, quæ cum in amaros cibos inspersa fuisset, in dulcedinem eos conuertit: quo factum est, ut in uitam ultra non exclamauerint: *Mors in olla*, sed sine fastidio totos absumpserint. *Beata Sacramentum* hoc viris spiritualibus, tribulationes huius sæculi dulces atque iucundas efficit.

COLLOQVIUM.

Domine, si in hac vita, alia non esset miseria quam mors, hæc vna ad omnes voluptates, & gaudia etiam maxima perturbanda sufficeret: illius enim sola memoria tam amara est, vt omnem cibum quasi toxico quodam inficiat, & omnis recreationis filum præcidat.

Quis enim si inter solaria & voluptates se moriturum esse meminerit, non contestetur? Gaudeat licet avarus ex diuitiarum suarum aspectu, mox tamen vt de morte cogita-

eogitare coeperit, quodque omnia que possidet etiam inuitus relicturus sit, affligetur, & exclamabit. *O mors, quam amara est memoria tua, homini pacem habenti in substantijs suis.* Anima mea inuenistine unquam aliquid in hac vita quod delectet sine molestia? quod satiet & consoletur, sine fastidio? quod ita dulce sit, ut nullam amaritudinem permixtam habeat? Credo quod de hac vitatum **LIBEREM** DA verè dicere possis: *Repleui me amaritudinibus, inebriaui me absinthio.* Ita enim reuera est, ac proinde vita hæc merito vocanda esset: vita inæolix, vita misera, vita amara: quæ plures nimirum ab absinthio, quod amatoribus suis offert, ad desperationem impulit.

Verum Anima mea quid inter hæc agemus? Num & nos desperabimus? Haudquam: sed ad farinam cælestis nostri Helicæ, Christi **ISVS**, confugiamus: quæ nimirum panis & Sacramentum nostrum efficit, omnem huius absinthij amaritudinem tollit, atque in dulcedinem vertit. Gusta ergo quoniam ut S. Petrus ait, *dulcis est nomen* sed dulcedinem Domini prius experiri non valebis, quam illum sumas & gustes. Sume igitur sacramentum hoc & confiteberis, *quoniam suavis est Dominus.* Anima mea vis non sentire absinthium huius vi-

tæ: esto spiritualis: quia quemadmodum
Animalis homo non percipit. quæ sunt spiritus DEI:
 ita qui spiritualis est, non sentit amaritudi-
 nem rerum terrenarū. O Domine memo-
 ria sacratissimæ Passionis tuæ nobis suffi-
 ciens esse posset, ad omne amarum dulce
 reputandum: fel & acetum quibus nostri
 causa potatus fuisti, sufficere valerent, ad
 omnem amarā portionem edulcendam
 supplicia quæ in sensibus tuis amore nostri
 sustinuisti, satis esse possent, ad reiiciendam
 à nobis omnem sensuum delectationem.
 Quid igitur faciet hoc memoriale & specu-
 lum in quo maximè relucet amara passio
 tua? Anima mea quid melius & excellenti-
 us queris augustissimo hoc Sacramento,
 de quo sancta canit Ecclesia. *Recolitur memo-
 ria passionis eius?* Ne optaueris aliud memo-
 riale sufficit enim hoc, quia Christum con-
 tinet, qui pro nostri amore amarum passio-
 nis calicem bibit, & ab exordio natiuitatis
 suæ usque ad extremum spiritum, plurimas
 nostri causa pertulit ærumnas & molesti-
 as. Non decet, neque lex amoris patitur,
 sub amaro capite, membrum esse sensua-
 le.

Recordare Anima mea, nos esse Exules
 filios Euzæ, ac degere in hac valle lachry-
 marum, in qua pati necessarium est, quo-
 uique

usque ad beatam illam vitam pertingamus,
in qua absterget DEVS omnem lachrymam ab
oculis eorum & mors ultra non erit, neque luctus,
neque clamor, neque dolor erit ultra,

ORATIO.

Miseri cordissime IESU, concede mihi
hanc gratiam, vt ita gustare mere-
ar panem hunc caelestem, vt in omnibus
tribulationibus meis nullū aliud querā re-
frigerium: quia hic solus potest mihi om-
nem huius mundi amaritudinem suauem
reddere, atque robur & vires, ad omnes
aduersitates tolerandas, largiri.

MIRACVLA.

Narrat Hieronymus Bard. in 4. part.
chronolog. suæ & Surius in appendi-
ce ad Nauclerum. Anno 1510. in tempestæ
noctis silentio hominem quendam sacri-
legum Paulum Form nomine, patria Po-
meranum, capsellam in qua venerabile
Sacramentum Eucharistiæ reconditum
seruabatur, deauratam, cum duabus hostijs
consecratis furatum fuisse. Ac sequenti die
hanc capsellam hostijs vacuam Iudæo cui-
dam emendam obtulisse. Sed Iudæus eam
consi-

considerans, hostias sacras quæ intus affluata fuerant, simul sibi vendi postulavit. Protulit sacrilegus, unam de sinu, alteram enim iam deglutiverat, atque Iudæo vendidit. Iudæus acceptam sacram hostiam, mente impositam pugione sæpius vibrato transforare tentabat; sed Deo volente inter tot punctiones hostia permansit integra. Quod videns, malitia exaceratus Iudæus, in furiam actus dixit: *Si es Christianorum DEVS, manifesta te in nomine mille uanitorum.* Quo dicto, citius in tres scissa partes sacra hostia, sanguineo per circumferentiam immaduit rubore. Territus Iudæus particulas panno involutas, mentem virum apud se retinet? & deinde daobus alijs Brandeburgi & Stendeli morantibus, singulas particulas mittit, tertia sibi reseruata, quam rursus mensa impositam pugione conficit, unde sanguinis guttulæ dimanarunt. Confertus ille & veritus se proditurum iri, particulam absumere nititur, sed non valet dea mittit in aquam, sed illa enata tertio in ignem proicit, sed nihil id hostie nocet. Ad extremum sub Paschatis sollemnitate azymes coxit panes, particulam massulæ azymi panis admixta in furnum iactavit, moxque furnus alioqui obscurus resplenduit, & massula illa in Iudæi faciem exiliuit.

exiliuit. Nouo ille terrore correptus, massulam illam cum particula alteri cuidam Iudæo transmisit. Interim res prolata est in publicum, & Iudæi comprehensi, atque varijs supplicijs e medio sublati sunt. Sacrilegus etiam ille Paulus Form, candentibus forcipibus discerptus, igni traditus est. Denique Iudæi omnes à tota illa ditione ita proscripti sunt, vt sub pœna capitis, omnis eis reditu interdictum sit.

Refert Laurentius Surius S. Christinam, in sacra communione mox vt sacrosanctum Christi corpus ore contineret, solitâ fuisse tantam sentire dulcedinem, vt non modo ab omni liberaretur afflictione, sed etiam corpus nouas vires acquireret, & anima ingenti voluptate perfunderetur.

DOCUMENTVM.

Intuere fili, quo infœlicem hunc Iudæum obstinatio perduxerit, caue igitur ne in aliquo crimine obstinatus existas, ve non peius aliquid tibi eueniat, maxime si affueris contemnere ac parvipendere tremendum hoc Sacramentum.

Ora-

Orabis pro obstinatis in peccato mortali, vt DEVS illorum corda emolliat & ad se conuertat.

EXERCITIVM XXIX.

Sacrificium Melchisedech Sacramenti huius figuram exprimit. Gennel.

Cap. 14.

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE pie Christiane Melchisedech in lege naturæ fuisse Regem & Sacerdotem: atque Christi figuram gessisse, qui est Rex & Sacerdos sed non habens necessitatem, pro peccatis suis primo sacrificium offerendi, vt ceteri quia ab omni peccato liber exiit.

2. **C**ONSIDERA hūc Melchisedech Abrahamo cum post profligatos quatuor reges, è prælio victor & hostium spolijs nudus reuenteretur, obuiam processisse, vt que DEO panem & vinum in sacrificium & gratiarum actionem pro parta victoria obtulisse.

3. **E**XPENDS tecum, Melchisedech benedixisse Abrahamo, quod diuino auxilio roboratus victor rediisset, atque omnia

DE SAC. EVCHARISTIAE. 193

quæ hostes abstulerant, non sine ingenti laude ac gloria sua recuperasset.

4. **CONSIDERA** sacrificium Melchisedech, figurasse primo cruentum illud Christi sacrificiū quādo corpus & sanguinē suum in humani generis redemptionem obtulit, qua oblatione diuinæ iustitiæ pro peccatis totius mundi satisfecit.

5. **REVOLVE** tecum, idem sacrificiū præsignasse sacrosanctum hoc corporis Domini Sacramētum, significabat enim Christum nobis corpus & sanguinem suū sub specie panis & vini relicturum, largāque benedictionem omnibus Abrahami filiis, id est omnibus Christi fidelibus impertiturum.

COLLOQVIVM.

INtuere Anima mea, quomodo occasione sacrificij Melchisedech, indies magis ac magis valor & efficacia Sacramenti huius manifestetur.

Sacrificia quæ antiqui Patres DEO obtulerunt, varia fuere, ad diuersos fines instituta. Quædam ad referendas communi benefactori gratiarum actiones. Nonnulla ad placandam iusti DEI indignationem. Alia ad peccata populi expianda. Quædam denique ad diuina beneficia impetranda.

At tibi amorosissimè IESV sit laus & benedictio, qui nobis de sacrificio tam præclaro & efficaci prouidisti, ut solū plus conferre possit, quā tot veterū Patriū sacrificia potuerunt impetrare. Quid enim ad reddendas Creatori gratiarum actiones, ad iram DEI mitigandam, ad veniam peccatorum consequendam, & dona cælestia impetrandam, melius, quid efficacius, quid accomodatius, quam DEI filius; qui quamuis per nis accidentibus velatus sit, propriè nomen non desinit esse DEI filius, atque omnipotens. Si alij postulantes aliquid a Deo in nomine ipsius exaudiuntur, quid non quando ipse DEI filius pro nobis potest uerit? Audiamus anima mea, quid de hoc Euangelistam Ioannem scriptum sit: *diligit filium & omnia dedit in manu eius*. Audiamus etiam quid apud Mattheum de seipso dicat: *Data est mihi omnis potestas in celo & in terra*. Itaque non minus potest in celo, quam in terra. Obganniat igitur nobis, quantum uolet, gentilitas; obmurmurent, quantum possant Iudæi, ille qui in sacra hostia continetur, est uerus DEI filius, dilectus a Patre, tenens in manu sua sceptrum & dominium totius mundi. Ita est Domine, ita ego confiteor. Veruntamen ô fortissime atq; inuictissime Abraham, dic mihi, qua deuotione

deuotione in *erim* vsus fuisti, dum à Sacerdote DEI Melchisedech, sacrificium panis & vini offerretur? Non dubito magnam fuisse deuotionem tuam, teque dicere potuisse, vt solebas: En hic consisto *cum sim puluis & cinis*, & confiteor victoriam magis DEO quam mihi adscribendam esse. Quanto ergo maiori cum deuotione, ego in huius Sacramenti praesentia consistere debebo, quod sacrificium tanto dignius est, quanto Filius DEI dignior est Melchisedech? Anima mea, clare satis intelligo, quod respecta huius sacrificij virtute & efficacia, cuperes ab amorosissimo IESU benedici, quemadmodum Abraham à Melchisedech. Sed aduerte, si benedictionem hanc consequi voles, prius necessarium esse, vt hostes vincas, vt fecit Abraham; quia diuina benedictio non consistit in verbis, sed in donis caelestibus, quem enim DEVS benedicit, omni gratia implet. Si ergo à passionibus & inordinatis appetitionibus qui sunt hostes tui, vinceris, non es dignus à DEO benedici sed potius reprehendi & castigari. Vince igitur temetipsam, si vis à Domino in terra benedici, & in caelo gloria coronari.

ORATIO.

Benignissime IESV, quandoquidem
tua sancta benedictio obtineri nequit
nisi prius exemplo Abrahami, hostes pro-
fligentur, adiuva me tua sancta dextera
quemadmodum Abrahamo auxiliatus
es, ut viriliter contra omnia vitia & pe-
ccata decertando, ea profligem, & inter-
necioni tradam: sicque benedictionem
tuam consequar. Amen.

MIRACVLA.

Gabri. Biel. ser. 3. hebdom. Sanct. & Ser-
u. Discip. 4. referunt, Foeminam quap-
dam ab omni spe destitutam, vitam laqueo
re decreuisse. Cum igitur laqueum trahi
fixisset, iamque ascensum moliretur,
laqueum collo circumdaret, audiuit
Ecclesia Catholica moris est, campana
nitum, ad sacrosanctae Eucharistiae
crificio Missae elevationem: quapropter
descendit, & genibus flexis, uti con-
secrat, versiculum illum: *Adoramus te*
&c: recitavit. Vix verba finierat, cum
culosè trabe contracta laqueus decidit.
Daemon in rabiem actus, ad mulierem
Gratias age Sacrificio corporis & sangu-

DE SAC. EUCHARISTIAE. 197

nis Domini, propter quod in anima & corpore salutem hodie consecuta es.

S. Antonij. hist. 2. par. tit. 9. cap. 10. narrat. Duos adolescentes quadam die ad aucupiū egressos esse: cumque in campis pariter aibus illaqueandis intenti forent; ecce tibi ingens de improviso tempestas illos occupat: magno eum ventorum, fulgurum tonitruum, aliorumque inconditorum tumultuum fragore ac strepitu. Audita fuit intra hæc terribilis quædam vox in aere, quæ illos penè exanimavit: clamans, *Occide, occide*: statimque sagitta de cælo delapsa, alterum eorum interemit.

Alter socij morte attonitus, quid ageret nesciebat, & ecce iterum eandem vocem fortius ingeminari audit, *Occide occide*. Fugiebatur hanc illaque, ut mortem evaderet, cum aliam vocem exaudit dicentem: *Occidere hunc nequeo, quia Sacrificio panis & vini consecrati hodie interfuit; & illa S. Ioannis Euangelij verba audiuit, Verbum caro factum est.* Saluatus igitur fuit propter auditum ea die Missæ sacrificium, & sacrosanctam Eucharistiam adorantem.

Prompt. serm. 16. B. Virg. refert. Militem quendam vno oculo priuatum, sed sacrosancto Eucharistiæ Sacramento, & Missæ sacrificio,

sacrificio, presertim B. Virginis MARIÆ
 addictissimum, cum Ecclesiam perturan-
 ret, audiuisse inchoari Missam de B. Virgi-
 ne MARIÆ, *Salve sancta parens*: Ingressus
 est gicur, & genua flexit, vt eandem au-
 ret. Aderat Iudæus quidam, qui hoc cernens
 ipsum irridere, & B. Virginem blasphema-
 re coepit. Miles surgens, colaphum in signum
 propter iniuriam B. Virgini illatam, ei
 fregit. Iudæus è vestigio Iudicem adijt, de
 que vi sibi à milite facta, questus est: am-
 mabat autem, militem hunc monoculū
 esse. Missæ sacrificio peracto, ceteri omnes
 egressi sunt; solus miles in templo reman-
 sit, eo quod foris iustitiæ ministri extrus-
 eius præstolarentur. Interea sanctissimi huius
 Sacramenti virtute, & Beatæ Virginis inter-
 cessione alter oculus ei restitutus fuit: qui
 propter egressus carnifices ipsos ita per-
 transijt, vt ab ijs minimè, vepore qui non
 esset vltima monoculus, agnosceretur.

Iudæus etiam ex miraculo con-
 fusus, cum abire per-
 misit.

DOCUMENTVM.

Elli si plurima presentis vita pericula
vix euadere, magna semper erga Sa-
crificium Missae, sua deuotione, & humili-
ter Domino ibidem presenti te commen-
da, ut illius Sacrificij DEO acceptissimi
virtute, à multis laqueis & tribulationi-
bus huius mundi libereris.

Orabis pro illis qui in carceribus aut tri-
remibus constituti, Missarum solenniis
interesse nequeunt.

EXERCITIUM XXX

*Panes propositionis Sacramenti huius
figuram gessisse.*

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE serue DEI, in
verè illege à Domino iussum fuisse,
vt in mensa tabernaculi proponerentur
panes, ijque manerent in conspectu Domi-
ni, nec vnquam deessent: hi autem panes
vocabantur *panes propositionis*.
2. **C**ONSIDERA, hunc panem fuisse
sanctum & sanctificatum: ideoque à mensa

vt alij recentēs ponerentur, sublatuS, non
omnibus ex eo vesci licebat, sed mundi
duntaxat & sanctificatis, maximè vero sa-
cerdotibus, ad quos hi panes propriè per-
tinebant.

3. **EXPENDE** tecum hunc panem fi-
guram gessisse Sacrosancti panis nouæ le-
gis, quem **DEVS** in altari S. Ecclesiæ con-
secrari & asseruari voluit, vsque ad finem
mundi, in animarum nostrarum cibum
Spiritualem.

4. **CONSIDERA** quemadmodum
illo pane nemo nisi mundus vesci poterat,
ita & ad sanctissimum hoc Sacramentum
manducandum, necessariam esse cordis
munditiem, alioqui erit sumenti mors an-
imæ, & ruina corporis, quia sine debita præ-
paratione sumitur.

5. **REVOLVE** tecum, si illis panibus
antiquæ legis, qui huius Sacramenti figuram
gesserunt, & in substantia nihil aliud erant
nisi panes, tantus honor deferrebat, quan-
tus honor huic nostro sacrosancto panis
sub cuius accidentibus Christus **DEVS** Filius
verè continetur, deferendus erit?

COLLOQVIUM.

Surge anima mea, quia datur tibi occasio grandia cognoscendi, & noua mysteria intelligendi. Surge eamus ad videndum qualis sit hic panis quem Dominus Iesus super Altari Ecclesiae suae deposuit. Aduocemus Synagogam, ut & ipsa videat, num hic panis differens sit à suo pane, quem vocat propositionis, & magna cum veneratione supra Tabernaculi mensam adseruat.

Primo, panis tuus Synagoga, est panis ex frumento, in terra nato, & industria humana in panem redacto, confectus: sed noster est panis viuus, generatus in caelis, & inde ad nos delapsus: Sic enim affirmavit ille qui mentiri nequit. Ego, ait, *sum panis viuus, qui de caelo descendi.* Hic ergo sacer panis est, panis vitae, panis verus, quem qui manducat, *viuet in aeternum.* O panem diuinum, Panem admirabilem. Quae comparatio panis Synagoga ad hunc nostrum panem, qui confert vitam, & vitam aeternam? Quid umbræ cum corpore? Quam ingens est hoc beneficium Domine, quod factus sis panis noster, ut nos cibares: quod de caelo descenderis, ut panem vitae nobis largireris? O amabilissime Pater, qui ut prouideres familiae tuae de salutarifero hoc pane, pas-

sus es te trituri, moli & excoqui, nihil
 magno constitit tibi cibus hic. Cerealis
 Anima mea, quomodo disposita es ad
 ducandum sacrum hunc panem? Memoro
 Abimelech Sacerdotem, antequam pa-
 nes propositionis Dauidi traderet, inter-
 gasse an ipse & socij eius casti, & ab omni
 coinquinatione mundi forent: nec pro-
 illos ei porrexisset, quā intelligeret aequi-
 ret *vasa puerorum sancta*: fuisse, non enim
 filij panes quos eis largiretur in promissa
 erant. Si ad manducandum panem propo-
 sitionis, qui huius panis caelestis figura
 titit, cordis mundities & conscientiae pur-
 tas requirebatur, quanto maiorem purita-
 tem requiret sacer ille panis, *qui de caelo
 descendit*: O Purissima Virgo, & Dei Mater
 te obsecro vt animam meam tua puritate
 vestias, vt secunda ad sacrum altare candi-
 simi filij tui in sacra hostia suscipienda
 sa accedam: videtur enim mihi nullam ho-
 manam puritatem, ne Angelicam quidem
 ad tanti Sacramenti sumptionem sufficien-
 tem esse. Anima mea accedamus fidei
 animo, quia Regina caelorum nos com-
 tabitur, & ad sacram mensam, in qua Ie-
 sus suos diuino hoc pane cibat, confede-
 re faciet. Beatus qui magna cum fame illum
 manducat. Beatus qui frequenter illo ve-
 scitur

scitur, quia cum sit panis qui de caelo descendit, se manducantes ad superna trahit, & digne suscipientes beatificat. Væ tibi Anima mea, si propter fastidium aut socordiam, sacrosancto hoc pane vesci negligis, quia si in vita corpora malum iudicium est communem panem fastidite, atque reijcere, ita pessimum est signum in vita spiritali, propter teporem siue fastidium, diuinum & spiritalia hunc cibum non frequenta-

ORATIO.

Visacer hic panis, de caelo delapsus, animam meam in vita spiritali conseruet, largire mihi hanc gratiam pie IESU, vt vera cum humilitate atque cordis munditia illum sumam, & quemadmodum mihi facultas datur, illum sepe numero adorandi, ita crebro quoque digne sumendi, facultas tribuatur.

MIRACVLA.

Nicephorus callist. lib. 13. cap. 7. & Sozom. lib. 8. cap. 5. scribunt huiusmodi miraculum.
Vir quidam sectator hærescos Macedo-

redoniana, eiusdem sectae uxorem habebat. Hic cum S. Ioannem Chrysostrum de synagoga erga DEVM religione differentem forte audiisset, doctrinam eius amplexus, uxorem quoque ut sibi consentire hortatus est: Et quoniam illa mulier eorum notarum solita consuetudine captivatenebatur, ut maritus, quamvis admonisset saepe, nihil tamen proficeret. Nisi, inquit, in religione mihi consortis fueris, ne in vita quidem communione posthac eris. Ibi mulier data fide, se id facturam, cum ancilla quadam, quam fidam arbitrabatur, de hac re communicat: eamque sibi ad fraudem marito faciendam, sociam adiungit. Pollicetur ergo se more Catholico cum illo communicaturam. Tempore communionis, mulier sacrum quem acceperat, panem continens, velut oratura procumbit: famula interim astans, furtim alium non consecratum panem, quem secum attulerat, porrigit: quem simulatque dentibus admouisset, in lapidem induruit. Tum mulier timore consternata, ne quid sibi gravius eveniret, ob tantum miraculum in se diuinitus editum, cum festinatione ad Episcopum accurrit, quid sibi contigerit indicat, ac lapidem ostendit, qui manifesta vestigia morsus, sed materiam ignotam & inulita.

institutum quendam colorem referebat. Cumque profusis lachrymis veniam impetrasset, cum marito deinceps concors & Catholicè vixit.

Ioannes Moscus lib. 1. cap. 79. Prat. spirit. refert. Seleuciae haeticum quendam Severianae sectae, cum fortè serui sui Catholici, què Constantinopolim miserat, armariū aperuisset, & linteolum inuenisset, inuolutaque in eo sanctas particulas communionis, contristatum haesitasse, quidnam de illis faceret. Nam ex ipsis communicare nolebat, eo quod essent sanctae Catholicae Ecclesiae, ipse verò Severianae haeresis. Et tunc quidem dimisit eas in armario, ut erant, cogitans quia rediturus esset seruus & sumpturus eas. Cum autem venisset coena domini, neque seruus ille fidelis redisset, voluit eas comburere, ne opus esset in secundum annum seruari. Apertoque armario, vidit omnes sanctas particulas, spicas & culmos germinasse. Vnde ingentimòre ac tremore comprehensus, in nouo, admirandoque spectaculo, sumens sanctas particulas, & cum omni domo sua clamans *Kyrie eleison*, cucurrit ad sanctum & venerabilem Dionysium Episcopum, ac priore haeresi abiurata, Ecclesiae Catholicae aggregatus est.

DOCUMENTVM.

Fili, quia diuinus hic panis, vt Christus ait, confert vitam aeternam, & ratio conueniens est, vt eo saepe vescaris: & quia diuinus est, decet, vt magna cum deuotione ac reuerentia id agas: alioqui plus nocenti quam utilitatis adferet.

Orabis pro omnibus Religiosi, vt bono suo exemplo, saeculares ad sanctissimum hoc Sacramenti deuotionem inducant.

EXERCITIVM XXXI.

Quanta fiducia collocanda sit in sanctissimo hoc Sacramento.

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE fidelis Christiane, nullam omnino creaturam posse resistere, nedum vincere Christum Seruatorem nostrum: quia quatenus Deus omnipotens est: & quatenus homo est illi omnis potestas in caelo & in terra: ac proinde securus est, quicumque ab illo detrahitur.

2. **C**ONSIDERA sacras literas testari, neminem vnquam in Domino sperasse

& confusum fuisse : quia ille non minus clemens & benignus, quam potens & proprius est ad succurrendum omnibus necessitatibus nostris, modo nos nullum obiciamus impedimentum.

3. **EXPENDE** tecum non aliam ob causam Christum se nobis in hoc Sacramento relinquere, atque nobiscum usque ad mundi finem manere voluisse, quam ut nos protegeret & adiuuaret in necessitatibus nostris cum spiritualibus, tum temporalibus.

4. **CONSIDERA** nos omnem fiduciam nostram in illo, constituere debere, quia Pater noster est, & amantissimus Pater, nos autem filij eius : ac proinde magna illi afficeremus iniuria, si in tribulationibus nostris, ad eum ingenti cum fiducia non confugeremus.

5. **REVOLVE** tecum illa sacrae scripturae verba : *Facta cogitatum tuum in Domino, & ipse te eruet.* & cogita **DEUM** quia veritas infallibilis est, non posse promissioni suae deesse, sed omnia quae pollicitus est, perfecte adimpleturum.

COLLOQVIVM.

Absit Domine vt in siti mea, te fontem
 aque viuae derelinquam, & quaram
 mihi cisternas dissipatas, quae continere non valent
 aquas. Infans essem, & magna dignus ante
 ma uersione, si relicto diuino hoc Sacra-
 mento, quod omnium gratiarum & dono-
 rum caelestium fons est, pergerem ad em-
 dicandas terrenarum Creaturarum conso-
 latiunculas. Quo vadis Anima mea? Non
 vides Patrem & Dominum nostrum, etiam
 speciebus panis contactum, extendere vo-
 tris viribus brachia sua, vt nos congreget ac
 saluet? Non aspicias, quod quam diu nobis
 cum est, omnes inimici nostri diffugiant?
 Num ignoras, quod Infernum spoliauerit,
 de morte triumphauerit, & nunc gloriosus
 regnet in caelis? In quo fiduciam tuam con-
 locare poteris, si huic non confidis? Audi
 quid ipse de se dicat: *Confidite, ego vici mundum.*
 Audi quid Propheeta de illo testetur. *Beati-
 omnes qui confidunt in eo.* Si amabilissimus Ie-
 sus te inuitat ad fiduciam in se vno re-
 ponendam: si Propheeta beatum appellat,
 qui in eo confidit: si experientia docet, ne-
 miaem in Christo sperasse & confutum
 esse, quid quaeris amplius? Si spem tuam in
 Christo qui semetipsum eam ob causam, in

Sacta-

Sacramento Altaris reliquit, collocare ab-
 nuis, in quo eam constitues? Num in diui-
 tijs: sed hæc, præterquam quod fallaces sunt,
 te non comitabuntur, imo etiam inuitum
 derelinquent. Num in hominibus? At illi
 teste sacra Scriptura, sunt mendaces & va-
 ni; sunt etiam suspecti, quia *querunt que sunt.*
 Ac proinde S. Ieremias Propheta rectè ait:
Maledictus homo, qui confidit in homine, & ponit
carnem brachium suum, & à Domino recedit cor
eius.

Eia ergo Anima mea fundemus domū
 nostrum supra petram, non super arenam.
Petra autem erat Christus. Ad hanc alligemus
 nauiculam nostram: sæuiat mare atque flu-
 ctus suos attollat quantum volet; insaniant
 venti quantum eis collibitum fuerit, nauic-
 ula hæc Christo alligata, *non commouebitur*
in æternum. Interroga Susannam quo illa
 cymbam suam, in illa ingenti tempestate
 persecutionis suæ, quando de vitæ, de bo-
 no nomine, & totius cognationis suæ ho-
 nore atque existimatione periclitabatur,
 appulerit? Sciscitare ab illa, cui columnæ il-
 lam alligauerit, eò quod in tanto periculo
 erat *cor eius fiduciam habens.* Respondebit tibi
 proculdubio, *in Domino.* Totam enim spem
 suam in DEO collocauerat. Audi modò
 quid benignus Dominus egerit. Cùm Su-
 sanna

fanna iam ad mortem duceretur, Daniele
 suscitavit, ut causam eius tuendam susci-
 peret: qui è vestigio accusationis falsitatem
 detexit, Susannę innocentiam manifestavit,
 ipsamque à morte, & ab infamia libera-
 vit, ac falsos accusatores confusos, morti ad-
 dicavit. Verè Domine, beati sunt, qui in te
 sperant. Quam verè ait Propheta: *In te spera-
 verunt Patres nostri, & liberasti eos: ad te, clama-
 verunt, & selui facti sunt: in te speraverunt, &
 sunt confusi.* Age Anima mea, adiungamur
 nos ad hanc firmam Sacramenti columen,
 huic innitamur, si ab illo defendi ac pro-
 tegi volumus.

ORATIO.

A Mantissime IESU noli me dereli-
 quere, in te solo fiduciam habentem
 te humiliter oro, suscipe me in tuam pro-
 tectionem, ut hostes anima mea neque au-
 daciam neque potentiam habeant,
 illius necem quicquam molendi.
 Amen.

MIRACVLVM.

In regno Valentia Anno Domini. 1239.
 Ingens Maurorum exercitus castrum
 quoddam oblidione cinxit, in cuius præsi-
 dio pauci erant milites Christiani, qui tan-
 tis copijs se resistere posse iam desperaue-
 rant. Quare Capitanei quorum sex erant,
 milites suos exhortarunt, vt sacra Com-
 munionem atque Confessione, ad fœlicem
 exitum se præmunirent, atque deinde cum
 barbaris congregarentur. Paruerunt mili-
 tes, & Ecclesiam, vt hanc deuotionem ope-
 re exequerentur, ingressi sunt. Dum igitur
 huic rei intenti essent, Mauri superuenien-
 tes, castrum expugnare aggrediuntur. Qua-
 propter deuotione sua nondum peracta,
 Mauris occurrere coacti fuerunt. At Domi-
 nus insignem eorum in huius Sacramenti
 virtute, fiduciam cernens, talem illis forti-
 tudinem tribuit, vt pauci, ingentem hostiũ
 multitudinem strauerint, ceteros in fugam
 compulerint. Obtenta miraculosa hac vi-
 ctoria, reuersi sunt in Ecclesiam, vt quod
 cœperant, absoluerent, & sacro Christi
 corpore se reficeret. Sacerdos igitur hostias
 consecratas, quas propter metum hostium
 Corporalibus inuoluerat & abdiderat,
 profertens, inuenit eas sanguinem in tanta
 copia

copia sudantes, vt etiam corporalia sanguine tingerentur. Milites ex miraculo attoniti, vix lachrymas continere valebant. Interea Barbari copijs denuo congregatis, viribusque reſectis reuertuntur, & de repente caſtrum adoriuntur. Milites Chriſtiani ex miraculo animoſiores redditi, maioremque quàm ante in huius Sacramenti virtute ſpem collocantes, obuiam illis ad prælium egreſſi ſunt, tantaque contentione barbaros repulerunt, vt maiorem quam ante ſtragem fecerint.

Adepta ſecunda hac victoria, ad Eccleſiam regrediuntur, vt Deo gratias agerent ſimulque quid de ſacris illis hoſtijs conſultarent. Omnes igitur in orationem ſe dederunt, deinde ſortes iecerunt: neque his contenti, mulam domeſticam acceperunt, capſellamque in qua corporalia incluſa erant, illi imponentes, quo vellet liberè abire permiferunt: at illa Darocam verſus conceſſit: Milites cum luminaribus & canticis eam ſecuti ſunt: intrauit illa demum Darocam, & ad Eccleſiam rediit perrexit, quam ingreſſa genua flexit, atque mox, vt theſauro quem portabat exonerata fuiſſet, expirauit, ne alteri vſui deinceps deſeruiret. In hac eadem Eccleſia collocata fuere corporalia, ad quam frequens poſtea

postea factus est hominum concursus.

DOCUMENTVM.

Intuere fili, quomodo sanctissimum hoc Sacramentum subueniat necessitatibus eorum, qui in se confidunt: neque sic tamen existimabis quasi te totum, nihil agendo, illi permittere debeas, hoc enim esset tentare DEVM, sed quantum potes ex parte tua facies, horum militum exemplo, cetera, cum necessarium erit, DEVS supplebit.

Orabis pro militibus, qui Catholicam fidem contra infideles tuentur.

EXER

EXERCITIUM XXXII.

*De honore qui debetur augustissimo
huic Sacramento.*

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE Anima Christi-
stiana, honorem proprie debet
virtute conspicuis & in perfectione con-
summatis: quia verò in hoc Sacramento,
ille qui omnium virtutum auctor & largi-
tor, atque totius perfectionis pelagus est,
revera continetur, rationi consentaneum
esse, ut illi omnem honorem, venerationem
ac reuerentiam exhibeamus.

2. **C**ONSIDERA, Si maiores nostros
honore afficere tenemur, multo magis
honorandum nobis esse hoc Sacramento,
in quo praesens est, Dominus noster, Pater
noster, Creator noster, & **D**EVS noster,
quo corpus, animam, & omnia quae possi-
demus accepimus.

3. **E**XPENDERE tecum, Christum nostrum
causa in omni vita sua a Iudaeis spretum,
in honoratum, & multis contumelijs affec-
tum fuisse; decere igitur, ut in tot con-
temptum, pro nostri amore susceptorum,
& tolerantium aliqualem reparationem, totis
viribus

viribus eum honorare & adorare studeamus.

4. **CONSIDERA** quam plurimos, etiam in hac vita propter honorem venerabili Sacramento exhibitū, prosperis successibus vfos fuisse, vti supra diximus de domo Austriaca: Et e contrario multos propter eiusdem contemptum & participationem, horrenda & subitanea morte sublato fuisse.

5. **REVOLE** tecum, omnem honorem quem Sacramento huic exhibemus, ad nostram utilitatē reuerti; quia hic in terris gratia, & in cœlis gloria remuneratur. Errat igitur, qui propter molestiam, vel discordiam huic Sacramento debitum honorem ac reuerentiam præstare, ac in illius cultu laboris aliquid subire detrectat.

COLLOQVIVM.

O SS. Angeli pergite vos Dominum gloria, iuxta morem vestrum in cœlis debitis laudibus ac præconijs celebrare: nos etiam eum in terra honorare ac laudare pro virili non desinemus. Tantæ namque benignitatis est, vt humiles nostras laudes non modò non fastidiat, & aspernetur, sed etiam copiosè remuneret.

Ne

Ne putes Anima mea, quod ideo ab illo quantum potes honorando cessare debeas, quia non potes eum quantum dignus est colere ac venerari. Quia tam amorosus est, ut etiam exigua illa veneratione, quam tua nostra paupertas exhibere potest, contentus sit: modò ea ex corde proficiscatur, ne de nobis dici possit: *Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longè est à me.* Dominus enim non tam quid donetur, quam donantis affectum considerat: primò Abelis animum, deinde oblationem eius respexit. Neque immerito Dominus cor primum intuetur: quia à corde procedunt cogitationes & opera: id autem quod à mala radice nascitur, bonum & sanctum esse nequit: quia *non potest arbor mala bono fructum facere.* Nec cessarium est igitur ut sincero & amoroso corde, te Domine honoremus: alioqui oblatio nostra non secus atque illa Cayni, ad quam non respexisti, eò quod ex malo corde proficisceretur, à te refutabitur. Ceterum quid faciemus Anima mea ad honorem sanctissimi huius Sacramenti? Quid moliamur, ut Dominus qui Pater noster est, de nobis non queratur & dicat *sì pater ego sum, ubi est honor meus?*

Quid machinabimur, ut Dæmonibus inferiores non simus, qui tremendum hoc
Sacta

DE SAC. EVCHARISTIAE. 217

Sacramentum genibus flexis venerantur
& honorant? Imo & tota caelestis aula ei
se inclinat & reuerentiam exhibet. Sanè
quia Sacramentum hoc propriè nostrum
est, nobisque ab amantissimo IESU reli-
ctum, rationi etiam consentaneum foret,
nos illud cæteris omnibus feruentius ac
diligentius honorare: quia magis quam
illi salutarium eius effectuum participes
reddimur: magis etiam quam cæteri ei
obstricti sumus. S. Ecclesia, nimis parum
est, quod in reuerentiam & venerationem
sacrosancti huius mysterij canis: *Tantum*
ergo Sacramentum, veneremur cernui. Anima
mea bono sis animo, & confitere te suffi-
cientem non esse ad honorandum hoc Sa-
cramentum: *sed quantum potes, tantum aude,*
quia maior omni laude, nec laudare sufficis. Si
magna ad huius mysterij honorem facere
non vales, saltem exigua illa quæ agis,
animo libenti & hilari fac; sic enim non
minus illi grata & iucunda, quam
tibi vtilia & salutaria
erunt.

K. ORA-

ORATIO.

Domine IESV Christe, qui in omnibus
 Patris tui honorem & gloriam qua-
 suisti, largire mihi hanc gratiam, ut ne-
 que propter metum hominum, neque pro-
 pter inania eorum dicta & suspensiones,
 ab divini huius Sacramenti veneratibus
 desistam, etiamsi mihi sanguis & vitæ
 huius rei gratia profundenda sit.

MIRACVLA.

CAesar. in Hist. sua lib. 9. cap. 51. scribit
 Militem quendam, cum die quadam
 equitans & pretiosis vestibus indutus, in-
 grederetur civitatem, in platea valde cen-
 sa obviam habuisse Sacerdotem, sacrosan-
 ctum Christi corpus deferentem. Consi-
 uerat autem quotiescunque Christi corpus
 deferri videret, prostratus illud adorare.
 Viso autem Sacerdote intra se hæsitabat,
 quid ageret, si enim de equo descenderet,
 & in tanta luti profunditate genua flecte-
 ret, vestimentorum perditionem metu-
 bat: si non descenderet, formidabat, ne
 luberrimæ consuetudinis transgressores
 semper ipsum accusaret conscientia. Sed
 prævaluit tandem conscientia: De equo
 descendit, & genua flectens adoravit.

DE SAC. EUCHARISTIAE. 219

igitur prostratus, in cæno flexis genibus,
& iunctis manibus sacrosanctum Christi
corpus adoravit. Christus autem ut quam
grata sibi esset hæc deuotio manifestaret,
sua potentia egit, ut totius luti, ne vestigia
quidem vestimentis eius adhærerent. Quare
DEUM glorificans, & in fide amplius
roboratus, non sine magna admiratione
equum denuo conscendit.

Discip. in prompt. exemp. 32. refert. Sa-
cerdoti cuidam, qui sacrosanctam Eucha-
ristiam, ut ægro viaticum præberet, defe-
rebat, Iudæum quendam equo insidentem
obuiam factum fuisse. stimulante autem
illo equum calcaribus ut festinanter tran-
siret, Equus in genua procidit, & sanctissi-
mum Sacramentum quo potuit obsequio,
veneratus est. Iudæus id conspiciens, toto
conatu, modò calcaribus, modò habenis
id agebat, ut surgeret: sed non prius hoc
quirit obtinere, quam Sacerdos cum sa-
cro Christi corpore pertransisset. Inter
hæc vocem de cælis audiuit dicentem:
Agnosce creatorem tuum, quem de Vir-
gine natum esse negas. Quare compun-
ctus, in Christum credidit, & aqua Baptis-
matis lustratus est.

Londoni in Anglia, in Ecclesia S. Pauli,
K 2 contigit

contigit aliquando nomen Sartoris heretici deferri ad Archiepiscopum Cantuariensem (qui tum erat Thomas Arundellus) quod nullam sanctissimo Sacramentum exhiberet reuerentiam. Archiepiscopus igitur hominem humaniter monet, ut reuerentiam deinceps exhibeat. Hereticus vero impudenter respondet: Araneam reuerentia digniorem esse. Ac ilico de altari tecti culmine descendens ingens & horrida visu aranea, ad os blasphemi directo filo peruenit. Scribit hoc miraculum Thomas Valdensis, qui praesens fuit, cum ab multis praelatis. Tom. 2. cap. 63. contra Valdensium.

DOCUMENTVM.

Vide fili, quomodo sacrosanctam Eucharistiam honorantes, a DEO benedicuntur & beneficijs ornentur: imbecillitantes vero seuerè puniuntur. Vnde scriptum tibi, si ex salutaribus his exemplis fructum non ceperis.

Orabis pro illis qui sunt de confraternitate sanctissimi Sacramenti, ut in eo honorando & colendo diligentes se praebant.

EXERCITIVM XXIII.

*Santissimum hoc Sacramentum
sæpè sumendum esse.*

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE pie Christiane,
Christum instituisse atque donasse
nobis Sacramentum hoc in cibum, vt ani-
mam nostram in spiritali vita conserua-
ret: ideoque necessarium esse frequenter
illo vesci: quemadmodum ad corpus in
corporali vita conseruandum, necessaria
est frequens comestio.

2. **C**ONSIDERA nos Sacramentum
hoc frequentando, rem facere DEO gra-
tissimam: quia hunc in finem tantum the-
saurum nobis reliquit: cum enim salutem
nostram desideret, desiderat etiam vt me-
dijs ad eam consequendam pertinentibus
vtamur; quorum efficacissimum est, huius
Sacramenti frequentatio.

3. **E**XPENDE tecum, nihil esse utili-
us & efficacius ad conseruandum nos in
gratia DEI (quæ est maximum huius vite
bonum) quam sæpè communicare; in sacra-
entim communionem Christus accipitur: qui
quo.

quotiescunque sumitur, nouam gratiam
& cœlestia dona infundit.

4. **CONSIDERA** Dæmonem, qui
fructus quos diuinum hoc Sacramentum
animæ adfert probè nouit, varijs artibus
tentationibus ab eius cultu & sumptione
nos auocare conari: dum aliquando circum
illius fidem nos tentat: nonnunquam gra
uè ac molestam nobis videri facit propo
sitionem, ad illud dignè sumendum; qui
doque vero ad illius sumptionem de
in diem procrastinandam nos impellit.

5. **REVOLVE** tecum, propter fasti
dium à saluberrimi huius Sacramenti pro
ceptione se abstinere, præterquam quod
malignis spiritibus gratissimam sit, ma
festum præbere indicium valde exiguum
imperfecti amoris: quia qui Christum
verè diligit, ei coniungi, & vniri appo
tit.

COLLOQUIUM INFORMALE
Dialogi.

ANIMA ET CORPVS.

CORPVS. Anima mea, exploratè
habeo, tibi optabile atq; in votis
frequenter communicare, mihi verò ve
rum fatear, id parum aridet. **AN.**

hoc: **Co R.** Quia quoties sacra communio
 percipienda est, opus est orationi v' gilan-
 tius intendere, die præcedenti ieiunare, &
 confiteri; confessioni sæpè iungitur flagel-
 lorum, ciliciorum, aliarumque austeritatū
 vsus: & vt quod sentio liberè loquar, harū
 deuotionum non admodum amicus sum,
 quæ a mihi sunt afflictiones. **AN.** Intellico
 quid rei sit, agnosco hinc te filiū esse Eua;
 quæ vt mandatum à **DEO** acceptum gra-
 uius redderet, ad serpentem ait: **DEVS**
 præcepisse, de arbore vitæ ne manduca-
 rent, eamq; ne tangerent quidem: eum tamē
DEVS arboris illius contactum haudqua-
 quam prohibuisset: ita & tu preparationem
 ad piè communicandum, nimis asperam
 & grauē tibi fingis. Non sunt necessaria
 hæc omnia, quæ recensuisti: necessaria qui-
 dem est confessio, & oratio, maximè men-
 tis, vt quid sumendum & quomodo atten-
 datur. Cætera verò cuiusmodi sunt ieiuniū,
 disciplina, cilicium, ad quæ nihil afficeris,
 non sunt necessaria, sed vtilia duntaxat;
 quibus qui vitur, benè facit, & maiorem
 percipit gratiam, quamuis sine peccato
 omitti queant. **Co R P.** Attamen tempore
 sacrae communionis, opus est sui ipsius cu-
 stodię diligenter intendere, ideoque multis
 se recreationibus spoliare: Accedit quod

etiam ipsa confessio multas secum molestias adferat; sunt enim cogitanda & recogitanda peccata, genibus flexis eadem est peragenda, atque inde fit, vt ex ea demum prorsus defatiger.

AN. Quomodo in altera vita, intolerabiles gehennæ cruciatus sustinebis, cum exiguus hic labor tam durus esse videatur. Cuperes quidem in hac & altera vita simul gaudere, sed id fieri nequit: omnes enim qui modo cœlesti gloria perfruuntur, in terra plurima perpessi sunt, & per multas tribulationes & afflictiones ad illam gloriam peruenerunt. Cogitandum tibi est præterea, tantam esse diuini huius Sacramenti dignitatem, & tam eximia bona quæ nobis adfert, vt etiam si millies plura pateremur, nihil hoc in illius comparatione censeri debeat. **Co R.** Anima nonne melius foret, si hæc bona sine vlllo labore consequi possemus? **AN.** Si nemo id vnquam assecutus est, tu quomodo id sperare audes? Immo verò si hoc fieret, neque præmium, neque corona nostra esset: vbi enim nullus accessit labor, ibi nullum potest esse præmium, & vbi nullus fuit confictus, ibi victoria nulla est. Ad hæc si id fieri posset, tamen minimè deceret. Filius enim DEI in regnum suum sine passione ingressus non est, quomodo

quomodo igitur tu illud sine multarum
tribulationum perpeffione te consecutu-
rum putas?

CORP. Anima, intelligo te omnino pa-
ti apud te statuiffe, faciam igitur quod vis:
sed prius mihi velim explicari, qui ex frē-
quenti Communionē fructus sequantur.
AN 1. Qui fructus? Non vides, ijs in locis,
quibus salutiferum hoc Sacramentum frē-
quentatur, plus esse spiritus, plus deuotio-
nis: Nunquamne audisti in primitiua Ec-
clesia, quando sacer hic panis in frequenti
& penē quotidiano vsu erat, maiorem in
fidelibus fuisse sanctimoniam & feruorē?
Ego sane mihi persuadeo, nisi pretiosum
hunc cibum toties frequentassemus, mul-
tō nos peruersiores futuros, & fortē modō
in Inferno arsueros fuisse.

ORATIO.

Gloriosissime Saluator, te per amorē
quo Ecclesiam Sponsam tuam com-
plecteris, obsecro dignare mihi spiritum
primitiua Ecclesia infundere: vt sacro-
sanctam Eucharistiam cum feruore perti-
piens, me ad tantum mysterium vti par-
est, preparare, propter laborem non resu-
giam.

MIRACVLA.

PAlladius *in vita S. Macarij* refert, foemina nam quandam aliquot hebdomatibus à sacra communione abstinuisse, atque interim accidisse, ut quidam vesano illius more ardens, ad illicitum concubitum sollicitaret. Quod cum pudica foemina detrectasset, impurus ille homo maleficus quendam multis muneribus, ut eam in amorem inflammaret, allexit. Ille artis incantationibus, eam non foeminam se equam videri fecit. Maritus turbatus haec monstruosa nouitate, vici presbyteros aduocauit, sed illi in foemina triduo iam amonij destituta, tantæ calamitatis causam indagare nequibant. Illigatam igitur eam in star iumentum, flecti in gemiscensque ad Macarij cellulam deduxit. Ille cum precibus Domino pro ea obtulisset, aquæ benedictæ nudam immergens, bruti formam ab oculis circumstantium abstulit: affirmans hanc calamitatem illam incidisse, quia diuinorum participatione mysteriorum quinque iam hebdomatibus se segregasset, itaque hortabatur eam ut à communione sanctorum, ab Ecclesiæ oratione desisteret nunquam.

De S. Colera scribit Surius 6. Mart. Cap. aliquando

DE SAC. EUCHARISTIAE. 227

aliquando solenni quodam die sacrosanctam Eucharistiam magna cum deuotione vellet percipere: dixisse illam Confessario vt pro se hostiam consecraret. At ille vel non intelligens, vel non satis aduertens quid diceret, id facere neglexit. Et si autem dubitaret de illius voluntate, non tamen fuit ausus accedere eam, ne fortè sanctas eius preces interurbaret. Cum igitur ventum esset ad horam sumendæ Eucharistiæ, sensit Confessarius eam more suo in fletus & gemitus erumpere, vti solebat communiatura. Quamobrem non parum admiras, eum se sciret non consecrassè pro ea hostiam, sentiebat magno id mysterio non vacare. Postea absolutis precibus percunctatus est ex eâ, quid sibi vellent lachrymæ & suspiria quæ audiisset. Respondit illa humiliter, Dominum I E S V M suis manibus, sibi pretiosissimum corpus suum obtulisse. Eadem hæc virgo Coleta magna cum deuotione ad Eucharistiæ Sacramentum percipiendum se preparabat. Eo verò sumpto, mox rapiebatur in D E V M, manebatque immota & mortuæ similis ad multas horas, nihil intereâ sentiens extrinsecus.

De Lyduuina virgine refert idem auctor meale April. Cum ei à Parocho suo sacrosancta

cro sancta Eucharistia, quam multis precibus & lachrymis postulauerat, denegaretur, astitisse illi Angelum multa luce coruscum, qui monebat eam ne contristaretur, propediem enim futurum, vt Christus ipse visitaret eam & omnes contritiones eius sanaret. Dedit igitur se totam orationi ac contemplationi, cumque huic intentus esset: vidit paulo post, aduentantes Angelos ceu iuuenes fortissimos, atque alium crucem, alium lanceam, alium clauos, alios alia passionis Dominice insignia ferentes, seroque lectulo assistentes. Postea etiam Matrem Domini, cum Sanctis non paucis aduenire conspexit. Demum Christus ipse venit in forma speciosissimi pueruli, blandissime virginem aspiciens. Deinde in perfectum mutatus virum, instar crucifixi totus rubicundus & sanguinolentus apparuit. Eo spectaculo liquefacta, gratias agit quod se indignam ancillam, sic vilitate dignatus esset. Cumque ab eum parare rogauit eum: vt si verè esset is, in quem crederet, euidentis aliquod signum presentie suae relinqueret.

Mox ille in speciem formosae hostiae mutatus est, quae cum se aliquoties conuerteret, tandem constitit in munda mappa ibi posita. Erat hostia illa, nec tam parua

parua, vt sunt quæ plebi porriguntur; nec tam magna, vt eæ, quas accipiunt Sacerdotes sacrificantes. Radij autem eius extremam orbiculatim ambiabant: intus habebat Crucifixi effigiem cum cruentis vulneribus. In latere vno speciatim hærebat superne gutta vna pisi dimidij magnitudine. Hanc denique admirabilem hostiam, cum à se ipsa sumere ausa non esset, accersiri iussit Parochum, qui sacram Communionem ei denegauerat, atque ex illius manibus eam sumpsit, & ex eius sumptione in anima & spiritu magnam sensit delectationem.

DOCUMENTVM.

Flli, si Christo non placeret frequens communio, non hisce miraculis eam comprobasset, nec ipse sacram communionem, pie illam desiderantibus, porrexisset. Hoc tantum age, vt diligenter ad illius sumptionem te prepares, quo salutiferos effectus suos in te operetur.

Orabis pro his qui iustitiam administrant, tam in sæculari quam in Ecclesiastico statu, vt rectè iudicent.

EXERCITIUM XXXIV.

*Sanctissimum hoc Sacramentum
optimum esse remedium in
omnibus malis & mise-
rijs nostris.*

PUNCTA MEDITATIONIS.

I. **C**ONTEMPLARE fidelis Christi-
ane, hominis conditionē, & inveni-
es verissimum esse, quod S. Iob ait: *Brevi
uero tempore, repletur multis miserijs, & nunquam
in eodem statu permanet.* Quare nili iuueni,
semper de malo in peius ruit; quia degit in
exilio, & tribus potentissimis hostibus cir-
cumdatus est.

2. **C**ONSIDERA mala animæ, cu-
iusmodi sunt inordinatæ passiones, quæ
ita eam oppugnant, ut nullam ei quietem
permittant. Adde, quod à seipsa eas super-
rare non valeat, propter potentiarum
imbecillitatem & mentis ignorantiam.

3. **E**XPENDE tecum miseras corpo-
ris, ut sunt sensuum ad malum propensio,
continuae infirmitates, esse calori & frigi-
gori obnoxium, necessitas bibendi, man-
ducandi,

ducandi, & dormiendi, quæ omnia tanto amplius hominem affligunt, quanto minus eis prouidere potest.

4. CONSIDERA cælestem nostrum medicum IESUM Christum, salutari sanctissimi huius Sacramenti medicina omnibus his malis prouidisse: quia homo per gratiam & alia dona cælestia, quæ sacramentum hoc impertit, spiritualis redditus, non difficulter, virtute sola roboratus, omnia hæc mala vincit.

5. REVOLVE tecum, Sacrosanctæ Eucharistiæ remedium, non modò mala præsentia tollere, sed etiam futuris prodesse: quia sic roborat animam & potentias illius confirmat, vt facili negotio cunctis hostibus resistent.

COLLOQVIVM.

NE mireris Anima mea, quod *magnus de celo venit medicus, quia magnus in terra iacebat egrotus*, Ne mireris adhæc, quod tam insignem & efficacem medicinam, nempe sanctissimum Altaris Sacramentum ordinauerit, quia tanta & tam graua erant mala nostra, vt tali medela opus haberent. O nos pauperes & infelices, nisi DEI filius opem nobis tulisset. O Adame, graua fuerunt vulnera, quæ

quæ accepimus, quando in Paradiso à serpente superatus fuisti, cuius venenum, quod fuit peccatum, ita corripit & infect animæ nostræ potentias, ut cælesti medico & diuina medicina pro toxico hoc tollendo, nobis opus fuerit. Domine confiteor me esse quandam miseriarum abyssum: quocunque enim me verto, miseras inuenio: si natiuitatem meam considero, peccati originalis labe contraminatum me esse reperio. Si vitæ meæ progressum inspicio, tot laqueos & pericula cerno, ut cum Apostolo exclamare cogar. *Infelix ego homo, qui me liberabit de corpore mortis huius: miserum me, quia video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captiuam me in lege peccati.* Quis me tot offendiculis & præcipitijs eripiet? Si denique ad finem meum oculos conuerto, nihil nisi miseras inuenio: quia qualis mihi fors post hanc vitam obuentura sit ignorans, de salute mea dubius sum: hæc autem anxietas, quid est aliud quam miseria? Misericordissime Domine, vides iam me esse miseriarum abyssum. Pie Deus nostri, quod *abyssus abyssum inuocat.*

Te igitur abyssum potentia, te abyssum sapientia, te abyssum bonitatis inuoco, tu solus mihi optulari potes: tua gratia mihi necessaria.

necessaria est. Dic mihi, o Vas electionis, in quo spem tuam collocatam habebas, qui te posset liberare de corpore mortis huius? Respondebis, gratia Dei per IESVM Christum. Domine, nihil aliud quero, aliam nolo medicinam pro malorum meorum curatione, quam sacrosanctam Eucharistiam, id est bonam gratiam: hæc sit mihi propitiæ, & saluus ero: hac impleatur cor meum, & miseræ veteris Adami evanescent. Anima mea si falli non vis, noli aliud cogitare. Diuitiæ quia spinæ sunt, aculeis suis te pungere possunt, non remedium dare. A mundo nihil expectare potes, quam occupationes & distractiones. Vita hæc torralis & fastidijs abundat, ut merito appelletur miseria. Ipsa autem si miseria est, quomodo aliorum miserijs auxiliabitur? Eia Anima mea, manifestamus miseras nostras IESV Christo, veluti pauperes, qui ut alios ad commiserationem permoueant, vulnera sua detegunt & ostendunt: quia ille nobis opem feret.

ORATIO.

Plissime Domine IESV Christe, qui vulnera mea a probè cognoscis, te oro, & obtestor, dignare illa inungere gratia tua, ut
sanatus;

sanatus, sine periculo viam mandatorū tuorū perambulare, & ad felicem eius terminum pervenire valeam. Amen.

MIRACVLA.

S. Gregor. *lib. 3 Dialog. cap. 3.* refert. S. Agapito S. Romanæ Ecclesiæ Pontifici, dum ad Iustinianum Imperatorem proficisceretur, in Græciæ partibus, oblatum fuisse curandum, mutum & claudum, qui neque vlla verba edere, neque de terra vnquam surgere valebat. Cumque hunc propinquum illius flentes obtulissent, vir Domini sollicitè requisivit, an curationis illius habere fidem. Cui cum in virtute DEI, ex auctoritate Petri, fixam salutis illius spem habere se dicerent; protinus venerandus vir orationi incubuit, & Missarum solennia exorsus, sacrificium in conspectu DEI omnipotentis immolavit. Quo peracto ab altari exiens, claudi manum tenuit, atque assistente & aspiciente populo, eum motu à terra proprijs gressibus erexit. Cumque ei Dominicum corpus in os mitteret, illa diu muta ad loquendum lingua soluta est. Mirati omnes, flere præ gaudio ceperunt, eorumque mentes ilico metus & reuerentia inuasit: cum videlicet cernerent, quid

Agapitus

Agapitus in virtute Domini ex adiutorio
Petrī facere potuisset.

Mediolani mulier quædam, cuius in pe-
dore impurus dæmon annis pluribus sedē
fixerat, eamque ita suffocauerat vt aurium
& oculorum ac linguæ officio priuata,
frendens dentibus, monstrum verius quam
fœminam referret, ad S. Bernardum addu-
cta fuit. At vir sanctus, vt eam adspexit, cō-
uersus ad populum cuius innumera aderat
multitudo, vt votis precibusque attentius
incumberent iussit, ipse verò ad immolati-
onem hostiæ salutaris accessit. Cum ad o-
rationem Dominicam ventum esset, ipse
sacrum Christi corpus patenæ impositum
mulieris capiti superponens ait: Adest ini-
que spiritus, Iudex tuus, adest summa pote-
tas, iam resiste si potes. In huius Maiestatis
terribili potestate tibi spiritus maligne
præcipio, vt ab hac ancilla eius egrediens,
deinceps eam contingere non præsumas.
O rem stupendam, confestim Dæmon
fœminam reliquit, & viuifica mysteria
quantæ sint virtutis, fuga ostendere coactus
fuit. Hæc in vita S. Bernard, *lib. 2. cap. 3.*

DOCY-

DOCUMENTVM.

Flli, quandoquidem tam multa praesentis vitae & arumnosi huius exilij miseria sunt, da operam vt protectorem aliquem ab hisce miserijs omnino liberum, ad quem confugere possis, nanciscaris: nemo autem melior, quam sanctissimum hoc Sacramentum, ad quod si magna cum fiducia & pijs precibus confugeris, illius opem ac virtutem senties.

Orabis pro claudis, paralyticis, alijsque incurabilibus morbis laborantibus, vt DEVS illis robur & patientiam largiatur.

EXERCITIVM XXXV.

In illa verba. Ecce panis Angelorum, factus cibus viatorum.

PUNCTA MEDITATIONIS.

i. **C**ONTEMPLARE pie Christiane, Angelorum panem esse DEVM, cuius visione ac fruitione Angeli beatificantur: appellatur autem panis, quia quem admodum noster panis vitam conseruat corpori.

DE SAC. EVCHARISTIAE. 237

corporalem, ita hæc visio vitam in illis beatam conferuat.

2. CONSIDERA singulare illud beneficium quo te DEVS afficit, cibando te pane Angelorum in hoc exilio, vbi è Paradiso exterminatus, panem terrenum *in sudore vultus tui* manducare cogaris.

3. EXPENDE tecum, panem hunc Angelicum non modo favorem, sed etiam magna comoda secum adferre, quia dignè manducatus, vitæ æternæ causa nobis est, iuxta illud Saluatoris. *Qui manducat hunc panem vivet in æternum.*

4. CONSIDERA Angelos non solū molestè non ferre, neque nobis invidere, quod illorum pane utamur, sed etiam vehementer inde lætari, conformando se DEIVoluntati, qui hunc panem nobis donavit.

5. REVOLE tecum, ad dignè manducandum panem Angelorum non sufficere qualemcunque præparationem, sed necessariam esse Angelicam puritatem: necessariam esse sanctam intentionem: necessariam esse flagrantem charitatem, hac enim ratione, confert æternam ac beatam vitam.

COLLOQVIUM.

Non sufficit Domine lingua humana, ne Angelica quidem, ad beneficii huius, quod panem Angelorum volueris esse cibum nostrum, magnitudinem explicandam. Quæ enim comparatio filiorum Adæ ad cœlestes spiritus, ut eundem vtrisque cibum præbueris? Panis Angelorum, non est panis sudoris, quomodo igitur filiorum Adam cibus esse potest, quibus à DEO dictum fuit sententia irrevocabili, *In sudore vultus tui vesceris pane tuo?* Si panis hic in terra in quam primus parens noster eiectus fuit, ut sibi de victu manuum suarum labor provideret, factus non est, quomodo dicit S. Ecclesia, illum esse cibum nostrum: O SS. Angeli, quantum intelligo, plus est quam panis: & si eum vestrum & nostrum Dominum esse dicerem, non fallerer. O panis cœlestis. O panis divine, quanquam DEVS & homo es, in sacra hostia latens, attamen quia de te Angeli in beata vita nutriuntur, & homines in spiritali vita sustentantur, idcirco S. Ecclesia te appellat panem Angelorum, & cibum hominum viatorum.

Gaudete sancti Peregrini, quia benignissimus IESVS itineri vestro providit de pane, qui nec longitudine temporis indu-

ratur,

DE SAC. EUCHARISTIAE. 239

tatur, nec aëris mutatione, aut habitatio-
num varietate corrumpitur, sed semper re-
cens & sapidus manet. O Adame longè
melior fors posteris tuis, Ecclesiæ Christi
filij, quam tibi obigit. Tuus enim panis
fuit panis laborum, panis lachrymarum,
panis fatigationum. Sed noster panis est
panis caelestis, panis lætitiæ, panis Ange-
lorum; tuus vitam tuam conseruabat, vt
terram posses excolere atque subigere: sed
noster vitam nostram sustentat & seruat, vt
caelestibus gaudijs perfrui valeamus. O pa-
nem benedictum: benedictum etiam illū
qui eo vescitur. Hic est panis ille de quo S.
Lucas ait: *Beatus qui manducat panem in Regno*
DEI. Quis enim alius hic panis esse potest,
quam sanctissimum Eucharistiæ Sacramē-
tum, quo fideles in Ecclesia, (quæ DEI
regnum appellatur, quia Christus in ea reg-
nat) reficiuntur? Verè beatus qui hunc panē
manducat, quia omnis alius panis de terra
est, & in terra manet. Sed Angelico huic
pani nihil commune est cum terra, subli-
mia petit, & veluti caelestis sumentem ad
cælum trahit.

Alius panis corpus, non cor implet, neq;
animam satiat: sed panis Angelorum quia
diuinus est, vera voluptate atque satietate
cor & animam replet. Benedictio tibi sit
Saluator

Saluator mi, quia, cum in sacra hostia verè
 contineris, cum Propheta amplius con-
 queri non possum, *Fuerunt mihi lacrymæ meæ
 panes die ac nocte dum dicitur mihi quotidie
 est DEVS tuus.* Quia poterit mihi responde-
 ris **D E V M** meum in Altari, in sacra hostia
 præsentem esse. Eia ergo Anima mea, qui-
 doquidem cibus noster est panis Angelo-
 rum, vita etiam nostra sit Angelica; id autem
 vt fiat, necessarium est, vt omni terrena
 affectioni atque sensualitati renunciemus
 vitamque deinceps celestem potius quam
 humanam ducamus.

ORATIO.

A Mabilissime Domine IESV, qui pro
 panis Angelorum, & cibus noster esse volu-
 isti, te precor, largire mihi hanc gratiam,
 vt Angelici huius panis tanto desiderio
 flagrem, vt omnes alij huius vitæ cibi mihi
 inspidi reddantur, & in fastidium ver-
 tantur: adeoq; ex animo dicere valeam
 Panem nostrum quotidianum da nobis
 hodie. Amen.

MIRACVLA.

IN Vitis patrum, refert Abbas Georgius: In monasterio quodam fuisse miræ quidem abstinentiæ, sed magnæ simplicitatis senem: quia ubicunque locorum degeret, siue cum Catholicis siue cum hæreticis, cum illis communicabat, Quadam ergo die apparuit ei Angelus & dixit ad eum. Quando vita functus fueris ubi locorum te sepeliemus? Respondit senex se nescire. Monuit igitur Angelus eum ut hac de re secum cogitaret, se namque ad responsum accipiendum rediturum esse. Interea cum alio Senæ contulit, quid responsi ad hanc interrogationem redderet. Is percunctatus est ab eo, quo in loco panem Angelorum, siue sacram communionem acciperet. Respondit ille. Se omni in loco, in quo degeret, sacram communionem accipere consueuisse. Tum senex intellexit, quid sibi Angelus hac interrogatione voluisset; quare senem illum simplicem, adhortatus est, ut semper à Catholicis sacram communionem acciperet. Sic igitur instructus, Angelo reuertenti respondit: se more Hierosolymitanorum, hoc est more Catholicorum sepeliri velle: ac deinceps à Catholicis panem Angelorum semper accepit.

L

Anno

Anno 1453. inter Francos Sabaudianos & Piamontenses discordia ingens fuit exorta: ideoque locus quidam quem appellant *Suiglie*, hostium potestati atque direptioni traditus est. Sustulit inde quidam capsellam in qua panis Angelorum asseruatus consueuerat, eamque cum sacra hostia, quae vnicam adhuc continebat, sarcinae inclusam, mula Turinum ingressa, cum Ecclesiae appropinquasset, ingenua procidit: & sarcina, nemine manuum admouente à se reserata, capsella exiliuit atque in aëre instar solis lucens pependit. Episcopus de hoc miraculo certior redditus, assumpto clero, solemni cum processione ad locum porrexit. Cumque ibi cum vniuerso populo orationi feruenter incuberet, ecce capsella descendit, sacra hostia in aëre manente, atque admirandum deus splendorem diffundente. Iussit igitur Episcopus sacrum Calicem adferri, quo hostia supposito, illa miraculosè in calicem descendit, & magna cum solemnitate atque reuerentia, ad Ecclesiam cathedralem innumeris turbis præ deuotione lachrymantibus, eam comitantibus, delata & reposita est.

DOCUMENTVM.

Fili da operam, vt quotidie clarius cognoscas eum, qui in sacra hostia praesens est: sic enim maiori cum deuotione ac reuerentia illam honorabis, & eximioribus donis caelestibus ab ea impleberis.

Orabis pro illis qui capitalem sententiã subeunt, morti que à iudicibus adiudicantur, vt D^evs fortitudinem illis tribuat.

EXERCITIVM XXXVI.

In illa verba. Homo quidam fecit coenam magnam. Luc.

Cap. 14.

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE fidelis Christi-
cane illa verba Apocalypf. Beati qui ad
coenam nuptiarum agni vocati sunt: Quia enim
ille est Agnus qui tollit peccata mundi, à pec-
catis suis liberabuntur, & ex consequenti
congratiam, quæ beatitudinis principium est,
adipiscuntur.

2. **C**ONSIDERA Regē egrè tulisse, quod
hi qui inuitati fuerant, nollet venire, ideoq;
indignatus fuisse: sic etiã D^evs moleste fert, &
indignatur

L 2

indignatur illis, qui plures facientes boni
terrena, quam hoc Sacramentum, ad sa-
cram communionem accedere neg-
gunt.

3. EXPENDE tecum, quem admodum
illi qui malè tractarunt seruos Regis, à quibus
ad cenam vocati fuerant, à Rege militi-
bus exercitibus deleti ac perditum sunt: ita quod
que illis, qui contra eos, à quibus ad sacra-
communionem inuitantur, murmurant
euenturum esse: quia à DEO iuxta iniqui-
tatem suam aliquando seuerissime puni-
entur.

4. CONSIDERA, ad sacram commu-
nionem accedendum esse cum veste nuptiali,
hoc est cordis puritate, quæ sit charitate
ornata, & humilitatis pellibus tota suffu-
ta: Alioqui *ligati manibus & pedibus* pro-
eris in tenebras exteriores, *vbi erit stridor*
stridor dentium,

5. REVOLVE tecum, Agnum huius
quem in sacra hostia sumis, futurum ad
quando Iudicem tuum, atque omnes tuas
actiones iudicaturum esse: decere igitur
modò illum honores & deuotè suscipere
vt amanter illum tractando, propitium
necessitatibus tuis inuenias.

COLLOQVIVM.

Anima mea compone atque adorna
 te, sumus enim inuitati ad cœnam
 plusquam regiam, cœnam splendidissimã,
 cœnam diuinam. Qui nos inuitat, Domi-
 nus Maiestatis est. Audi quam ami-
 ca sint verba, quibus te vocat. Venite, in-
 quit, ad me omnes qui laboratis & onerati estis, &
 ego reficiam vos.

Confortabit nos, reficiet nos, quæ sunt
 effectus & signa cibi, quem nobis præbi-
 turus est Beatus qui ad hanc cœnam inui-
 tatur: beatior qui ad eam pergit, eaque fru-
 itur, non enim id omnibus datum est: ne-
 que omnes inuitati ad eam accedunt. Be-
 nignissime Domine Ie'su, video maiesta-
 tem tuam non fecisse taliter omninationi. Vi-
 deo inuitationis huius excellẽtiam. Video
 cœnæ magnificentiam: aduerto vocatio-
 nis efficaciam: cognosco quanto cum affe-
 ctu me cœnæ facti Agni tui interesse cupi-
 as: nihilominus Domine sentio aliam legem
 in membris meis, repugnantem legi mentis mea.
 Vellem venire, sed affectionum terrenarũ
 carnifices me impediunt: occupationes
 villarum ita me distrahunt, vt me dicere
 compellat: *habe me excusatum*. Et quod peius
 est, luxuria audacter, & impudenter me dis-

cere cogit, *Nō possū venire.* Quę igitur erit patientia tua, si missis exercitiis, me nō continuo perdidideris, quemadmodum ingratitude mea promeretur? Non est enim dubium, me castigatione in anima & corpore dignum esse, quia in utroque in Agni cœnam me reficere & recreare volebas. Et quando exteriora hæc impedimenta cessarent, valde metuo, ne forsitan alia ibi futura sint interiora, quę maiori vi me post se trahant. Recordor Domine, quod antequam Apostolos ad sacram cœnam admitteres, pedes eorum laueris; quo indicasti, non esse ad mensam hanc cum luto & pulvere terrenarum affectionum accedendum. Si autem ita reuera est, quid ego qui cœnosos & imundos pedes habeo faciam? quo ibo ut me auferatur veteris Adam lulum, siccum iam & inueteratum? O Domine nisi tu factas manus tuas admoueris, ad sacram mensam tuam venire non potero, quia nulla creatura potest facere *mundum de immundo conceptum semine, nisi tu qui solus es.* Tu solus potes & scis quomodo id faciendum sit. Anima mea, Dominus charitate stimulatus, & humilitate sociatus, pedes tuos vult ablucere, sed opus tibi est aquam præparatam non frigidam sed igne calefactam. Domine cum Propheta Ieremia exclamaui. *Quis*

dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarum? Et respondetur mihi; sumus in deserto, vbi non est aqua, neque pluuia. Ad te igitur benignissime Creator confugio, vt seruo tuo Moyse imperes, vt baculo durā cordis mei petram percutiat, quo amore disruptum, abundantes aquas scaturiat, quæ ab oculis egredientes, & charitate feruentes, pectus, manus, & pedes meos abluant. O S. Magdalena, quæ saluari hac aqua abundasti, impetra mihi gratiam, vt oculos meos ad cognitionem meipsum aperiam, quo dolorosos vapores peccatorum meorum suscipiens, copiosa in oculis & corde meo pluuia generetur.

ORATIO.

TE deprecor benignissime IESU, aufer à me omnia quæ me prapediunt, ne ad sacram cœnam tuam venire possim: præcipue verò aufer à me, affectionem inordinatam ad quascunque creaturas, vt cor meum Creatori suo prorsus existens vnitum, quocunque vocatur, eo pergat. Amen.

MIRACVLA.

IN speculo exemplorum, *distinct. 3. cap. 55.* refertur. Laicum quendam valdè pium, religiosi cuiusdam Sacerdotis Missæ vt plurimum assistentem, solitum fuisse videre in Missa illius I E S V M Christum super altare stantem iuxta sacrum calicem, & de presbyteri huius deuotione, non aliter atq; de delicatissimo epulo gaudentem: & consecratione peracta, cum pacis osculum sumitur, sacerdotem hunc peramanter osculantem. Quam visionem presbytero huius nunquam manifestauit, ne inde forsitan in superbiam erigeretur. Post dies aliquot visio hæc ab oculis eius ablata est, vnde cognouit Sacerdotem gratiam hæc perdidisse. Noluit igitur, quod hactenus silentio presbyterat deinceps occultare, sed assumptis oribus presbytero, qualem & quantum gratiam perdidisset, aperuit; monens & obsecrans, vt si in peccatum aliquod lapsus fuisset, per confessionem & poenitentiam remedium, quamprimum illud dilueret, si forsitan gratiam amissam Seruatoris benignitate recipere mereretur. Consternatus Sacerdos se nullius lethalis peccati sibi conscium esse, sed nec in his quæ in quotidianis excessibus euenire possunt, conscientiam se

plus solito remordere respondit, hoc vno dūtaxat excepto, quod pauperis cuiusdam porcum horto suo, magna damna inferentem; postquam eum hac de re sæpè monuisset, nec quicquam se proficere animaduerteteret, interemisset: eique per satisfactionis humilitatem, reconciliatus non fuisset. Intellexit igitur propter solum hoc delictum, se hanc gratiam perdidisse, quo exemplo instrui mur, ad Christi mensam cū veste nuptiali, id est, vera cum charitate accedendum esse.

In eodem lib. cap. 35. narratur: fratrem quendam in sanctæ religionis obseruantia feruentem & sollicitum, cū aliquando Dominica die secundum consuetudinem ad sacram mensam accederet, atque Christi corpore se reficeret, talem sensisse suauitatem, vt fauum mellis dulcissimum per totam illam diem ore se continere putaret. Sequenti dominica die cum sacrosanctam Eucharistiam similiter percepisset, per cōtinuum triduum similem expertus est gratiam. Tertia vero Dominica, cū iterum celestem hanc alimoniam percepisset, tota hebdomada semel indultam suauitatem sentire promeruit.

A quo tempore semper suauitas illa maius augmentum sumere coepit. Accidit

autem vt aliquando, amicum quendam pro culpa sua obiurgans, iustæ reprehensionis mensuram excederet, nec tamen atquequam ad sacrosancta hæc mysteria sumenda accederet, exasperatam fratris conscientiam per satisfactionem lenire curaret. Vnde factum est, vt sacram hostiam sumens, pro mellea spiritualis suauitatis dulcedine, qua antea recreari consueuerat, os suum quasi felle & absynthio amaricari sentiret. Quocirca reatum suum ad memoriam reducens, & pro culpa minus discretæ increpationis humillima satisfactione pœnitentiam agens, amico suo confestim se reconciliauit.

DOCUMENTVM.

Fili, quandoquidem vides gratissimum esse DEO ad cœnam Dominicam pergere, noli esse surdus ad ipsius vocationem, ne tanquam ingratus puniaris: Accede autem caue ne cum proximi odio aut rancore ad eam te ingeras, alioqui, quemadmodum hi, suauis illa consolatione, qua Sacramentum hoc piè sumentes refecti, priuaberis.

Orabis pro illis qui inter sese discordant & rixantur, vt DEVS illis pacem & amorem largiatur.

EXERCITIVM XXXVII.

Sanctissimum hoc Sacramentum Arbori vitæ simile esse. Gen.

Cap. 2.

PVNCTA MEDITATIONIS.

1. CONTEMPLARE Anima Christiana DEVM, quando cœlum & terram creavit, simul condidisse terrestrem Paradisum, hoc est locum quendam amoenissimum, multis arboribus consitum, cuius fructus aspectu pulcherrimi, & gustu suavissimi erant: idque ad hominis usum ac ministerium.

2. CONSIDERA in medio Paradisi, DEVM constituisse arborem vitæ, quam incredibile est, admirandę fuisse pulchritudinis, quandoquidem in optimo Paradisi loco collocata fuit.

3. EXPENDE tecum, Arboris huius fructu, virtutem habuisse vitam hominis: ita conservandi, & prolongandi, ut sine infirmitatibus, sine morte, sine molesta senectute, semper sanus, fortis & vegetus vitam traduceret.

4. CONSIDERA in medio Ecclesie, quæ est Paradisus salutis, à Christo institu-

tum fuisse Altaris Sacramentum, quod cetera Sacramenta, dignitate, atque perfectione antecellit.

5. REVOLVE tecum, Sacramenti huius fructum non modò conseruare vitam temporalem, sed etiam homini dignè illud sumentis, vitam æternam ac beatam in cœlis conferre; quod arbor vitæ facere nequibat.

COLLOQVIUM.

Non ambigo Domine, hanc arborem vitæ admirabilem extitisse, cuius fructus tam potens & efficax fuit, vt vim haberet, vitam hominum, tam diu in sanitate conseruandi; quousque sine morte ad vitam cœlestem & sempiternam transferrentur. Nec illud me laet hanc arborem omnibus Adami filijs charissimam futuram fuisse, eo quod vitam, quæ est omnium quæ sunt in homine carissimum & desideratissimum, sine vlla senectutis molestia sustentasset. Sed hæc quid sunt, si cum pretioso hoc Sacramento conferantur, cuius virtus, arboris vitæ vires, longo interuallo superat. Vitam conseruare & meliorem non efficere parum prodest: facere vt quis longo viuat tempore, & non vt Deo gratus acceptusque

DESAC. EYCHARISTIAE. 252

usque sit, perexiguum est. Bonitas enim illa quæ in statu innocentia in hominibus extitisset, non ab arbore vitæ, sed ab illius status proprietate extitisset. Ad hæc quod filij Adam sine morte in cœlum ad beatam vitam translati fuissent, non id arboris vitæ effectui, sed diuinæ ordinationi acceptum referri debuisset. Sed augustissimum hoc Sacramentum, donis & gratijs quæ confert, nos meliores, sanctiores & Deo acceptiores reddit: vitam spiritualem, quæ corporea præstantior est, in nobis conseruat: & demum in Cœlo vita immortalis ac beata nos imperit. Præterea arbor vitæ non iuuabat, nisi actu fructus eius manducarentur: at salutiferum hoc Sacramentum, non modò ei qui actu illud sumit, prodest: sed etiam illius desiderio flagranti, multa dona confert: quin & honorantem, & adorantem tantummodo non parum iuuat, & potentem virtutem. O potentiam liberalem quæ omnem nostram actionem, licet exiguam, ad honorem gloriosi huius Sacramenti peractum, tam copiosè remunerat. Quis non obstupescat audiens, interim dum venerabile Sacramentum in terra adoro, mihi coronam gloriæ crescere in Cœlo. Verè Domine confiteor, quod *magnus es tu*, & in magnis & mirabilibus

operibus patrandis, *non est similis tui Domine.*
 Cæterum quæ comparatio potest esse alia
 inter arborem vitæ, & diuinum hoc Sacra-
 mentum, quam illa, quæ est inter creaturâ
 & Creatorē? si tamen inter illos potest esse
 aliqua cōparatio? O Adam hæc tua arbor
 non erat plusquam arbor, in terra plantata
 & è terra nascens: sed in hac sacra hostia
 verè continetur is, qui in Paradiso terrestri
 creauit hanc arborem, ei que admirabilem
 hanc virtutem contulit. Eia Anima mea
 surge, ad eam sacrum Altare, in quo cœ-
 lestis vitæ arbor est. Accedamus ad illam
 quia DEVS non constituit ibi Cherubim
 cum gladio flammeo & versatili, quem ad
 modum in terrestri Paradiso, vt custos esset
 arboris vitæ, ne Adamus reuertetur &
 manducaret de fructibus eius. Imo Crea-
 tor & Dominus Cherubinorum inuitat
 nos ad hanc arborem, & cupit nos ex illa
 sæpè vesci, quia voluit eam esse cibum no-
 strum;

ORATIO:

Agnosco Domine, me vitam à te habere.
 Are, tu mihi eam impertitus es, eam-
 demq; conseruas: concede ergo mihi hæc
 gratiam, vt eam tuis obsequijs totam im-
 pendam.

pendam: Da mihi spiritum tuum Seruator mi, vt sollicitior sim de bona, quam de longa vita. Amen.

MIRACVLA.

IN Chronicis S. Dominici narratur de S. Stephana de Soncino, eam cum aliquādo Missæ sacrificio interesset, vidisse in sacra hostia puerulum admirandæ pulchritudinis, à cuius facie procedebant radij coelestius penetrantes: simulque audiuisse cantus coelestes suauissimos. Quam gratiam DEVS illi concessit, propter victoriam, quam de Diabolo, qui eam in Sacramenti fide tentauerat, reportarat. Alio tempore Diabolus maximam in ea sitim nocturno tempore excitauit, vt bibens, sequenti festo die, communicare nequiret. Sed illa ne sacra communione fraudaretur, à potu se abstinauit: quare dæmon confusus abcessit, ipsa vero altero die in Sacra communione tanta voluptate delibuta fuit, vt in virtute huius arboris vitæ coelestis, quadraginta diebus sine vlllo alio cibo permanserit.

De sancto hbrulpho scribitur: cum iam decrepitus & infirmus esset, ira omnes cibos in fastidium ei versos fuisse, vt non modò illos videre non posset, sed nec audi-

re quod nominarentur: Idem quadraginta septem diebus solo hoc Sacramento scilicet, quo tempore tales in se vires sentiebat, ut alijs magna cum efficacia, quasi delicatis cibis nutritus esset, prædicaret.

Cæsius *lib. 9. cap. 47. in hist. sua.* & Iac. de Voragine *de solemn. corp. Christi*, referunt foeminam quandam ex multa deuotione sæpe solitam fuisse communicare: quæ quantò plus cœlestem cibum appetebat, tantò amplius corporalem fastidiebat. Quod ubi sensit, ex permissione sacerdotis sui singulis diebus Dominicis communicauit. Cui cibus ille vitalis tantam contulit fortitudinem, ut sine omni esurie corporali, proximam expectaret Dominicam: hoc multo tempore acitans, gratiam sibi collatam prædicto sacerdoti confessa est. Ille verò cum Episcopo loci rem tam mirabilem recitasset, timens Episcopus ne forsitan aliquid diabolicæ fallaciæ subisset, monuit eum, ut rei veritatem experiretur, & loco Domini corporis hostiam non consecratam ei porrigeret. Fecit ille ut iussus fuerat, moxque foemina factum ignorans, ut domum redijt, tam vehementer esurire cœpit, ut morituram se crederet, si non statim cibum sumeret. Currentis tamen prius ad Sacerdotem, & eandem faciem

DE SAC. EVCHARISTIAE. 287

mem peccatis suis imputans, pedibus eius se prostravit, & gratiam diuinitus collatam sibi subtractam, lachrymabiliter exposuit. Re intellecta, ingenti gaudio perfusus est, & DEO gratias egit, qui facit mirabilia magna solus: Deinde obtulit ei verum Christi corpus, cuius virtuti mox omnis esuries cessit, & gratia subtracta redijt. Episcopus etiam, cum de toto huius rei successu à prædicto Sacerdote certior redditus esset, DEVM glorificauit.

DOCUMENTVM.

Fili, multa egerunt Sancti, ex speciali inspiratione spiritus sancti, quæ referuntur non ad imitandum, sed ad admirandum, & laudandum DEVM, qualia sunt hæc quæ iam retulimus. Tutandum da operam, vt pia cum mentis deuotione, præciosum hoc Sacramentum sumas, quia plurimum placebis DEO, etiamsi miranda hæc minimè facias.

Orabis pro pauperibus infirmis, qui nõ habent, vnde suæ infirmitati commodè prouidere possint, vt DEVS gratia sua illis opifuletur.

EXER-

EXERCITIVM XXXVIII.

In illa S. Ecclesie verba. O Salutaris Hostia, quæ Coeli pan-dis ostium.

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE Carissime frater, peccatum inter alia mala hæc duo efficere: vnum est, quod mortem adfert Animæ: quia tollit ab ea gratiam, & charitatem, quæ vitam spiritualem ei conferunt. Atque hinc est, quod peccatum appellatur mortiferum: Anima etiam dicitur mori spiritualiter.

2. **C**ONSIDERA, alterum malum quod peccatum efficit esse: quod Cælum claudit peccatori, qui quoniam DEO peccatum rebellat, ius regni Cœlestis amittit: ideo quæ hæc hæreditate exclusus, Cœlorum portæ meritò illi obserantur.

3. **E**XPENDERE tecum, sanctissimum hoc Sacramentum inter alia commoda, duo bona, duobus hæc malis opposita, secum adferre. Quorum prius est, quod Animæ salutem tribuat: non aliter atque cibus corporeus salutem & sanitatem corpori impertit: ideo quæ rectè de illo canit Ecclesia.

DESAC. EUCHARISTIAE. 259.

clesia, *O salutaris hostia*: quia nimirum salutē confert.

4. **CONSIDERA** alterum salutaris huius hostiæ bonum esse, quod Cœlum referet: quia dum gratiam Animæ largitur, simul etiam ius ad Cœlestem hæreditatem illi tribuit: ideoque rectè de illa dicitur, *Quæ Celi pandit ostium*.

5. **REVOLVE** tecum, quia homo in hac vita nihil maius & eximius sperare potest, quam esse in gratia DEI, & Cœli ianuam habere apertam: magna in æstimatione habendam illi esse salutarem, hanc hostiam, à qua vtrunque dependet.

COLLOQVIVM.

Domine non parvus est hic fauor, quod nobis Sacramentum tale impertiueris, quod Cœli ianuam nobis referet: Verum Anima mea, quid prodest ianuam habere apertam, nisi etiam epistolas habeamus cōmendatitias, ut expeditus per eam nobis detur ingressus? Sed quis eas literas nobis largietur? Quis ad hoc aptior, quam DEI filius, qui in Sacra hostia præsens est? Anima mea bono sis animo, quia huius salutiferi Sacramenti ope adiuti, poterimus securi cōpergere, quia nulla erit
adi

ad ingrediendum difficultas futura. Ceterum adverte, ingrediendum esse per angustam portam: quare si te in superbiam erigis, aut nimium terrenis rebus oneras, non poteris per eam intrare: quia Saluator ait *Nisi efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum Caelorum.* Opus est ergo ut simus instar paruulorum, humiles & mansueti: hae duae conditiones si in literis nostris inuentae non fuerint, foris manere cogemur: idemque is qui in sacra Hostia praesens est, exclamat: *Discite, inquit, a me quia mitis sum, & humilis corde.* Qui non didicerit mansuetudinis & humilitatis lectionem, non poterit appellari discipulus huius Magistri: qui autem non fuerit discipulus eius, eò, ubi ille manet, pertingere non valebit. Eia anima mea, habeamus pro nobis salutarem hanc Hostiam, sic enim fieri non poterit ut repellamur: quia cum illa sit aeternae gloriae pignus, propter illam necessario admittemur. O Pater aeternae, tu donasti Ecclesiae militanti, pretiosum hoc pignus obedientissimi Filij tui, ut deuictis & superatis inimicis, ille nobis caelorum portas reseraret, ut eas ingrederemur, ibique triumpharem.

O benedicte IESU tu es ostium. Ecce Pater caelestis, Filium tuum. Aperit ergo nobis

DE SAC. EVCHARISTIAE. 261

nobis, cœli ianuam, & vt eam ingrediamur
permitte. Anima mea futurine sperabas,
tali beneficio decorari, quod Dominus v-
niuersi, post promissionem Regni cœlorū,
largiretur nobis in terra vnigenitum Fili-
um suum pignoris & ostij vice? O liberali-
tatem inauditam. O Domine apud nos
moris est, vt qui pignus dat, aliud quid pro
pignore accipiat. Sed tu sine vllius rei à
nobis receptione, dedisti nobis pignus im-
mensi valoris, vt postea nobis impertires
gloriæ coronam in Cœlis. Noua est Domi-
ne, hæc contrahendi methodus. Beati qui
tecum hoc pacto negotiantur & contra-
hant.

ORATIO.

Misericordissime DEVS, quemadmo-
dum tibi placuit me propter regnū
cœlorum creare: quemadmodum adhuc
omnes homines saluos fieri desideras: ita
etiam placeat tibi hanc mihi gratiam im-
pertiri, vt Sacramento huic, quod in salu-
tis meæ pignus mihi tribuisti, addictissimus
sim. Fac Domine, vt illud reuerenter in
terris honorem, vt ab eo mihi ianua rese-
retur in cœlis. Amen.

MIRA-

MIRACVLA.

Vetus fuit consuetudo Constantino-
 poli, vt quando multæ particulæ pu-
 ri & immaculati corporis Christi Dei no-
 stri superessent, pueri impuberes, qui scho-
 las frequentabant, accerserentur, easque
 manducarent. Quodam igitur tempore, cū
 hoc fieret, filius cuiusdam hominis, He-
 bræi quidem opinione, arte autem Vitri-
 arii, vna cum pueris versatus, sacrorumque
 mysteriorum, particeps effectus est. Cum
 que longiorem ibi moram traxisset, pa-
 rentibus ab eo causam percunctantibus,
 respondit vti res se habuit, seque cum alijs
 pueris pariter cōmedisse ait. Hebræus pa-
 ter, bile, furore & iracundia inflammatus,
 in clibanum ardentem, in quo vitrum for-
 mare solebat, puerum conijcit. Postquam
 verò mater puerum quæritans, reperire
 non potuit, passim per totam urbem ibat,
 DE VM cum gemitu obtestans, & flebili-
 bus lamentis se dedens. Triduo autem post
 ad ostium officinæ viri sui, consistens, lu-
 ctu miserabiliter diuexata, nomine pue-
 rum compellat. Puer matris vocem vt ag-
 nouit, è clibano responsum dat. Mater et
 fractis foribus intrò irrupit, videt puerum
 in medijs carbonibus candentibus consi-

l. Rentem,

DE SAC. EVCHARISTIAE. 263

stentem, illa sum ab ignis incendio. Qui cum rogaretur, quo pacto illa sum manserit: Mulier, inquit, veste amicta purpurea crebro ad me venit, porrexit aquam, qua carbonum flammis corpus ambientes extinguere: cibum denique dedit, quoties esuriebam. Qua re ad Iustinianum Imperatorem perlata, puerum cum matre lauacro regenerationis tingi iussit: patrem autem pueri, qui in numerum Christianorum adscribi recusauerat, in sycis cruci affigi curauit. Hæc Euagrius *lib. 4. cap. 35. hist. Eccles. & Nicepho. lib. 17. cap. 25.*

In Speculo Exempl. *dist. 7. cap. 39.* referatur. Patrem Iohannem de Aluernia cum quadam vice pro defunctis Missam celebraret, magno cum pietatis affectu, eas sanctissimo huic Sacramento commendasse, ut à Purgatorij pœnis illius virtute eximi mererentur. Placuit Deo tantopere hæc deuotio, ut eodem momento portæ Cœlorum referarentur, & magnus animarum numerus liberaretur, quas ipse in sublime volare, & cœlos ingredi conspiciebat.

DOCUMENTVM.

Fili, sis salutifero huic Sacramento ad
distissimus: cuius virtus tanta est,
 sub illius protectione degens, in hac vita
 à multis periculis te liberaturum & pro-
 tecturum, & in altera vita cœlorum por-
 tas tibi patefacturum sit.

Orabis pro iustitiam administrantibus
 vt muneribus & inordinatis affectibus ni-
 sinant se excæcari.

EXERCITIVM XXXIX.

*De Venerabili Sacramento, quatenus
 datur pro Viatico.*

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE fidelis Christi-
 losiorem esse quàm horam mortis, quan-
 do nimirum ex hac vita ad aliam transi-
 rus est: tũ enim sensus deficiũt, & dæmoni-
 tentationes augentur, ac proinde plurimũ
 salutis suæ iacturam faciunt.
2. **C**ONSIDERA veram causam, cur alij
 in cœlesti paradiso, alij verò in inferno co-
 stituti sunt, non aliam esse, quàm quod illi in

DE SAC. EUCHARISTIAE. 265

in gratia DE I, hi verò in eiusdem offensa spiritum reddiderunt: magni igitur inter-est, benè vel malè ex hac vita egredi: ex eo enim vel æterna salus, vel sempiterna dam- natio nostra dependet.

3. EXPENDE tecum, benignissimū IESVM, quia non ignorabat, nostrum in hoc itinere conficiendo periculum, pro- vidisse nobis de cœlesti hoc viatico, ut per illud ad benè ac fœliciter id peragendum iuuaemur, & ab omnibus periculis exime- remur.

4. CONSIDERA, nihil tantoperè audaciam Dæmonum in mortis articulo comprimere, quàm sacram Communionem: quia in illa saluator noster, qui salutem nostram ardentissimè desiderat, præ- sens est, & nos contra malignorum spiri- tum astus ac molitiones munit & robo- rat.

5. REVOLVE tecum, quod cum Christus sit *Via, veritas, & vita*, æger qui eū in sacra Hostia dignè suscipit, talem secum habens viæ comitem, securus esse possit, se à vera semita non aberraturum, nec vllis inimicorum fraudibus circumuenièdum, nec denique mortem æternam incursum esse.

COLLOQVIVM.

Saluator mi, nimiam de salute mea curam & sollicitudinem geris: sufficebat quod in vita plurima mihi media contulisses, quibus adiutus, in gratia tua vivere potuissem: sed non fuit eo contenta Charitas tua, que voluit mihi etiam in morte prouisum esse de diuino hoc viatico, quod mihi opem ferret, ad viam, inter hostes meos qui eam obsident, iterque meum impediunt, querunt, faciendam. Sit tibi Domine miles ac millies laus & benedictio, quia *parasti in conspectu meo mensam aduersum eos, qui tribulant me.*

Salutifer hic cibus quem mihi pro hora preparasti, quando ad portas mortis appropinquauero, non modo me confortabit, sed etiam Dæmones, qui tum temptationibus me molestare conabuntur, perterrefaciet. Tum poterò cum Prophetis canere & dicere: *Benedictus sis Domine, qui exaltas me de portis mortis, ut annunciem laudes tuas in portis Syon.* O bone IESU, quam amabilis & benignus es: quandoquidem satis tibi non est, me exaltare & vindicare de portis mortis, sed etiam vis, ut laudes tuas in Cælorum portis prædicem & decantem: quod aliud nihil est, quam beneficium

ficium beneficio cumulare.

Auerte nihilominus Anima mea, magnum illum Eremitam Hilarionem, postquam septuaginta annis in aspera poenitentia Deo seruiuisset, cum morti appropinquaret, de corpore exire, & ad aliam vitam transire trepidasse: hinc enim est quod animam suam sic alloquitur. *Egredere quid times? Egredere Anima mea quid dubitas? Septuaginta propè annis seruiuisti Christo, & mortem times. Quid facies Anima mea, quæ non uixisti in solitudine, uti Hilarion, nec sufficientem pro sceleribus tuis poenitentiam egisti? Modo est tempus ut tibi de rebus necessarijs prouideas, quandoquidem transeundum tibi est ad aliam vitam, ubi ignoras qualis tibi fors obuentura, vel ad quod receptaculum itura sis.*

Aspice quod etiam S. Mater Ecclesia sollicitissima sit in orando pro fidelium animabus, ut à periculis in altera vita post animæ redditionem occurrentibus liberentur: Nonnunquam orat ut eripiantur *de pena inferni, & de profundo lacu. Aliquando precatur: libera eas de ore leonis, ne absorbeat eas Tartarus, ne cadant in obscura tenebrarum loca.*

Quandoque S. Michaeli Archangelo ceterisque beatis spiritibus eas commendant. At Anima mea diuinum hoc viaticum si
M 2   susceperis,

fufceperis, tecum habebis Angelorum Do-
minum, qui fecurè deducet te, ac fortiter
contra infernalium monftrorum infultus
& molitiones defendet. Probè noſti An-
ma mea, omnes viatores, maximam curam
habere viatici ad iter neceſſarij: Quam
igitur charius debet tibi eſſe viaticum
hoc ſpirituale, præſertim cum iter me-
dum, longum ſit & periculoſiſſimum: que-
re ut tum illud deuotè poſſis ſuſcipere,
operam, ut modò magna cum animi
uotione illud ſumere conſueſcas.

ORATIO.

Miſericordiſſime DEVS, qui pro
dementia tua ſemper opem ſeruas
ſitatem patientibus, te obſecro, per viſcerum
pietatis tua, ut in mortis mea articulo
non deſeras, ne lupis infernalibus præ-
efficiar: ſed libera me ab inferni pericu-
lis, ut in caeſti Hieroſolyma, laudem
as in ſacula ſaculorum decantem.

MIRACVLA.

Scribit Surius die 29. Decemb. cap. 4. de
 SS Ebrulpho, cum ei relatum esset Fra-
 trem Ansbertum sibi amicissimum, ex hac
 vita sine sacra Communione discessisse,
 vehementer contristatum esse: erat enim
 Sacramento huic deuotissimus, & quantā
 in articulo mortis opem homini submini-
 straret, non ignorabat: Infremuit ergo spi-
 ritus, oransque & lachrymans venit ad le-
 ctum eius, aitque ad defunctum: Eheu fra-
 ter, cur abiisti sine Communione? Cur tan-
 to bono defraudatus es? Cumque hoc pa-
 cto interiorem animi dolorē exprimeret,
 Dāvs vt illum consolaretur, animam
 fratris defuncti ad corpus redire iussit. Ape-
 riens igitur oculos, quasi à somno exper-
 gefactus, Tū, inquit, es Domine qui me vo-
 cas. Vir sanctus respondit: Ego sum: sed die
 mihi vbi interim fueris, & quid videris. Et
 ille. Reuocasti me, inquit, à labore itineris,
 quo me cruciabat aduersarius. Et vir san-
 ctus. Vis ait, Eucharistiam accipere? Respō-
 dit: Volo. Cumque corpus & sanguinem
 Domini accepisset, rursus pacis somno
 obdormiuit.

sanctus Ambrosius morti vicinus, sum-
 moperè sacrum hoc viaticum desiderabat,

M 3.

sed

sed quia loquelam perdiderat, cordis sui desiderium explicare nequebat. De v s autem nocte illa S. Honorato Episcopo Vercellensi tertio apparuit, monuitque illum ut pergeret ad porrigendum Ambrosio seruo suo, salutare viaticum. S. Ambrosius sacrosanctum Christi corpus cernens, in spiritu exultavit, & magna cum animi deuotione illud sumpsit.

De S. Hieronymo scribitur, eum paulo antequam moreretur, sacrum viaticum postulasse, allatumque genibus in terra sacro instrata flexis, multis cum lachrymis suscepisse.

DOCUMENTVM.

Hinc potes cognoscere fili, quantum tibi sanctum hoc viaticum, quoad alteram vitam profuturum sit. Verum ut in morte digne illud sumere possis, opus est, ut modo ei addictissimus sis, & saepe ex pia cordis affectione, sumere consuecas.

Orabis pro agonizantibus, ut ad felicitatem ex hac vita egressum De v s illis in fide firmitatem, & de peccatis contritionem largiatur.

EXERCITIUM XXX.

Sanctissimum hoc Sacramentum non tantum viuis sed etiam defunctis prodesse.

PUNCTA MEDITATIONIS.

1. **C**ONTEMPLARE serue DEI, factæ huius hostiæ virtutem hac vitâ non terminari, sed etiam in alteram vitam se extendere: quia Christus, qui in ea reuera præsens est, non tantum in hac, verum etiâ in altera vita dominatur: & illi inclinant se omnes creaturæ, in Cœlo, terra & inferno.

2. **C**ONSIDERA, omnes illos, qui in diuina gratia moriuntur, & pro peccatis suis in hac vita nondum plenè satisfecerunt, etiam si ea confessi fuerint, in altera vita in Purgatorij pœnis id luituros esse: cuius ignis, quia cum Inferni igne idem est, purgando incredibiliter cruciat animas.

3. **E**XPENDERE tecum, Purgatorij pœnas tam graues & acerbis esse, vt omnes præsentis vitæ pœnas longè superent. Imo vii quidam SS. Doctores aiunt: Minima Purgatorij pœna, plus quam quælibet huius

ius vitæ pœna cruciat: ac proinde maluerit electi annis multis in maximis huius vitæ afflictionibus & cruciatibus persistere, quam vel uno aut duobus diebus in Purgatorio.

4. **CONSIDERA**, Animas in Purgatorio constitutas; dum vident se à Cœlesti gloria retardari, propter negligentiam in peccatis per pœnitentiæ opera expiandis, admissam, vehementer affligi. Hæc autem pœna quam pœnam damni vocant, maior est illo cruciatu quem ab igne patiuntur: ob ingens desiderium quo tenentur, videntur

DEVM.

5. **REVOLVE** tecum, Sacrosanctam hanc Hostiam, posse liberare ab omnibus his pœnis & angustiis: quia pro animabus in Purgatorio detentis oblata, ad luendam peccatorum debita illis opitulatur: Atque inde fit, quod multæ animæ sanctissimi huius Sacramenti virtute à pœnis illis exemptæ, ad regna Cœlorum euehlent.

COLLOQVIVM.

Iuste meritoque Domine in altera vita animaduertis in delinquentes, qui in hac vita puniti non sunt: quia quemadmodum misericordia vult, nullum bonum esse

sine remuneratione: ita iustitia postulat, ut nullum peccatum sit sine debita punitione. Considera paulisper Anima mea, quā bene ordinatum sit regnum supremi Domini. Pro amicis & charis seruis suis præparauit in altera vita Cælum Empireum, quo illos ad perpetuam consolationem suscipit: hic vestit illos gloria, hic exultare & iubilare illos facit, tantaque voluptate replet, ut nihil sit, quod ultra desiderare possint. Pro rebellibus autem & sceleratis hostibus suis, inferni carcerem habet, in quem infelicissimos hos ad sempiterna tormenta compingit.

Pro illis verò qui adhuc debitores sunt, eo quod in hac vita pro pœnis peccatorum suorum quas debebant, non satisfecerunt, habet veluti ciuilem quendam carcerem, in quo eorum animæ detinentur, quousque debita sua exoluant. Considera modo, Anima mea, amorem Christi IESU sapientiam, qua ad animas ex hoc ciuili carcere liberandas vitur: constituit enim, ut quotiescunque sibi sacra Hostia offertur, illis pro sit ad liberationem, & nonnunquam applicat illis satisfactionem suam, qua illas ad debitorum suorum solutionem adiuuat. O amorem eximium. O singularē IESU Christi fauorem, quo viui ac mor-

tui iuamur. O Sacerdotes. O serui Dei, qui vestro ministerio, ad opus hoc maximi momenti concurritis, vae vobis, si à negligentia superati, aut Charitate frigidi, non præparatis vos ad offerendum immaculatum hoc sacrificium, cum feruore atque deuotione, ad indigentium harum animarum auxilium. Vae vobis si vitio vestro, hæ animæ damnnum passæ fuerint. *Eadem quæpe mensura, qua mensifueritis, remetietur vobis.* Anima mea, si volumus vt alij nos defunctos adiuuent, opitemur nos modo quantum possumus, Sacramenti huius frequentatione fideles defunctos. Audi quid sacra Scriptura dicat: *Sancta & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, vt à peccatis soluantur.* Benignissime Domine cuius potentia maxima, & bonitas immensa est: qui quamuis quodammodo in hoc Sacramento abscondus lateas, propter hoc tamen nullam neque potentiam, neque bonitatis iacturam pateris: libera afflictas hæce animas tibi dilectas, & ex hac vita, cum vero peccatorum suorum dolore egressas, è Purgatorij pennis. Et nos Anima mea, qui nondum terræ iam vestem deposuimus, vt à IESV nouam gratiam consequamur, dicamus cum sponsa illius. *Bone pastor panis verè, IESV nostri miserere: Tu nos pasce, nos tuere: Tu nos bona fac munda.*

DE SAC. EVCHARISTIAE. 275

in terra viventium. Tu qui cuncta scis & vales, qui nos pascis hic mortales, tuos ibi commensales, coheredes & Sodales, fac sanctorum civium. Amen.

ORATIO.

Benignissime ac misericordissime DEVS, qui in conferendis beneficijs non fatigaris, aut fastidio corripis, hoc mihi singularis gratia loco impertire, vt ex hac vita in gratia tua discedam: hic enim vltimus fauor si mihi defuerit, nihil mihi proderit, omnia etiam pœnitentia opera, quæ Sancti in Cœlo regnantes egerunt, fecisse.

MIRACVLA.

Scribit de S. Nicolao Tolentino: illum posteaquã Sacerdotio initiatus esset, pro animabus in Purgatorio detentis, crebro sacrificium offerre consueuisse. Hæc autem deuotio ita grata & iucunda fuit animabus, vt in Exemo Vallimauensi, quæ iuxta Pisas est degens, in somno audiuerit spiritum quendam à cœteris missum, opem suam miserando valde

valdè eiulatu, pro se suisq; in pœnis socijs, flagitantem, rogantem que vt precibus suis ac Missæ sacrificio ipsis succurrere velit. Cui Vir sanctus respondit, se ad summum Sacrificium solenniter faciendum, hoc præsertim Dominico die, cuius officium mutare non licet, deputatum esse, ideoque Missam pro defunctis celebrare non posse. Tum ille duxit eum ad alteram Eremi partem, ostenditque illi promiscui sexus, diuersæ ætatis & ordinis in numeram multitudinem, lachrymabili admodum voce, eius preces & suffragia, ac Missarum præcipuè oblationes postulantes: monuit ergo eum vt videret, an iustè precibus tam miseræ multitudinis à qua missus esset, assensum negare posset. Euigilās autem Vir sanctus totus præ commiseratione lachrymis infusus, omnipotens Saluatorem pro eis precatus est. Inde mane factò, Priorem adiens, visionem pro parte exposuit, petijtque vt bona ipsius venia, tota illa hebdomada pro defunctis Missas celebrare liceret. Annuit petitioni eius Prior, & alio in eius locum substituto, ipse animarum istarum patrocinium ex fide suscepit, bonamque illarum partem ex flammis purgatorijs liberauit.

In speculo exempl. dist. 5. exemp. 15. refer-
tur,

tur, Aegrum quēdam grauiſſimo languo-
 re anno integro, in lecto detentum, cum
 lachrymis rogaffe Dominum, vt tantis
 doloribus per mortem finem imponeret.
 Nec mora. Mittitur ad eum Angelus qui
 optionem ei det, vt ex duobus his quod
 mauult eligat. vel integro adhuc anno eol-
 dem dolores perpeti, & ſine purgatorio ad
 coelum euolare: vel tribus diebus purgato-
 rij poenas ſuſtinere. Eligit ille poſterius.
 Mortuus eſt igitur, & anima illius ad Pur-
 gatoriū delata: Vno die exacto, apparuit ei
 Angelus, & interrogauit quomodo ſe ha-
 beret. Tū anima cū ipſo expoſtulare coepit,
 quod putaret ſibi iniuriam fieri, ſequē non
 tribus duntaxat diebus, vti conuentum
 erat, ſed aliquot iam annis in purgatorijs
 flammis extitiſſe. Angelus reſpondit: Non
 temporis mora, ſed ineffabili tortura de-
 cepta eſ: quia non niſi vnum diem de tribus
 in Purgatorio exegiſti: attamen ſi adhuc
 retractare volueris, Dominus tui miſere-
 tur, vt ad corpus tuum, quod nondum ſe-
 pulchrum eſt, reporteris, & per annum inte-
 gram, languorem, quem experta eſ patiaris.
 Cui Anima. Annuo, inquit, vt non per
 annum tantum, ſed vſque in finem mun-
 di, languore etiam deteniatur acriori. Hoc
 dicto,

dicto, Anima relata fuit ad corpus, & per annum in lāguore detenta, multos quibus hæc retulit, ad pœnitentiam animavit, & post integrum annum iteratò defuncta, tranſijt ad superna.

DOCUMENTVM.

Fili, noli satisfactionem quam in hac vita facere potes, prorogare in alteram vitam. Alio qui pœnitebis aliquando, quia multò maiora tormenta illic tibi toleranda erunt, quam hic. Noli putare quod alij opem anime tue laturi ſint: ne quemadmodum plures alij, decipiaris.

Orabis pro defunctis qui specialia non habent suffragia.

273
QVADRAGINTA
PVNCTA

De Dominica Passione, pro illis: quibus in
oratione quadraginta horarum magis
placet circa Christi passionem,
quam circa Venerabile
Sacramentum oc-
cupari

PVNCT. I. CONTEMPLARE quo-
modo IESVS antequam acerbam
passionem suam auspicaretur, à Matre sua
abeundi facultatem postulauerit, eique
tempus passionis suæ iam adesse proposu-
erit. Qui nuncius non aliter atque acutissi-
ma sagitta cor B. Virginis ita confixit, vt
tota in lachrymas intusa, hoc solum pro-
ferre potuerit: se libentissimè pro illo aut
cum illo, si hoc DEO Patri placeret, mori-
turam.

2. CONSIDERA, quomodo Christus
absoluta cœna, in qua Apostolorum suo-
rum, imo & Iudæ proditoris sui pedes la-
uerat: cum moestis discipulis suis ad hortum
Gethsemani concesserit, ibique seorsum
abductis Petro, Iacobo & Ioanni, orationi
se totum tradiderit.

3. ASPICE afflictissimum IESVM,
cui dum in terra prostratus Patrem oraret,
apparuit

apparuit Angelus confortans eum : sed ille acerbissima tormenta que toleraturus erat, præcogitans, factus in agonia, sanguinem toto corpore sudavit.

4. **EXPENDE** tecum, quomodo Christus, cum Iudam, armatis militibus comitatum, sui capiendi causa appropinquare cerneret, tres discipulos suos excitauerit, turbæ obuiam processerit, à Iuda se osculari passus fuerit, omnesq; vno verbo ad terram prostrauerit.

5. **CONSIDERA**, quomodo facultate surgendi illis data, capiendū & vinciedū se illis obtulerit : & quomodo illi prioris iniuriæ memores, tanto cum furore illum aggressi sunt, vt totidem feroces lupi mansuctum Agnum circumdedisse viderentur: hic eum barba, ille capillis trahebat, alius ad terrā prosternebat, alius alijs eum iniurijs afficiebat.

6. **CONTEMPLARE** quomodo Apostoli omnes fugam inierint, relicto eo in manibus Iudæorum hostium suorum: qui posteaquam benè illum contudissent, arctis eum vinculis ligarunt, reliquæ collo eius circumiecta, magnis cum clamoribus, vti malefactorem ad ciuitatem Hierosolymitanam pertraxerunt.

7. **REVOLVE** tecum, quam iniuriæ

per viam illum tractauerint: quanta cum immanitate ac ferocia illum percusserint: ille verò de tantis iniurijs nihil conquerens, immobilis ad eorum ictus & verbera manebat: omnia patienter pro nostri amore ac merito tolerans.

8. ATTENDE quomodo IESVM inftar latronis vinctum ad Annam Pontificem duxerint, vbi cum interrogatus de doctrina sua, illos qui eam audierant testimonium de illa perhibere posse respondisset, quidam sceleratus minister, insignem ei alapam impexit.

9. CONSIDERA, quomodo IESVS ab Anna ad Caipham, non minoribus cum percussibus, iniurijs & vexationibus ductus fuerit. Vbi cum adiuraretur an DEI Filius esset, cum responderet se esse, Caiphæ disruptis vestimentis, eum blasphemasse pronunciauit.

10. CONTEMPLARE, quomodo ex his Caiphæ verbis, scelerati satellites moti, coeperint Christo impingere alapas, oculos eius obuelare, faciem consputare, multisque indignis modis eum veluti blasphemum, vtpote qui se DEI Filium faceret, cruciare.

11. EXPENDE tecum, quomodo IESVS deinde ad tribunal Pilati pertractus fuit.

fuit, instantibus & perurgentibus Iudæis ut morti adiudicaretur. Sed Pilatus cum nihil in Christo morte dignum inueniret, illumque Galilæum esse intelligeret, misit eum ad Herodem Galilææ præsidem.

12. **REVOLVE** quomodo **IESVS** dum ad pallatium Herodis, vi reus & malefactor duceretur, ab omni hominum genere derisus & ludibrio habitus fuerit.

13. **ASPICE**, quomodo Herodes Christum conspiciens, valdè gauisus fuerit; audierat enim multa & magna de illo, & cupiebat ab illo miraculum aliquod cernere. Sed Christus, hanc meram esse Herodis curiositatem intelligens, non respondit ei ad interrogata verbum.

14. **CONTEMPLARE** quomodo Herodes Christi taciturnitatem conspiciens, stultum & mentis impotem illum esse censuit, ideoque cum militibus suis eum derisui habuit, ac denique alba veste indutum ad Pilatum remisit.

15. **CONSIDERA** quomodo Christus veste derisoria indutus, per vrbes plateas denuo ab omnibus irrisus fuerit.

Sed

Sed Christus Seruator noster DEI Patris æterna sapientia, nostri amore à vilissimis hominibus ludibrio haberi, & stultus existimari non erubuit.

16. EXPENDE tecum, quomodo Pilatus, cum nullum in Christo crimen morte dignum reperiret, eum liberare tentauerit: & quia quotannis vnum eis vincitum donare consueuerat, populo proposuerit, vtrum liberari vellent, Barrabam Latronem & homicidam, an verò IESVM.

17. REVOLVE tecum, quomodo ingratus populus à malignis Scribis & Phariseis inductus, magna voce à Pilato postulauerit Barrabam dimitti, IESVM verò morti tradi. De quo Pilatus obstupuit, qui certò existimabat, quod potius postulaturi essent Christum, à quo plurima beneficia acceperant.

18. CONTEMPLARE quanta Christo fuerit afflictio, quando vidit pluris æstimari Barrabam hominem sediciosum & homicidam, quam se: quantam etiam angustiam senserit, non tam de sua vilipensione, quam de ingenti.

ingenti peccato, quod tum commiserunt ingrati Iudæi.

19. **CONSIDERA**, quomodo Pilatus ab vna parte videns Iudæorum pro Christi morte instantiam, ex altera vero eiusdem Christi innocentiam, vt liberaret eum, iussit illum flagellis cœdi, persuadens sibi, se hac ratione Iudæorum crudeles animos mitigaturum.

20. **EXPENDE** tecum, quomodo Scribæ & Pharisæi animadvertentes Pilatū post flagellationem Christum, dimittere statuisse: persuaserint carnificibus, vt eum tam immaniter flagellis lacerarent, quo sub flagellis animam redderet.

21. **REVOLVE** tecum, quomodo mæfuctissimus **IESVS** à crudelibus ministris immani cum furore, vestibus spoliatus, deinde ad columnam veluti bestia, ligatus fuerit, vbi ita in corpus eius flagellis delinuerunt, vt copiosum vndeque sanguinem stillaret, & ipsos etiam muros sanguine tingeret.

22. **CONTEMPLARE** quomodo afflictus **IESVS** à columna solutus, vestimenta sua dispersa collegerit, seque induerit, putans aliquam sibi ex flagellatione fatigato, requiem indulgendam: Sed ecce milites denuo accurrentes, cum festinan-

ter vestimentis spoliarunt, vt nouo cum tormenti genere cruciarent.

23. **C O N S I D E R A** quomodo insolētes illi satellites, vt Christum irridere, purpura eum circumdederint, caput spinea corona cinxerint, manibus arundinem sceptri vice inseruerint: sicque de vero Rege gloria, Regem ludicrum effecerint.

24. **E X P E N D E** tecum, quomodo Christum federe compulsum, viles illi ministri & impij satellites, genibus flexis vt Regem Iudaeorum, irrisorie salutauerint, faciem conspuerint, alapas infregerint, & arundine caput illius, vt corona spinea profundius infingeretur, percusserint.

25. **R E V O L V E** tecum, quomodo Pilatus conspiciens Christum tam malè habitum, cuius videlicet caput esset spinis foratum, facies sputis deformata, & ex percussionibus tumida, corpus totum luidum & sanguinolentum, exhibuerit eum populo, vt viso illo moneretur ad compassionē, atque a nece illi procuranda reuocaretur.

26. **A S P I C E** quomodo Iudæi Christum ita deturpatum & dilaceratum cerneutes, non modo non moti fuerint ad compassionem, sed etiam tanto in eum odio efferbuerint, vt vociferati sint Crucifige,

fige, Crucifige illum: cum viderentur ipsa mille anni, antequam neci daretur.

27. **INTVERE**, quomodo benignissimus **I E S V S** videns se ita à ludæis, quos tot beneficijs ornauerat, contemni, non modo non indignatus fuerit contra illos, quos vnico nutu in abyssum mergere poterat, verum etiam illos multò quam anteferuentius dilexerit, & salutem eorum desiderauerit.

28. **CONTEMPLARE** quomodo Pilatus metu perdendi officij, aut amittendæ Cæsaris gratiæ victus, ad impiorum ludæorū petitionem, Christum **D E I** Filium morti adiudicauerit, cū non ignoraret illū innocentem & per inuidiam ab hostibus suis accusatum fuisse.

29. **CONSIDERA**, quomodo **I E S V S** ad mortem & mortem Crucis condemnatus, contra iniustam hanc sententiā non appellauerit, neque se defenderit, sed eam libenti, fortiq̃ animo acceptauerit, ac deinde magno cum affectu cordis, Crucem in qua animam redditurus erat, vt nos ab æterna morte vindicaret, amplexatus fuerit.

30. **EXPENDE** tecum, quomodo maffuerus **I E S V S**, ex mandato ministrorum iustitiæ Crucem apprehenderit, eamque humeris

humeris suis laceris imposuerit, sicque iter ad supplicij locum ingressus fuerit. Verum quia sæpè sub onere propter debilitatem labebatur, carnifices vt ad locum citius peruenirent, Symoni Cyreneo crucem ferendam dederunt.

31. **REVOLVE** tecum, quomodo magis **IESV** Mater, ingressa Urbem Hierosolymam, nihil audiuerit præterquam blasphemias & conuitia quæ iaciebantur in filiū innoxium: deinde vidit ferri mortis vexillum, insonariq; terribilem illam tubam necis prænunciam: cogita quas ex his cordis angustias & afflictiones senserit.

32. **ASPICE** quomodo transeunte **IESV** & ad locum supplicij tendente, conspexerint se Mater & Filius. Cogita quis tū doloris gladius **MARIE** animam pertransierit, quando dilectissimum Filiū suū ita deturpatum vidit, vt non esset in eo ultra species hominis: & quantus Filio dolor fuerit, quod Matrem suam carissimam ita mistam & afflictam cerneret.

33. **INTVERE** quomodo cum ad montem Caluarie ventum esset, Ministri videntes **IESVM** esse debiliorem, quam qui acerbo conclauationis supplicio resistere possit, dederunt ei vinum felle mixtum quod ille gustauit, vt nulla pars, nec
vllus

vllus corporis sensus à cruciatu liber esset.

34. **CONTEMPLARE** quomodo crudeles Ministri magna cum furia, Christum vestibus spoliauerint, atque omnia illius vulnera quibus vestes adhærescebant, renouauerint: nec non aliquas carni particulas simul abstraxerint.

35. **CONSIDERA** quomodo cruce humi posita, feroces ministri **IESVM** violenter prostrauerint, in Cruce distenderint, atque manus ac pedes eius asperis clauis cruci conclauauerint.

36. **EXPENDE** tecum, quomodo **IESVM** cruci affixum exaltauerint, atque magno cum impetu in scrobem preparatam cadere permiserint: vade totum Christi corpus contremuit, membra omnia luxata sunt, & vulnera incredibili cum dolore amplificata fuere.

37. **ASPICE** pium & amabilem Saluatorem tuum, nudum in cruce, tanquam sceleratorum caput & principem, inter duos latrones pendentem. Vide, quo eum peccata tua perduxerint. Aduerte quid fecerit amor, quo te complexus est: & desiderium, quo tuam salutem constituere cupiebat.

38. **CONTEMPLARE** afflictionem

B. Virg.

8. Virg. **MARIAE**, cum cerneret dilectum
filium in tam crudeli & ignominioso sup-
plicio, nec vllum ei opem ferre posset:
quod si poruisset, libentissimè cum illo
crucifigi cupiuisset: tantus erat amor quo
illum complectebatur.

39. **EXPENDE** tecum, quæ Christus
in cruce tormenta senserit: quo enim diu-
tius in ea pendebat, eò vulnera clauorum
propter corporis pondus magis amplifica-
bantur: multò verò maiorem ex eo dolo-
rem hauriebat, quod Matrem sui causa in
tantis angustijs cerneret.

40. **CONTEMPLARE** quomodo
magnanimus **IESVS** quamuis omni ex
parte afflictus esset, & crucifixores sui, cum
illis qui necis sibi causa fuerant, diuinam
de coelo vltionem mererentur, nihilomi-
nus pro ea qua in omnes erat charitate,
pro illis orauerit, illosque apud
Patrem excusauerit.

N **HYM**

HYMNI SANCTISSIMI
SACRAMENTI.

PAnge lingua gloriosi
Corporis mysterium.
Sanguinisque pretiosi
Quem in mundi pretium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.

Nobis datus nobis natus.
Ex intacta virgine
Et in mundo conuersatus
Sparso verbi semine
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

In supremæ nocte cœnæ
Recumbens cum fratribus
Observata lege plenè
Cibus in legalibus
Cibum turbæ duodenæ
Se dat suis manibus.

Verbum caro panem verum
Verbo carnem efficit,
Fitque Sanguis Christi merum
Et si sensus deficit

SACRAMENTO.

Ad firmandum cor syncerum
Sola fides sufficit.

Tantum ergo Sacramentum.

Veneremur cernui:

Et antiquum documentum

Non cedat ritui.

Præstet fides supplementum

Sensuum defectui.

Genitori genitoque

Laus & iubilatio

Salus honor virtus quoque

Sit & benedictio

Procedenti ab utroque

Compar sit laudatio. Amen.

HYMNVS.

Verbum supernum prodiens

Nec patris linquens dexteram

Ad opus suum exiens

Venit ad vitæ vesperam.

In mortem à discipulo

Suis tradendus æmulis

Prius in vitæ ferculo

Se tradidit Discipulis

Quibus sub bina specie

Carnem dedit & Sanguinem

DE SAC. EVCHAR.

Ut duplicis substantiæ
Totum cibaret hominem.
Se nascens dedit focium.
Conuescens in Edulium
Se moriens in pretium
Se regnans dat in præmium
O Salutaris hostia
Quæ coeli pandis ostium.
Bella premunt hostilia
Da robur, fer auxilium.
Vni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria.
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria Amen.

HYMNVS.

Lauda sion saluatorem
Lauda lucem & pastorem
In hymnis & canticis
Quantum potestantum aude.
Quia maior omni laude
Nec laudare sufficis
Laudis thema specialis
Panis cibus & vitalis
Hodie proponitur.
Quem in sacra mensa coenæ

Turba

SACRAMENTO.

Turbæ fratrum duodenæ

Datum non ambigitur.

Sit laus plena, sit sonora

Sit iucunda, sit decora,

Mentis iubilatio.

Dies enim solemnis agitur

In qua mensæ prima recolitur

Huius institutio.

In hac mensa noui regis

Nouum paschæ nouæ legis

Phase vetus terminat.

Vetustatem nouitas

Vnbra[m] fugat veritas

Noctem lux eliminat.

Quod in cœna Christus gessit

Faciendum hoc expressit

In sui memoriam.

Docti sacris institutis

Panem vinum in salutis

Confecramus hostiam

Dogma datur Christianis

Quod in carnem transit panis,

Et vinum in sanguinem.

Quod non capis quod non vides,

Animosa firmat fides

Præter rerum ordinem.

Sub diuersis speciebus,

DE SAC. EVCHAR.

Signis tantum & non rebus
Latent res eximia.

Caro cibus sanguis potus
Manet Christus tamen totus,
Sub vtraque specie.

A fumente non concisus
Non confractus, non diuisus
Integer accipitur.

Sumit vnus sumunt mille
Quantum isti, tantum ille
Nec sumptus consumitur.

Sumunt boni, sumunt mali,
Sorte tamen inæquali
Vitæ vel interitus.

Mors est malis vita bonis
Vide paris sumptionis
Quam fit dispar exitus.

Fracto demum Sacramento
Ne vacilles sed memento
Tantum esse sub fragmento
Quantum toto regitur.

Nulla res fit scissura
Signi tantum sit fractura
Quæ nec status nec statura
Signati minuitur.

Ecce panis Angelorum
Factus cibus viatorum

SACRAMENTO.

Verè panis filiorum
Non mittendus canibus.
In figuris præsignatur
Cum Isaac immolatur
Agnus Pascha depuratur
Datur manna patribus
Bone pastor parens verè
Iesu nostri miserere,
Tu nos pascere nos tuere
Tu nos bona fac videre
In terra viuentium.
Tu qui cuncta scis & vales
Qui nos pascis hic mortales
Tuos ibi commensales
Cohæredes & sodales
Fac sanctorum ciuium. Amen.

F I N I S.

